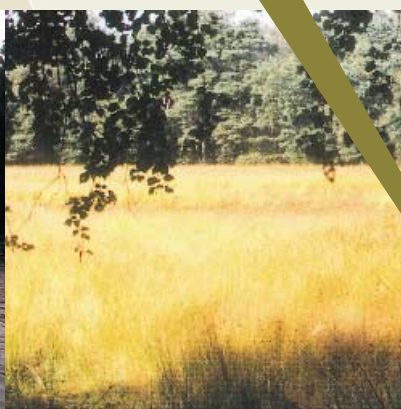
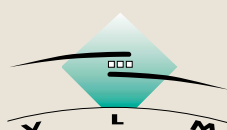

Open ruimte in Vlaanderen

JAARVERSLAG 2000

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Open niet

Ik kijk hier steeds mijn ogen uit
zie nieuwe kleur, hoor nieuw geluid
nooit is 't zelfde pad
het klinkt misschien wat overdreven
maar ik kan hier zeven levens leven
dan ben'k het nog niet zat.

Toon Hermans

Requirements Documents

Directieverslag

De Vlaamse Landmaatschappij staat in nauwe wisselwerking met de continue veranderingen in de samenleving.

Vlaanderen ligt in het hart van Europa en scoort opvallend goed bij tal van sociaal-economische analyses. Het wordt aanzien als één van de top tien regio's van de Europese Unie. Het gaat dus - objectief gemeten - goed met Vlaanderen.

'Europa' ligt voor de Vlamingen ook niet veraf. Bij het Vlaamse beleid is het de Europese Commissie die steeds vaker de agenda bepaalt. Het wordt daarbij steeds duidelijker welke impact Europa heeft op de woon-, werk- en leefomgeving.

Zo is bijvoorbeeld het landbouwbeleid in Europa en in Vlaanderen aan verandering toe. Het zijn stuk voor stuk veranderingen die manifest herkenbaar zijn in de werking van de Vlaamse Landmaatschappij.

Plattlandsbeleid krijgt vorm

Steeds meer kadert het landbouwbeleid in een globaal plattlandsbeleid.

Ook in onze kleine, dichtbevolkte regio bestaat het platteland nog en is de aandacht voor de uitbouw ervan brandend actueel.

Een aantrekkelijk platteland als tegenhanger van de stedelijke, dichtbebouwde en drukke stad: als noodzakelijke ruimte voor rust, ontspanning en kwaliteit. Om de kwaliteit ervan te verhogen ligt er nog veel werk voor de boeg. Het platteland is meer dan landbouw alleen. Het biedt ook troeven op economisch, industrieel, recreatief en ecologisch vlak.

Dat komt tot uiting bij een analyse van de activiteiten van de Vlaamse Landmaatschappij.

In 2000 keurden de Vlaamse regering en de Europese Commissie het Vlaamse Plattlandsontwikkelingsplan, opgesteld in uitvoering van de Europese Plattlandsverordening, goed.

Dit Vlaamse Plattlandsontwikkelingsplan geeft

een kader voor de initiatieven van de Vlaamse Landmaatschappij, en meer bepaald voor een meer geïntegreerde inzet van landinrichting, ruilverkaveling en natuurinrichting.

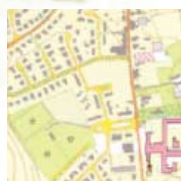
Vlaanderen verdient een beter platteland.

Landinrichting in uitvoering

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw startte een aantal strategische projecten voor de uitvoering van haar beleid. Het project 'Geïntegreerd Plattlandsbeleid', dat aansluit bij het Vlaams Plattlandsontwikkelingsplan, is daar één van en tevens erg belangrijk als referentiekader voor de VLM.

Voor de landinrichting werd in 2000 een studieopdracht gestart als voorbereiding op een aanpassing van de regelgeving. In 2000 zijn 'proefprojecten' (Brugse Veldzone en Brabants plateau) geselecteerd om de nieuwe beleidsaccenten in de praktijk om te zetten.

Voor de vier lopende landinrichtingsprojecten (Noordoost-Limburg, De Westhoek, Leie en Schelde en het Grote-Netegebied) werd 2000 het jaar dat tal van projecten in uitvoering zijn gegaan: dat gaat van kleinschalige waterzuivering en de aanleg van nieuwe fietspaden tot ruilverkaveling en natuurinrichtingsprojecten.

Accenten in de ruilverkaveling

Op 31 december 2000 waren er 17 ruilverkavelingen in onderzoek en 11 ruilverkavelingen in uitvoering.

Een aangepaste vorm van ruilverkaveling kan het instrument zijn voor de inrichting van een Gecontroleerd OverstromingsGebied (GOG) langs de Zeeschelde bij Kruibeke.

In 2000 kreeg de VLM een voorbereidende opdracht toegewezen van de afdeling Zeeschelde. De VLM werd gevraagd een enquête uit te voeren om inzicht te verkrijgen in de socio-economische landbouwstructuur in Kruibeke.

Archeologie kreeg ruime aandacht in onder meer de ruilverkaveling Herenthout-Bouwel, de ruilverkaveling Merksplas en de ruilverkaveling Stuivekenskerke.

De ecologische inbreng in de ruilverkaveling kreeg een structurele verankering met de richtlijn van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw (uitgevaardigd op 14 maart 2000) die bepaalt hoe de zorg voor natuur in de ruilverkaveling geoptimaliseerd en meetbaar gemaakt moet worden. Deze richtlijn is gebaseerd op een methodiek ontwikkeld door het Instituut voor Natuurbehoud.

Natuur: zorgplicht in de praktijk

De functionele groep Natuurinrichting werd in 2000 binnen de Vlaamse Landmaatschappij stevig uitgebouwd.

De opdrachten gaan over natuurinrichting, recht van voorkoop, beheersovereenkomsten en milieubeleidsplanning.

Bij de natuurinrichtingsprojecten zijn zes nieuwe projecten ingesteld in 2000. Voor tien projecten liep in 2000 een onderzoek naar de haalbaarheid. In 2000 is gestart met de ontwikkeling van een gestandaardiseerde methode voor de monitoring van natuurinrichtingsprojecten.

Bij het recht van voorkoop ontving de Vlaamse Landmaatschappij gemiddeld ruim 100 aanbiedingen per maand.

Nieuw in 2000 was de mogelijkheid dat landbouwers - op vrijwillige basis - beheersovereenkom-

sten kunnen afsluiten. Er zijn 15 verschillende pakketten uitgewerkt, verdeeld in drie groepen. In 2000 zijn 206 aanvragen voor een totaal van 710 beheerspakketten ingediend.

In 2000 werkte de Vlaamse Landmaatschappij ook verder mee aan de voorbereiding van het Milieubeleidsplan 2002 - 2006.

Nutriëntenthalte bij de Mestbank

Belangrijkste element in 2000 voor de Mestbank was de invoering van een nutriëntenthalte: dit is de maximale hoeveelheid nutriënten in de dierlijke mest die jaarlijks op een bedrijf door de dieren geproduceerd mag worden.

In 2000 is ook gestart met de controle van het nitraatresidu op de landbouwpercelen en de Mestbankdatabank werd verder uitgebouwd tot een performant en waardevol instrument voor de ondersteuning van het landbouw- en milieubeleid.

Ondersteunend Centrum GIS-Vlaanderen

Op 17 juli 2000 is het Decreet GIS-Vlaanderen goedgekeurd door het Vlaamse Parlement.

Het decreet is een kaderdecreet dat de samenwerking tussen de verschillende partners regelt. In 2000 is verder gewerkt aan standaardisering en normering van het GIS-Vlaanderen.

Er werd met tal van partners samengewerkt: onder andere aan een Vlaamse hydrografische atlas en een voor Vlaanderen gebiedsdekkende scanning van alle kadastrale perceelsplannen: het zogeheten KADSCAN-project.

ir. PAUL DEMEESTER
Administrateur-generaal

HERMAN HERPELINCK
Voorzitter van de raad van bestuur

Inhoud

Directieverslag 4

Bestuur 7

Deel 1: Verslag van de Raad van Bestuur 8

1. Wettelijk kader 10

2. Landinrichting 12

3. Ruilverkaveling 26

4. Natuur 34

5. Mestbank 44

6. Ondersteunend Centrum GIS-Vlaanderen 68

7. Financiële resultaten 78

8. Ondersteunende afdelingen 82

8.1 Informatica, grond databank en GIS-VLM 82

8.2 Algemene administratie 85

8.2.1 Personeel 85

8.2.2 Vorming 89

8.2.3 Juridische zaken 90

8.2.4 Communicatie 91

8.2.5 Emancipatie 92

8.2.6 Vlaamse ombudsdienst en openbaarheid van bestuur 92

Deel 2: Bijlagen 94

Waarderingsregels 96

Balans na winstverdeling boekjaar 2000 98

Resultatenrekening 2000 100

Toelichting 102

Sociale balans 107

Verslag van de bedrijfsrevisor 111

Info 112

Bestuur

De Raad van Bestuur van de VLM

Voorzitter

Herman Herpelinck

Ondervoorzitter

Rudi Gotzen

Bestuursleden

Linda Blomme

Huub Broers

Godelieve De Meyer

Annie Desmedt

Marcel Engelborghs

Jean-Claude Laurent

Jean-Paul Lavigne

Yvan Ottenbourgh

Erik Rombaut

Jan Strynckx

Wim Terwingen

Hilde Vandendriessche

Fabienne Van Raemdonck

Paul Van Snick

De commissarissen van de Vlaamse regering

Frans Cornelis

Daniël Ketels

De revisor

Bedrijfsrevisor

Patrick Walt Niel

De leidend ambtenaren van de VLM

De administrateur-generaal

ir. Paul Demeester

De adjunct-administrateur-generaal

ir. Roland de Paepe

DEEL

1

Verslag van de raad van bestuur

Wettelijk kader

In 2000 werd het wettelijk kader waarbinnen de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) haar activiteiten ontwikkelt, verder aangepast en verfijnd. Zo dient onder andere gewezen op het decreet van 17 juli 2000 houdende het Geografisch Informatie Systeem Vlaanderen dat dit jaar in werking is getreden.

1.1. Landinrichting

De landinrichting vindt haar juridische grondslag in het oprichtingsdecreet van de Vlaamse Landmaatschappij.

Deze regelgeving werd aangevuld door het decreet van 22 november 1995 inzake aanpassing van de begroting 1995.

Deze decretale bepalingen werden verder uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit van 6 juni 1996 met nadere bepalingen over de landinrichting en in het besluit van 17 maart 1998 houdende subsidiëring van de landinrichtingswerken.

Tenslotte wordt door het decreet van 18 mei 1999 op de ruimtelijke ordening, de landinrichting ingezet voor de coördinatie van de inrichting en de projectsgewijze integrale inrichting van gebieden in uitvoering van de ruimtelijke ordening.

Door het decreet van 8 december 2000 houdende diverse bepalingen werd het oprichtingsdecreet van de maatschappij opnieuw gewijzigd.

1.2. Ruilverkaveling

De ruilverkaveling wordt geregeld door de wet van 22 juli 1970 op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet. Een aanvulling daarop was de wet van 11 augustus 1978 met bijzondere bepalingen eigen aan het Vlaams Gewest.

Artikel 2, § 1 van de statuten van de Vlaamse Landmaatschappij bepaalt dat de VLM tot doel heeft "haar medewerking en diensten te verlenen bij de voorbereiding en de uitvoering van de ruilverkaveling van landeigendommen met inachtna-me van de wettelijke bepalingen terzake".

1.3. Mestbank

De bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen wordt geregeld door het decreet van 23 januari 1991, mestdecreet genoemd. Het decreet van 3 maart 2000 en dat van 8 december 2000 brengen verschillende wijzigingen aan in dit decreet. De meeste van deze wijzigingen traden in werking op 1 januari 2000.

De Vlaamse regering werkte tijdens dit jaar het mestdecreet verder uit in verschillende besluiten :

- twee besluiten van 3 maart 2000 waarin enerzijds de registratie, de actualisering en bekendmaking van de gegevens inzake gemeentelijke productiedruk en de procedure inzake de nutriëntenhalte worden uitgewerkt en anderzijds een besluit met een regeling inzake de nutriëntenbalans
- twee besluiten van 31 maart 2000: in het ene worden de teeltcombinaties aangeduid die in aanmerking komen voor een verhoging van nutriënten en de voorwaarden voor deze verhoging, het andere bevat de aanwijzing van de gebiedsgerichte verscherpingen
- het besluit van 5 mei 2000 regelt verder de afzet van bedrijfsmatige mestoverschotten
- het besluit van 26 mei 2000 vervangt grotendeels het vroegere besluit van 20 december 1995 tot uitvoering van sommige artikelen van het mestdecreet. Dit uitgebreide besluit bevat bepalingen inzake aangifte en registratie, de verschillende registers, de erkenning van mestvoerders, het vervoer van meststoffen, de ontvangstplicht van de mestbank, de innings- en invorderingsprocedure, het toezicht, de staalname en de analyse en de erkenningsvoorwaarden voor de laboratoria
- het besluit van 17 juli 2000 regelt de toepassing van het nutriëntenbalansstelsel

- het besluit van 10 november 2000 voorziet een vergoedingenregeling in het kader van de beheersovereenkomsten.

1.4. Grondatabank en GIS

Volgens haar oprichtingsdecreet is de Vlaamse Landmaatschappij belast met de verdere ontwikkeling en het beheer van een grondatabank en met de invoering van een geografisch informatiesysteem (GIS) in het kader van GIS-Vlaanderen.

Het besluit van de Vlaamse regering van 4 oktober 1995, dat de wijzigingen van de statuten van de Vlaamse Landmaatschappij goedkeurde (Belgisch Staatsblad, 6 december 1995), geeft een nadere omschrijving van beide taken.

Op 31 juli 1992 nam de Vlaamse regering het besluit tot de oprichting en organisatie van een Milieudatabank. Dat gebeurde met het oog op een koppeling van de databanken van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse pararegionale instellingen voor milieu.

De Vlaamse Landmaatschappij is één van de instellingen die informatie levert aan die gemeenschappelijke Milieudatabank.

1.5. Ondersteunend centrum GIS-Vlaanderen

Het decreet van 17 juli 2000 regelt de oprichting van het samenwerkingsverband Geografisch Informatie Systeem Vlaanderen (GIS-Vlaanderen). GIS-Vlaanderen heeft als algemene doelstelling het optimaliseren van de aanmaak, het gebruik, de uitwisseling en het beheer van geografische informatie binnen de Vlaamse overheid.

Het samenwerkingsverband wordt gevormd door de deelnemers aan GIS-Vlaanderen met name het Vlaamse Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, alle Vlaamse openbare instellingen, de provincies en de gemeenten. Ook anderen, de zogenaamde derden, kunnen deelnemen aan GIS-Vlaanderen door middel van het sluiten van overeenkomsten. Om deze algemene doelstelling te realiseren zal GIS-Vlaanderen werken met verschillende planningsinstrumenten. Op organisatorisch vlak beschikt GIS-Vlaanderen over de Stuurgroep GIS-Vlaanderen als beleidsvoorbereidend orgaan, twee adviesorganen, met name het

Wetenschappelijk Comité en de Geografische Informatie Raad, en over een uitvoerend orgaan, het Ondersteunend Centrum GIS-Vlaanderen. Het decreet van 17 juli 2000 dat is opgevat als een kaderdecreet gaat verder in op de opdrachten van GIS-Vlaanderen, de samenstelling en organisatie van GIS-Vlaanderen, de planningsinstrumenten, de concrete samenwerking rond geografische informatie en de beschikbaarheid en distributie van deze informatie. De bestaande regelgeving wordt opgeheven door dit decreet.

1.6. Natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu dat de bescherming, de ontwikkeling, het beheer en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu tot doel heeft, belast de VLM met twee specifieke opdrachten.

Deze twee opdrachten kaderen in de algemene maatregelen voor de bescherming van het natuurlijk milieu en werden verder uitgewerkt in het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998:

- Uitoefening van het recht van voorkoop.

De VLM wordt gemachtigd om in naam en voor rekening van de Vlaamse regering het voorkooprecht van het Vlaamse Gewest uit te oefenen bij verkoop van onroerende goederen in de door het decreet bepaalde gebieden.

- Natuurinrichting

De Vlaamse regering start natuurinrichtingsprojecten op met het oog op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu in bepaalde gebieden. De VLM wordt in het projectuitvoeringsplan belast met de uitvoering van natuurinrichtingsmaatregelen.

Daarnaast kan de VLM met landbouwers vrijwillige beheersovereenkomsten sluiten. Deze bevoegdheid wordt geregeld in twee besluiten genomen ter uitvoering van artikel 45 van het hoger genoemde decreet van 21 oktober 1997. Overeenkomstig het besluit van de Vlaamse regering van 13 april 1999 staat de Vlaamse Landmaatschappij in voor de actieve bevordering, het sluiten en de voortgangsbewaking van de beheersovereenkomsten. Een verdere regeling werd uitgewerkt in het ministerieel besluit van 4 juni 1999 betreffende het sluiten van beheersovereenkomsten ter uitvoering van de Verordening (EEG) nr. 2078/92.

HOOFDSTUK 2

Landinrichting

2. Landinrichting

Het Vlaamse Plattelandsontwikkelingsplan werd door de Vlaamse regering en de Europese Commissie in 2000 goedgekeurd. Dit plan werd opgesteld in uitvoering van de Europese Plattelandsverordening. Landinrichting heeft als opdracht invulling te geven aan de grote behoefte aan ruimtelijke en milieukwaliteit voor het buitengebied. Bij deze invulling worden ook behoeften uit andere beleidsvelden afgewogen. In het bijzonder geeft het plattelandsbeleid nu meer dan vroeger een kader voor de uitwerking van landinrichting. Het uittekenen van het plattelandsbeleid was richtinggevend voor de evolutie van landinrichting.

Kenmerkend voor landinrichting is de geïntegreerde benadering van vraagstelling, gebiedsvisie en oplossingen. Typerend is ook het uitvoeren van onderhandelde taakstellingen door diverse daarvoor meest geschikte partners van verschillende beleidsdomeinen van het Vlaamse gewest, de provincies, de gemeenten, andere publieke partners, rechtspersonen of natuurlijke personen. Voor de vier lopende landinrichtingsprojecten (Noordoost-Limburg, De Westhoek, Leie en Schelde en het Grote-Netegebied) zijn met deze aanpak de uitvoeringen op het terrein in ruime mate gerealiseerd en werden de beschikbare budgetten voor subsidiëring van landinrichtingswerken volledig aangewend.

De voorstudie voor twee nieuwe projecten Brugse Veldzone en Brabants Plateau werd met het gunstig advies van de Commissie voor Landinrichting aan de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw voorgelegd. Deze gaf de VLM tevens de opdracht tot uitvoering van de voorstudie voor het project Zuiderkempem.

2.1. Landinrichtingsbeleid

Door de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw werd een aantal strategische projecten voor het beleid opgestart. Cruciaal voor de inrichtingsactiviteiten van de VLM is het project 'Geïntegreerd Plattelandsbeleid' dat aansluit bij de beleidslijnen uitgezet door het Vlaams Plattelandsontwikkelingsplan.

Het project omvat aanpassingen aan de regelgeving van ruilverkaveling en natuurinrichting en de mogelijkheden van een Vlaamse grondbank. Het zorgen voor een samenhangende decretale onderbouwing van de landinrichting is ook een belangrijk onderdeel van dit project.

Aansluitend daarbij zijn een aantal 'proefprojecten' van landinrichting opgenomen om nieuwe beleidsaccenten in de praktijk om te zetten. Deze zijn gekoppeld aan de uitvoering van de landinrichtingsprojecten Brugse Veldzone en Brabants Plateau.

De decretale voorbereiding zal ook gevoed worden vanuit afgewerkte en nog lopende evaluaties. In uitvoering van het milieujaarprogramma 2000, actie 133, werd een studieopdracht 'Procesanalyse ter verbetering van het instrument landinrichting' opgestart.

Ook werden nieuwe beleidsaccenten in de projectvoorbereiding ingebracht. Een eerste aanzet hier-

toe werd gegeven op richtplanniveau. Onderwerp van studie zijn daarbij o.m. externe productieomstandigheden ter ondersteuning van biologische landbouw, landbouw in stadsrandzones, expliciete milieuactieplannen, bosuitbreidingen, zachte mobiliteit, leefbaarheid van kleine kernen en integraal waterbeheer.

Op niveau van de inrichtingsplannen werd een aanzet gegeven tot nieuwe beleidsaccenten met onder meer maatregelen van:

- bosuitbreiding,
- bosverdichting,
- herstel en verbinding ecologische infrastructuur,
- herwaardering cultuurhistorische gegevens (wateringen – molens,...) en landschappen,
- groenstructuurplannen,
- ecologisch herstel watersystemen,
- waterpeilbeheer,
- sanering waterbodems,
- uitbouw kleinschalige waterzuivering en zelfzuivering,
- gebiedsinrichting voor waterretentie,
- verkeersveiligheid en de aanleg van fietspadennetwerken.

De bepalende factoren voor de in 2000 aangepakte verbreding en verdieping van de landinrichting waren de richtingen uitgezet binnen de beleidsvelden van vooral ruimtelijke ordening, milieu en plattelandsontwikkeling; gekoppeld aan de opgedane ervaring inzake toepassingen en mogelijkheden van landinrichting. De VLM is nu klaar voor landinrichtingsprojecten van de 2e generatie.

Regelgeving

Met het decreet van 8 december 2000 werd de weg geopend om gemeenten en provincies te subsidiëren als uitvoerende partners in de landinrichtingsprojecten.

2.2. Projectwerking

Een overzicht met betrekking tot de stand van zaken voor de vier landinrichtingsprojecten in uitvoering is terug te vinden in de tabellen bij dit hoofdstuk.

2.2.1 Landinrichtingsproject Noordoost-Limburg

In 2000 keurde de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw het inrichtingsplan **Weidevogelbescherming Sint-Maartensheide** goed. Het plan bevat maatregelen om weidevogels, zoals Kieviten, wulpen, grutto's en de zeldzame watersnip te beschermen. Er konden na de goedkeuring ook al subsidies vastgelegd worden voor de realisatie van enkele graslandreservaten door de plaatselijke natuurverenigingen.

Aandachtspunt in de projecten is het fietsverkeer van thuis naar school of werk veiliger maken. In uitvoering van het eerder goedgekeurde inrichtingsplan functioneel fietsroutenetwerk werden de eerste werken gerealiseerd:

- onder impuls van de landinrichting heeft de stad Maaseik een gedeelte van een aanliggend fietspad aangelegd tussen Neeroeteren en Opoeteren. Tegelijkertijd werden ook rioleringswerken uitgevoerd. In een tweede fase zal het fietspad worden doorgetrokken tot Opoeteren;
- bij de passantenhaven in Bocholt werd in november 2000 een nieuwe fietsbrug geplaatst die weer een vlotte verbinding voor fietsers en voetgangers moet mogelijk maken tussen Lozen, Veldhoven en Neerkreiel enerzijds en het centrum van Bocholt anderzijds;
- aansluitend daarbij heeft de afdeling Wegen Limburg het kruispunt van de N76 met de Weertersteenweg opnieuw ingericht, zodat de brug ook makkelijk en veilig bereikbaar is voor fietsers uit Neerkreiel.

Op enkele percelen in de **Watering Lozerheide** werd het historische vloeiwiedesysteem heraan-

legd. Het systeem van boven- en ondersloten werd hersteld.

Langs de **Zuid-Willemsvaart** werden zes nieuwe paaiplaatsen aangelegd in samenwerking met de afdeling Natuur van het ministerie van de Vlaamse gemeenschap en de provinciale visserijcommissie. De werken voor de aanleg van de hengelpateaus en de parkeerplaatsen werden in 2000 aanbesteed.

Vanuit de **groenstructuurplannen van Wurfeld en Bocholt** werden de eerste werken gestart.

Maaseik en Bocholt lieten beplantingen aanbrengen op het openbaar domein in het najaar van 2000. De provinciale landbouwdienst stelde ontwerpen op voor erfbeplanting. De uitvoering van deze beplantingen zal in het voorjaar van 2001 gebeuren. De Vlaamse Landmaatschappij werd door de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw gemachtigd de onteigeningsprocedure op te starten voor de verwerving van gronden nodig voor de uitbouw van een recreatief netwerk.

Enkele **melkveehouders** hebben in **Veldhoven-Kreiel** in de loop van 2000 rietvelden aangelegd die het afvalwater van de melkinstallaties van het bedrijf en dat van de woning moeten zuiveren. De landbouwers hebben de rietvelden zelf aangelegd. Voor zeven andere bedrijven zijn de plannen klaar.

In uitvoering van het **herstelplan Abeek, deel 1** werden de voorbereidende werkzaamheden opgestart voor de realisatie van de bufferstrook (aankoop door afdeling Water en opmaak ontwerp inrichting bufferstrook).

De Vlaamse Landmaatschappij liet als eigenaar van de **Voorste Luysmolen** de hoeve en een gedeelte van het molengebouw restaureren in 2000. Eind 2000 volgden aanbestedingen voor afwerkings- en omgevingswerken. De werken voorzien o.m. in de aanleg van een rietveld, bestrating, een picknickzone en

beplantingen in de omgeving van de molen. Naast de molen liet de afdeling Water vistrappen installeren op de Abeek. De stuw aan de molen werd vervangen. In 2000 werd een aantal nieuwe inrichtingsprojecten opgestart: **Herstelplan Abeek 3, Bosuitbreiding Groene As, De Luisen, fase 2, Wurfeld, fase 2 en Functioneel fietsroutenetwerk, fase 2.**

De **ruilverkaveling Veldhoven-Kreiel**, opgestart als maatregel in het landinrichtingsproject Noordoost-Limburg, is in volle uitwerking. Knelpunten en de mogelijkheden voor alle sectoren werden in kaart gebracht.

Ook het **natuurinrichtingsproject het Smeetshof** in Bocholt kadert in het landinrichtingsproject Noordoost-Limburg. In het gebied werden de voorbereidende werkzaamheden gestart om het 189 ha grote domein in te richten voor natuur.

2.2.2 Landinrichtingsproject De Westhoek

In het kader van het landinrichtingsproject De Westhoek werden in het jaar 2000 diverse inrichtingsprojecten op het terrein uitgevoerd en werden vier inrichtingsplannen afgewerkt.

Het project **Kleinschalige waterzuivering Nieuwkapelle** werd voltooid: de rietvelden konden reeds in werking worden gesteld. De werken aan het project **Kleinschalige waterzuivering Diksmuide (Oudekapelle, Oostkerke en Sint-Jacobs-Kapelle)** werden gestart.

De maatregelen voorzien langs de **Oude spoorwegbedding Diksmuide-Nieuwpoort** werden grotendeels uitgevoerd. Het fietspad werd hersteld en er werden nieuwe slagbomen en bewegwijzering voorzien. De parkeerplaatsen en paden rond de Koolhofput werden uitgevoerd en er werd een ruiterspad aangelegd langs het fietspad.

In de **IJzerbroeken** werden een natuurexploratiepad en de brug over de Zwijnbeek gerealiseerd in samenwerking met de stad Poperinge.

De werken aan het project **Lovaart, deel beplantingen** werden in het najaar gestart en zullen in 2001 worden voltooid. Het Provinciebestuur

West-Vlaanderen stond in voor de bouw van de infoluifel te Fintele, een project met Europese cofinanciering.

De maatregelen van het project **Lovaart, deel knooppunten en weginfrastructuur, fase 1** werden uitgevoerd. Hierbij aansluitend maakte de VLM het inrichtingsplan Lovaart, deel knooppunten en weginfrastructuur, fase 2. De Vlaamse minister keurde het plan eind 2000 goed en legde de subsidies vast. Het project omvat het tweede deel van de knooppunten op het grondgebied van Veurne en Alveringem.

De ruilverkavelingscomités van 's Heerwillemskapelle en Stuivekenskerke realiseerden de werken van het project **Grote polderwaterlopen, deel 1**. Brede oeverstroken en plasbermen werden aangelegd en een beheersplan werd opgemaakt.

De inrichtingsplannen **Kom van Lampernisse, IJzerbroeken, deel vallei en Landschapszorg De Moeren** werden opgemaakt en de adviesprocedure nam een aanvang eind 2000. Het plan voor de Kom van Lampernisse werd in nauwe samenwerking met het Ruilverkavelingscomité van Fortem opgemaakt.

Het projectteam bereidde in de loop van 2000 vijf nieuwe inrichtingsplannen voor: **Grote polderwaterlopen, deel 2 en deel 4, De IJzer, deel Diksmuide-Nieuwpoort, de Duinenabdij Koksijde en het project kleinschalige waterzuivering en dorpskernherinrichting 't Zwaantje en Booitshoeke** (Veurne).

Het projectteam van de ruilverkaveling **Adinkerke-Oostduinkerke** werkte aan de opmaak van het ruilverkavelingsplan.

Het natuurinrichtingsproject Oosthoekduinen kadert eveneens in de uitvoering van het richtplan van De Westhoek.

Het opmaken van de inrichtingsplannen, het begeleiden van de adviesprocedures en de uitvoering van de projecten op het terrein ging telkens gepaard met het organiseren of begeleiden van diverse toelichtings- of overlegvergaderingen. De communicatie naar de bevolking gebeurde tevens via het

verspreiden van de algemene landinrichtingskrant, projectspecifieke infolders en persberichten.

Naast deze projectgebonden taken werden voor verschillende doelgroepen studiebezoeken georganiseerd.

2.2.3 Landinrichtingsproject Leie en Schelde

Voor het landinrichtingsproject Leie en Schelde werden in 2000 zes nieuwe inrichtingsplannen voorbereid. De adviesprocedure voor deze plannen kon begin november worden gestart met de raadpleging van het Landinrichtingscomité en de voorstelling aan de Stuurgroep, de betrokken partners en de pers. Naar aanleiding van deze officiële voorstelling werd ook een landinrichtingskrant verspreid.

De nieuwe inrichtingsplannen zijn:

- **Recreatie-as Deinze-Gent:** een geïntegreerd plan voor de optimalisering van het recreatief medegebruik in de Leievallei tussen Gent en Deinze met aandacht voor de draagkracht en de intrinsieke kwaliteiten van het gebied;
- **Assels:** de inrichting betreft het landschap van de alluviale vallei van de Leie tussen twee armen van deze rivier in functie van natuur, landschap en recreatief medegebruik;
- **Malem:** het gebied Malem is een typisch voorbeeld van een stadsrandzone (Gent). Het vormt een complex geheel van bebouwing, natuurelementen, volkstuintjes, recreatieve infrastructuur en braakliggende terreinen; een globale herinrichting is noodzakelijk;
- **Gaverse Scheldemeersen:** dit inrichtingsplan beoogt in de vallei van de Boven-Schelde de uitvoering van maatregelen inzake landschapsherstel, bosuitbreiding, natuurontwikkeling, recreatief medegebruik en infrastructuur;
- **De landschappelijke integratie van Noordhout en Slindonk:** beide plannen voorzien in de landschappelijke inrichting van twee oud-agrarische entiteiten en hun omgeving.

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw keurde in 2000 vier inrichtingsplannen voor Leie en Schelde goed: **Vosselareput, Heurne, Schermgroen E17 en Durmen**. Zij verleende tevens haar goedkeuring aan subsidiedossiers voor de goedgekeurde inrichtingsplannen van Vosselareput,

Heurne, Schermgroen E17, Durmen, **en erfbeplanting Kouter-Bulkengebied en Scheldeveld.**

In 2000 kon uitvoering gegeven worden aan de erfbeplantingswerken in het kader van het inrichtingsplan Kouter-Bulkengebied met een plechtige en officiële plantactie in het bijzijn van pers en partners.

Ook de eerste werken in het kader van het inrichtingsplan **Lozerbos** werden uitgevoerd, zoals de realisatie van een speelbos, het herstel van de kasteeldreven en de aanleg van een parking. Een delegatie uit de provincie Noord-Brabant (Nederland) bracht een bezoek aan de werken en een persconferentie werd georganiseerd bij aanvang van de werken.

In het kader van het inrichtingsplan **Meilegem-Zingem** organiseerde de gemeente een boomplantactie met schoolkinderen. Een overzetboot voor de Schelde in de nabijheid van het natuureducatief centrum De Kaaihoeve van de provincie werd ingehuldigd.

De studie inzake de mogelijkheden voor de **Concentratie van (glas)tuinbouwbedrijven** werd in april opgeleverd en aan de pers voorgesteld. In deze studie worden onder meer de gebieden aangeduid die het best geschikt zijn voor concentratie van serres. Dit moet aanleiding geven tot een efficiënter gebruik van de benodigde infrastructuur en het behoud van waardevolle landschappen.

Voor een aantal andere dossiers werden de werken voorbereid in functie van de uitvoering aanvang 2001: erfbeplanting Scheldeveld, de werken aan het recreatieve luik in Vosselareput en grondverwervingen in Meilegem-Zingem door de provincie.

Drie natuurinrichtingsprojecten werden in het kader van het project Leie en Schelde aangevat, met name de projecten Bourgoyen, Latemse Meersen en Merelbeekse Scheldemeersen en het ruilverkavelingsproject Scheldekant.

2.2.4 Landinrichtingsproject Grote-Netegebied

In 2000 werden in het landinrichtingsproject Grote-Netegebied de eerste inrichtingsplannen door de Vlaamse minister goedgekeurd en de eerste subsidies vastgelegd. Het betreft de inrichtingsplannen **Gerheserheide, Scherpenbergen – De Hutten, fase 1 en Landschapsontwikkelingsplan Gestel, fase 1.** Voor deze projecten konden in totaal reeds

voor meer dan 20 miljoen aan subsidies worden vastgelegd.

In 2000 werden tevens de eerste werken in het landinrichtingsproject Grote-Netegebied op het terrein gerealiseerd. In het gebied Gerheserheide werden een fietspad, een ruiterspad en een parking aangelegd en werd de verkeersveiligheid in de omgeving van het recreatiedomein De Merel verbeterd.

Andere elementen uit de goedgekeurde inrichtingsplannen werden reeds in detail uitgewerkt en kunnen in het voorjaar van 2001 gerealiseerd worden. Het betreft hier de aanleg van een speeltuin, het voorzien van beplantingen en het optimaliseren van wegen voor fietsers.

De Koning Boudewijnstichting selecteerde de opwaardering van de Schans van Gerhees, een maatregel uit het inrichtingsplan Gerheserheide, als erfgoedproject. In overleg met de verschillende partners wordt in 2001 voor deze voormalige verdedigingssite een gedetailleerd ontwerp opgemaakt.

In 2000 werd het inrichtingsplan **Landschapsontwikkelingsplan Gestel, fase 2** door de Commissie voor Landinrichting gunstig geadviseerd. Dit plan heeft als doel de landschappelijke structuur in het landbouwgebied van Meerhout te versterken en de waterkwaliteit te verbeteren.

Drie inrichtingsplannen werden in 2000 afgewerkt en hebben de eerste fase van de adviesprocedure doorlopen:

- het inrichtingsplan **Kempisch Plateau** is gericht op het ontwikkelen van een groot boscomplex op het grondgebied van Lommel en Hechtel-Eksel met aandacht voor biodiversiteit, bosuitbreiding, soortenbeschermingsplan nachtzwaluw en recreatief medegebruik;
- in het inrichtingsplan **Recreatief fietsroutenetwerk** wordt een netwerk van recreatieve fietspaden uitgebouwd dat aansluit op de bestaande fietsroutenetwerken in de provincie Limburg. Toerisme Provincie Antwerpen zal dit netwerk verder uitbreiden over het gehele grondgebied van de provincie Antwerpen;
- het inrichtingsplan **Keiheuvel – De Most** is gericht op een betere inrichting van het recreatie- en natuurgebied Keiheuvel en van de ecologisch en

landschappelijk waardevolle zone De Most.

In 2000 werd verder gewerkt aan twee inrichtingsplannen die reeds in 1999 waren opgestart:

- voor het inrichtingsplan **Geel – Bel** lag het accent op de afbakening en inrichting van speelbossen;
- inzake het inrichtingsplan **Kanaal van Beverlo en kanaal Dessel – Kwaadmechelen** bereidde een extern bureau het soortenbeschermingsplan veldparelmoervlinder voor.

In 2000 werden ook vier nieuwe inrichtingsplannen opgestart:

- het inrichtingsplan **Dekshoevevijver** is gericht op een natuurvriendelijke inrichting van de stedelijke visvijver van Geel;
- het inrichtingsplan **beekdal Grote Nete stroomopwaarts kanaal van Beverlo** heeft als doelstelling het ontwikkelen van het beekdal van de Grote Nete als structuurbepalend element in het landinrichtingsproject;
- het inrichtingsplan **Engstraten** heeft als aandachtspunten bosuitbreiding, bosontwikkeling en recreatief medegebruik;
- het inrichtingsplan **Scherpenbergen – De Hutten, fase 2** richt zich op de ontwikkeling van de ecologische en landschappelijke waarden van een beschermd landschap gelegen in Meerhout.

In 2000 werd het natuurinrichtingsproject **Molse Nete** door de Vlaamse minister ingesteld en werd het haalbaarheidsrapport voor het natuurinrichtingsproject **Malesbroek** opgemaakt.

2.2.5 Nieuwe projecten

Brabants Plateau

De voorstudie voor een nieuw landinrichtingsproject in Vlaams-Brabant, '**Brabants Plateau**' werd afgewerkt en gunstig geadviseerd door de Commissie voor Landinrichting in juni 2000. In de voorstudie werden de belangrijkste uitgangdoelstellingen omschreven alsook de te betrekken doelgroepen en werd een afbakening voorgesteld. Het project ligt momenteel ter goedkeuring bij de Vlaamse minister. In deze voorstudie wordt

veel aandacht besteed aan de nieuwe ontwikkelingen en tendensen en specifieke gebiedseigen accenten. Voorbeelden hiervan zijn het integraal waterbeheer, bosuitbreiding, landbouw in verstedelijkte omgeving en plattelandontwikkeling.

Brugse Veldzone

In 2000 werden belangrijke stappen gezet voor het nieuwe landinrichtingsproject '**Brugse Veldzone**'. De voorstudie werd afgewerkt in mei en voorgelegd aan de Commissie voor Landinrichting die een gunstig advies gaf in juni. De opmaak van het richtplan werd reeds voorbereid. Dit gaat gepaard met intensief overleg en medewerking van diverse overheden, zowel op Vlaams, provinciaal als gemeentelijk vlak.

Zuiderkempem

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw belastte in 2000 de Vlaamse Landmaatschappij met de opmaak van de voorstudie voor een nieuw landinrichtingsproject in de provincie Antwerpen, de '**Zuiderkempem**'.

Oost-Vlaanderen

Ter voorbereiding van een tweede landinrichtingsproject heeft de Commissie voor Landinrichting advies uitgebracht omtrent een voorstel van gebied '**Dender-West**'.

2.2.6 Overzicht subsidies landinrichting 2000

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de subsidies vastgelegd in 2000 op basis van het subsidiebesluit voor landinrichtingswerken.

2.3. Ondersteuning projectwerking

2.3.1 Richtlijnennota's Landinrichting

In 2000 werden twee belangrijke handleidingen ten behoeve van de projectwerking gerealiseerd:

- de richtlijnennota **Administratie Landinrichting** beschrijft de administratieve procedures van uitbesteding van studieopdrachten, grondverwerving, aanvraag en uitbetaling van subsidies en uitvoering van werken. De nota geeft aan hoe dossiers zijn samengesteld en welke weg de dossiers volgen. Op die manier kunnen de projectmedewerkers uniforme dossiers samenstellen en is de

	Subsidies aan overheden (1)	Subsidies aan particulieren (2)	Totaal
Noordoost-Limburg	17.517.456	3.359.768	20.877.224
De Westhoek	66.381.810	-	66.381.810
Leie en Schelde	22.244.941	9.580.260	31.825.201
Grote-Netegebied	21.741.910	-	21.741.910
Totaal	127.886.117	12.940.028	140.826.145

(1) Provincies, gemeenten, polders, wateringens, ruilverkavelingscomités en Vlaamse Landmaatschappij

(2) Privaatrechtelijke rechtspersonen en natuurlijke personen

afhandeling van dossiers transparant voor alle betrokkenen.

- de **Handleiding Landinrichting** bevat richtlijnen voor de projectvoering van landinrichting. Ze wil door het overzichtelijk aanbieden van informatie een naslagwerk zijn voor de projectteams en voor iedereen die met landinrichting te maken krijgt. Deze handleiding zal regelmatig worden aangevuld en geactualiseerd.

In 2000 werd de studie 'Richtlijnenhandboek VLM – inventarisatiemethoden (voor ruilverkaveling, natuurinrichting en landinrichting)' afgewerkt. Van dit omvangrijke document wordt een dynamisch basisdocument gemaakt dat voor iedereen raadpleegbaar zal zijn op het intranet.

2.3.2 GIS en Landinrichting

De landinrichting zet GIS-technieken in ter ondersteuning van de planvorming, de inspraakprocedures, de realisaties en de rapportering van de inrichtingsplannen.

In de voorbije jaren werd een aantal richtlijnen m.b.t. de standaardisatie van digitale bestanden en cartografie gebundeld in een GIS-handleiding Landinrichting. De concrete inrichtingsprojecten werden telkens getoetst aan deze richtlijnen.

Het hoofdstuk 'standaardisatie' werd in de loop van 2000 grondig herwerkt in functie van de gewijzigde GIS-praktijk in de provinciale afdelingen. Daarnaast werd verder aandacht besteed aan het gebruik van GIS ter ondersteuning van de planvorming. Er werden nieuwe bruikbare GIS-bewerkingen afgeleid die de basis vormen voor het derde deel van de GIS-handleiding, m.n. de analysetechnieken.

2.3.3 Externe opdrachten

Ter ondersteuning van de projectwerking werden in 2000 twee opdrachten uitgegeven voor:

- de opmaak van een cultuurhistorische inventarisatie van watergebonden bouwkundig erfgoed in het landinrichtingsproject De Westhoek;
- de opmaak van een soortenbeschermingsplan voor de veldparelmoervlinder in het Grote-Netegebied.

Ten behoeve van de beleidsvoorbereiding werden in 2000 twee studies uitbesteed. Deze opdrachten betroffen:

- een procesanalyse ter verbetering van het instrument landinrichting;
- een visie- en verkenningsnota plattelandsbeleid.

2.3.4 Bos-Landinrichting

De gegevens die aan de basis liggen van de Gewenste Bosstructuur van de afdeling Bos en Groen kunnen algemeen als een eenduidige beleidsmatige ingang gelden. Deze zullen verder verfijnd worden in het kader van de lopende landinrichtingsprojecten.

In de beleidswerkgroep Bos-Landinrichting werden landinrichtingsprojecten besproken die uitvoering geven aan de beleidsopties inzake bosuitbreiding in Vlaanderen. Naast VLM-medewerkers zijn AMINAL en de afdeling Ruimtelijke Planning van AROHM vertegenwoordigd.

In het najaar 2000 werden de diverse projecten besproken: stadsbosprojecten voor Gent, Veurne en Nieuwpoort en bosuitbreidingsprojecten op het Kempisch Plateau en voor de Groene As in de vlakke van Bocholt.

In een aantal van deze bosuitbreidingsprojecten bestaat een sterke link met de aan de gang zijnde

afbakeningsprocessen in het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De werkgroep Bos-Landinrichting heeft een belangrijke functie in de opvolging van dit proces.

2.4. Communicatie Landinrichting

Documentatiecentrum Landelijke Inrichting (DCLI)

In de zomer van 2000 werden op initiatief van afdeling Landinrichting de boekwerken van de drie inrichtingsactiviteiten van de VLM (landinrichting, natuurinrichting, ruilverkaveling) samengebracht. Zo ontstond een bibliotheek gespecialiseerd in planning en inrichting van de open ruimte, met de naam Documentatiecentrum Landelijke Inrichting (DCLI). Het DCLI, dat functioneert als een subbibliotheek van de VLM-hoofdbibliotheek, beoogt als vakbibliotheek enerzijds een ondersteuning van de inrichtingsactiviteiten van de VLM en anderzijds een interessante informatiebron te zijn voor externe gebruikers. Naast informatie over de inrichtingsactiviteiten in het landelijk gebied zijn als wetenschappelijk luik de thema's ruimtelijke ordening, natuur en landschap volledig opgenomen. Voor alle onderwerpen wordt in het DCLI sterk gefocust op planning en inrichting.

Stijlboek landinrichting

Een landinrichtingsproject is een langdurig proces met veel communicatiemomenten en verschillende soorten communicatiedragers. Om ten opzichte van de partners en vooral de doelgroepen een duidelijke herkenbaarheid te geven aan landinrichting, werden in 2000 bakens uitgezet voor een nieuwe grafische stijl voor alle communicatiedragers in het stijlboek landinrichting, een handleiding voor lay-out en communicatie met richtlijnen en voorbeelden. De invoering van de nieuwe stijl ging van start in april en is de tweede fase van het communicatieplan landinrichting.

2.5. Integraal Waterbeheer

Centraal binnen het integraal waterbeheer staan de watersystemen. Het integraal waterbeheer is daarbij niet louter gebaseerd op een milieugerichte invalshoek, maar ook op alle mogelijke maatschappelijke invalshoeken.

Als zodanig geeft de benadering van integraal waterbeheer voeding aan gebiedsgerichte projecten waar meerdere beleidsterreinen in elkaar vloeien en waar nauwe samenwerking plaatsvindt met de streek.

Projecten op het gebied van integraal waterbeheer richten zich niet op één maar op alle aspecten van het waterbeheer. Projecten van Landinrichting als integrale gebiedsgerichte projecten overstijgen echter het beleidsveld water.

Er wordt binnen de VLM naar gestreefd om de benadering van integraal waterbeheer vooraan in de planvorming van de inrichtingsactiviteiten in te brengen, zodanig dat het water mede sturend is voor de planvorming.

De VLM is nauw betrokken bij het uitwerken van het integraal waterbeheer. De VLM is vertegenwoordigd in de Permanente Projectgroep van het Vlaams Integraal Water Comité (VIWC). De VLM werkte mee aan het Ontwerp Waterbeleidsplan Vlaanderen en aan de langetermijnvisie integraal waterbeheer.

Verder worden er medewerkers van verschillende afdelingen van de VLM afgevaardigd naar de subcomités van het VIWC, Waterkwantiteit, Waterkwaliteit, Watervoorziening, Natuurlijk Milieu en Watersysteemkennis.

Het integraal waterbeheer wordt ontwikkeld in het kader van de milieubeleidsplannen en milieujarprogramma's.

Dit betekent dat er diverse acties zijn, gericht op het ontwikkelen van het integraal waterbeheer, waarvoor verschillende stuurgroepen werden opgericht.

In 2000 was de VLM vertegenwoordigd in :

- de Stuurgroep Bekkencomités
- de bekkenoverlegstructuren operationaliseren
- de Stuurgroep Actie 130
- de Stuurgroep Actie (76 kennis van hydrologische systemen vergroten)
- de Stuurgroep Actie (131 integrale bekkenbeheersplannen opmaken)

De provinciale afdelingen zijn met een vaste vertegenwoordiging aanwezig in de ambtenarenwerkgroep van de 11 Vlaamse rivierbekkens.

2.6. Geïntegreerd plattelandsbeleid

In de eerste helft van 2000 werkte de Vlaamse Landmaatschappij in het team van het redactiecomité samen met de administratie voor Land- en Tuinbouw en AMINAL aan de verdere verfijning van het Programma voor de Plattelandsontwikkeling in Vlaanderen, 2000 – 2006 (Vlaams Plattelandsontwikkelingsplan). Het programma werd in oktober 2000 in een beschikking van de Europese Commissie goedgekeurd. Het biedt onder meer een aantal mogelijkheden om via cofinanciering van de EU de inrichtingsinstrumenten in te zetten voor onder meer de leefbaarheid van de dorpen en de verhoging van de omgevingskwaliteiten en de medegebruikfunctie van het platteland.

Het Vlaams Plattelandsontwikkelingsplan is evenwel slechts een aanzet tot een geïntegreerd plattelandsbeleid voor Vlaanderen. Daarom heeft de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw in

mei aan de Vlaamse Landmaatschappij de opdracht gegeven het strategisch project 'Geïntegreerd plattelandsbeleid' te coördineren. Hierin is voorzien dat zowel een beleidsnota voor het plattelandsbeleid wordt uitgewerkt als een optimalisering van het inrichtings- en beheersinstrumentarium en de operationalisering van een grondbeleid. Het project heeft in 2000 een start genomen en zal in de komende 2 tot 3 jaar worden gerealiseerd.

Om het plattelandsbeleid ook binnen de Vlaamse Landmaatschappij voldoende doorwerking te laten krijgen, en om informatie en kennis uit te wisselen werd het plattelandsbeleid als strategisch thema in de structuur van de VLM opgenomen. Er werd daartoe een intern netwerk opgericht dat afdelingsoverschrijdend werkt. Zo kan gemeenschappelijk aan bepaalde opdrachten gewerkt worden en kan de opgedane kennis doorgegeven worden aan de collegae die het beleid in projecten omzetten.

De Vlaamse Landmaatschappij is verder actief in de werking van de Stichting Plattelandsbeleid vzw en heeft in 2000 het inhoudelijk secretariaat van de stichting opgenomen.

2.7. Ruimtelijke Ordening

Het decreet houdende organisatie van de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 trad in werking op 1 mei 2000. Omdat het voor de VLM van belang is goed op de hoogte te zijn van de hieruit volgende veranderingen op het vlak van ruimtelijke ordening, was het themabeheer Ruimtelijke Ordening, gedragen door de afdeling Landinrichting, strategisch in het jaar 2000.

Nieuw is bijvoorbeeld dat de VLM haar advies mag uitbrengen op de ontwerpen van Provinciale Ruimtelijke Structuurplannen. In 2000 heeft de VLM adviezen inzake de ontwerpen van Provinciale Ruimtelijke Structuurplannen van de provincie Antwerpen en West-Vlaanderen geformuleerd.

Het OC-GIS Vlaanderen heeft de verantwoordelijkheid gekregen voor de technische richtlijnen voor de opmaak van plannen- en vergunningenregisters.

De Mestbank heeft taken op het vlak van ruimtelijke

ordening die voortvloeien uit het mestdecreet (bv. inplantingsplaatsen mestverwerkingsinstallaties).

Verschillende VLM-medewerkers werden in het register van ruimtelijke planners opgenomen.

2.8. Competentie Landschap

Het werkingsveld van de competentiegroep Landschap is het ontwikkelen, implementeren, opslaan, verspreiden, evalueren en adviseren van de VLM-competentie in de domeinen landschap, cultureel erfgoed en archeologie. Er werd in 2000 nauw samengewerkt met het themabeheer cultureel erfgoed.

De hoofddoelstelling voor 2000 was het evalueren en aanvullen van het 'Richtlijnenhandboek inventarisatiemethoden VLM' voor de thema's landschap en cultuurhistorie.

De eigenschappen van terreinelementen die verzameld werden voor de grootschalige fysiografische en ruimtelijk-functionele landschapsstudie, de cultuurhistorische studie en de visueel-ruimtelijke landschapsstudie. Werden op een gestandaardiseerde manier in de GIS-bestanden vastgelegd.

In juli werd een studiedag georganiseerd over 'Software voor de presentatie en technische uitwerking van grootschalige inrichtingsdetails' voor de landschapsdeskundigen van de VLM. Vanuit een behoefte aan dit soort software voor gebruik in de concrete inrichtingsprojecten werd door de provinciale afdeling Gent vooraf reeds een marktstudie gedaan.

Een vast agendapunt van de competentievergadering landschap was het uitwisselen van informatie over nieuwigheden in het vakdomein, zoals studies, interne projecten, externe initiatieven, en in het bijzonder de vakliteratuur.

2.9. Participaties

Interreg IIC project 'Sustainable Open Space for the North Western Metropolitan Area'

De Vlaamse Landmaatschappij heeft ook in 2000 actief meegewerkt in het Interreg II C project

'Sustainable Open Space for the NWMA'.

In april 2000 ging in het kader van dit project een vierde workshop in de omgeving van Parijs (regio Ile-de-France) door waaraan medewerkers en bestuurders van de VLM deelnamen. Deze workshop behandelde het thema 'integraal landschapsbeheer'. In de eerste helft van 2000 konden ook de rapporten van de drie pilootprojecten worden opgeleverd. De eindconferentie in een oud Hollands Fort (Wiericker Schans, Bodegraven) in het Groene Hart van Nederland leverde een groot aantal internationale deelnemers op die de resultaten van dit transnationale project tussen 7 Noordwest Europese regio's konden vernemen.

In januari van 2001 wordt het viertalige eindrapport van dit unieke samenwerkingsverband aan de Europese Commissie overhandigd.

Inmiddels werd gestart met de voorbereiding van een vervolgtraject waarin zowel concrete investeringsprojecten worden voorzien (ook in Vlaams-Brabant, onder meer gekoppeld aan het landinrichtingsproject Brabants Plateau) alsook verder onderzoek over nieuwe thema's zoals integraal waterbeheer en landbouw in de periferie van de grootstad.

Andere betrokkenheid

- De Vlaamse Landmaatschappij is vertegenwoordigd in de begeleidingscommissies van de Gemeentelijke Natuurontwikkelingsplannen (GNOP's) in gemeenten waar landinrichtingsprojecten worden gerealiseerd. Zij is ook actief in de werking van een aantal Regionale Landschappen.
- De Vlaamse Landmaatschappij wordt betrokken bij de beoordeling van de streekcharters die worden voorgelegd door de Streekplatforms.
- De Vlaamse Landmaatschappij neemt deel aan diverse werkgroepen van de MiNa-raad.
- Medewerkers van de VLM zijn vertegenwoordigd in de Vlaamse Hoge Bosraad.
- De Vlaamse Landmaatschappij heeft auteurs en lectoren ter beschikking gesteld voor de realisatie van het Mira-S rapport (Scenario-rapport).
- De Vlaamse Landmaatschappij is vertegenwoordigd in het Grindcomité en het Grindherstructureringscomité.

Stand van zaken 31 december 2000

PROJECTNAAM	Noordoost-Limburg			
Instelling van het project	Besluit Vlaamse regering 23/10/1991			
Goedkeuring richtplan	Ministerieel Besluit 01/03/1995			
Totale oppervlakte	19.785 ha			
Deelprojecten	Omvang		Uitvoeringsfase	
Inrichtingsplannen	plangebied	opmaak plan	goedkeuring	uitvoering
Herstelplan Abeek deel 1	400 ha			
* Abeekloop vak p'160 - Kanaal				X
* Vijvers De Luisen				X
* Vijvers De Luisen, deel 2		X		
* Voorste Luysmolen				X
Herstelplan Abeek deel 2 'Stramproyerbroek'		X		
Herstelplan Abeek deel 3		X		
Herstel watering Lozerheide	215 ha			X
Afvalwaterzuivering melkveebedrijven Veldhoven-Kreiel	1.850 ha			X
Recreatief fietsroutenetwerk				X
Functioneel fietsroutenetwerk		X (fase 2)		X (fase 1)
Weidevogelbescherming Sint-Maartensheide	860 ha			X
Groenstructuurplan Wurfeld	450 ha	X (fase 2)		X (fase 1)
Groenstructuurplan Bocholt				X
Natuurontwikkeling Zuid-Willemsvaart				X
Bosuitbreiding Groene As		X		
Ruilverkaveling Veldhoven-Kreiel		X		
Natuurinrichting het Smeetshof	187 ha		X	

Stand van zaken 31 december 2000

PROJECTNAAM	De Westhoek			
Instelling van het project	Besluit Vlaamse regering 23/10/1991			
Goedkeuring richtplan	Ministerieel Besluit 12/06/1995			
Totale oppervlakte	30.260 ha			
Deelprojecten	Omvang		Uitvoeringsfase	
Inrichtingsplannen	plangebied	opmaak plan	goedkeuring	uitvoering
Kleinschalige waterzuivering Nieuwkapelle	1 dorpskern			X
Kleinschalige waterzuivering Diksmuide (Oudekapelle, Sint-Jacobs-Kapelle, Oostkerke)	3 dorpskernen			X
Kleinschalige waterzuivering Veurne	2 dorpskernen	X		
Grote polderwaterlopen	140 km			
* deel 1				X
* deel 2		X		
* deel 4		X		
Oude spoorwegbedding Diksmuide-Nieuwpoort	14 km			X
Riviersysteem IJzer, deel 1 IJzerbroeken	1.800 ha			
* Fiets- en voetgangersbruggen				X
* IJzerbroeken, vallei		X		
Riviersysteem IJzer, deel Diksmuide-Nieuwpoort	-			
Groenstructuur en recreatief medegebruik grote vaarten, Lovaart	15 km	X (fase 3)		X (fase 1 en2)
Landschapszorg omgeving A18	10 km			X
Kom van Lampernisse	1.800 ha	X		
Landschapszorg De Moeren	2.000 ha	X		
Duinenabdij Koksijde		X		
Ruilverkaveling Adinkerke-Oostduinkerke	6.000 ha	X		
Natuurinrichting Oosthoekduinen	183 ha		X	

Stand van zaken 31 december 2000

PROJECTNAAM	Leie en Schelde			
Instelling van het project	Besluit Vlaamse regering 26/10/1994			
Goedkeuring richtplan	Besluit Vlaamse regering 30/06/1998			
Totale oppervlakte	23.210 ha			
Deelprojecten	Omvang		Uitvoeringsfase	
Inrichtingsplannen	plangebied	opmaak plan	goedkeuring	uitvoering
Meilegem-Zingem	443 ha			X
Erfbeplanting Scheldeveld	6.200 ha			X
Erfbeplanting Kouter-Bulkengebied	4.800 ha			X
Bosuitbreiding Lozerbos	526 ha			X
Vosselareput	380 ha		X (deel 2)	X (deel 1)
Oude Kale	405 ha		X	
Schermgroen E17	1.516 ha			X
Heurne	56 ha			X
Vinderhoutse Bossen – Groene Velden	120 ha		X	
Durmen	56 ha			X
Recreatie-as Deinze – Gent	3.550 ha	X		
Gaverse Scheldemeersen	500 ha	X		
Assels	262 ha	X		
Malem	100 ha	X		
Landschappelijke integratie Noordhout	207 ha	X		
Landschappelijke integratie Slindonk	105 ha	X		
Ruilverkaveling Scheldekant	1.699 ha	X		
Natuurinrichting Latemse Meersen	560 ha		X	
Natuurinrichting Bourgoyen	215 ha		X	
Natuurinrichting Merelbeekse Scheldemeersen			X	

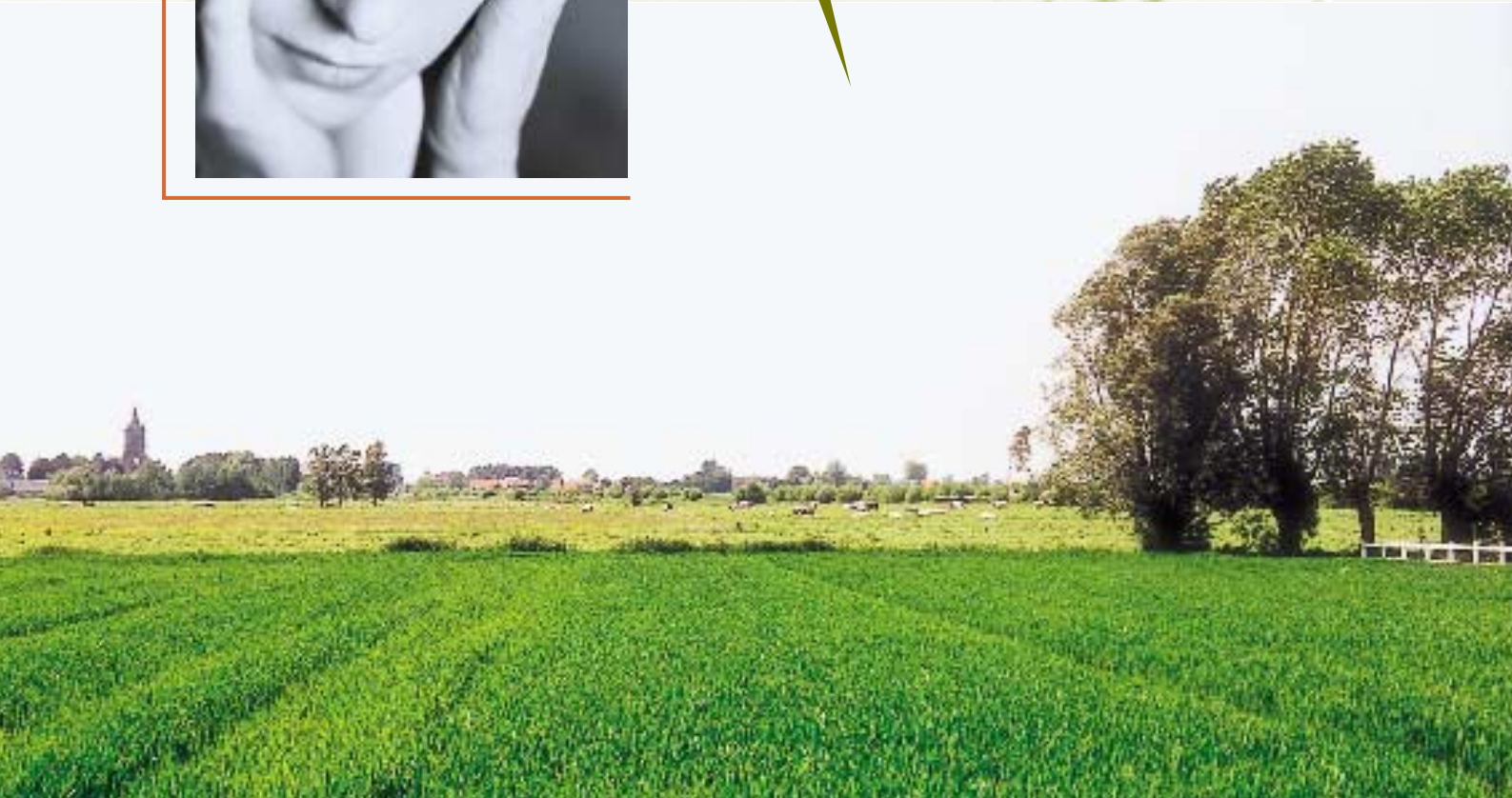
Stand van zaken 31 december 2000

PROJECTNAAM	Grote-Netegebied			
Instelling van het project	Besluit Vlaamse regering 26/10/1994			
Goedkeuring richtplan	Besluit Vlaamse regering 30/06/1998			
Totale oppervlakte	29.315 ha			
Deelprojecten	Omvang		Uitvoeringsfase	
Inrichtingsplannen	plangebied	opmaak plan	goedkeuring	uitvoering
Scherpenbergen - De Hutten	570 ha	X (fase 2)		X (fase 1)
Landschapsonwikkelingsplan Gestel	1.500 ha		X (fase 2)	X (fase 1)
Netwerk van recreatieve fietspaden		X		
Gerheserheide	792 ha			X
Kempisch Plateau		X		
Geel-Bel		X		
Kanaal van Beverlo en Dessel-Kwaadmechelen		X		
Keiheuvel - De Most		X		
Dekshoevevijver	50 ha	X		
Beekdal Grote Nete stroomopwaarts kanaal van Beverlo		X		
Engstraten		X		
Natuurinrichting vallei Molse Nete	750 ha	X		
Natuurinrichting Malesbroek		X		

HOOFDSTUK 3

Ruilverkaveling

3. Ruilverkaveling

Ruilverkaveling is een instrument voor de structurele inrichting van gebieden met een hoofdzakelijke agrarische bestemming. Aan de basis liggen landbouweconomische doelstellingen. Ruilverkaveling beoogt een structurele verbetering van de externe productieomstandigheden van land- en tuinbouw.

Zij erkent en hecht ook grote waarde aan andere dan landbouwbelangen, zoals natuurbehoud, cultuurhistorie, landschapszorg en vormen van passieve recreatie. De algemene planvorming en de aangepaste milieu-effectrapportering in de onderzoeksprocedures ondersteunen de ruimere doelstellingen van ruilverkaveling.

In Vlaanderen zijn reeds 133 ruilverkavelingsprojecten afgevoerd. Die vertegenwoordigen een gezamenlijke oppervlakte van 164.933 ha. Daarnaast bevinden zich 17 projecten (ongeveer 50.069 ha) in de onderzoeksfase en zijn er 11 projecten (ongeveer 17.532 ha) in uitvoering. Dat betekent dat zowat 232.534 ha betrokken is of was bij ruilverkaveling. Dat is ongeveer een derde van het totale landbouwareaal in Vlaanderen.

3.1. Projecten in onderzoek in 2000

Vooraleer een ruilverkaveling van start gaat wordt een onderzoek naar het nut van de ruilverkaveling uitgevoerd. Als de Minister beslist dat de ruilverkaveling nuttig is, wordt er een ruilverkavelingscomité opgericht. Dat comité is belast met de uitvoering van het project, bijgestaan door de commissie van advies.

Vóór de beslissing wordt genomen of een ruilverkaveling nuttig is, moet er duidelijkheid zijn over de inhoud en vormgeving van het totale project. Daarvoor zorgt een integraal ruilverkavelingsplan, dat rekening houdt met het juridisch en beleidskader zoals ondermeer de zorgplicht van het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, en de rapportering van de milieueffecten (M.E.R.).

Op 31 december 2000 waren er op die manier 17 ruilverkavelingen in onderzoek met een gezamenlijke oppervlakte van ongeveer 50.069 ha (zie tabel 1).

3.2. Projecten in uitvoering in 2000

De ruilverkavelingen worden uitgevoerd door de ruilverkavelingscomités, die rechtspersoonlijkheid bezitten. Schematisch bestaat de uitvoering van de ruilverkaveling uit: de bepaling van de inbreng, de uitvoering van de werken, de bepaling van de toedeling, het verlijden van de ruilverkavelingsakte en een aanvullende ruilverkavelingsakte.

De bepaling van de inbreng steunt op de classificatie van de landbouwkundige waarde van de gronden en de ingebrachte oppervlakte in elke waardeklasse. Door de vermenigvuldiging van kwaliteit en oppervlakte wordt de inbreng uitgedrukt in punten.

De uitvoering van de werken is enerzijds gericht op de algemene infrastructuur (ontsluiting en ont- en afwatering) en anderzijds op de realisatie van de nieuwe kavels, de landschappelijke inrichting en eventuele andere niet-agrarische voorzieningen. Het ontwerp van werken wordt opgesteld door een

Tabel 1: Ruilverkavelingen in onderzoek (Stand per 31 december 2000)

Provincie	Ruilverkavelingsblok	Oppervlakte in ha (raming)	Datum van het ministerieel besluit
Antwerpen			
	HULSEN - OLMEN - MALOU, Balen, Ham, Leopoldsburg, Lommel, Meerhout, Mol	4500	03.06.1999
	ZONDEREIGEN, Merksplas, Turnhout, Baarle-Hertog, Hoogstraten	1530	29.05.2000
	RIJKEVORSEL-WORTEL, Rijkevorsel, Hoogstraten	3500	01.02.1988
			05.12.1989
			03.01.1969
			01.02.1988
			01.04.1996
	LILLE-VORSELAAR, Lille, Vorselaar, Malle, Zoersel, Beerse, Zandhoven en Rijkevorsel	5475	18.03.1997
	HERENTHOUT-BOUWEL, Herenthout, Nijlen, Grobbendonk, Herentals	1960	14.09.1998
Vlaams-Brabant			
(PA Diest)	WILLEBRINGEN, Boutersem, Tienen, Hoegaarden, Bierbeek	2600	09.10.198
(PA Gent)	LONDERZEEL, Meise, Merchtem	5	11.09.1987
Limburg			
	JESSEREN, Borgloon, Kortesseem, Tongeren	1900	02.09.1987
			10.10.1989
			16.06.1999
	WELLEN, Borgloon	1700	30.05.1996
	VELDHOVEN-KREIEL, Bocholt, Bree	2200	14.09.1998
Oost-Vlaanderen			
	SINAAI, Sint-Niklaas, Lokeren	1800	24.08.1984
			08.09.1987
			23.06.1988
			22.07.1996
	SCHELDEKANT, Nazareth, De Pinte, Gent	1800	23.09.1981
			07.05.1996
	SINT-LIEVENS-HOUTEM, Oosterzele, Herzele, Erpe-Mere	3000	30.09.1996
	STEKENE	2200	30.05.1996
	BEVEREN-WAAS, Beveren, Sint-Gillis-Waas	3204	07.08.1975
West-Vlaanderen			
	ADINKERKE en OOSTDUINKERKE, De Panne, Veurne, Koksijde, Nieuwpoort	3700	30.05.1996
			09.09.1996
	ZANDLEEMPLATEAU van IZENBERGE, Lo-Reninge, Alveringem, Veurne	6000	04.10.1996

ontwerper na een offerteaanvraag. De uitvoering van de werken gebeurt door aannemers na aanbesteding.

De lokalisatie van de toedeling is voor de eigendom en het gebruik van primordiaal belang en is het voorwerp van een sterk onderbouwde en doorgedreven herverkavelingsstudie. Eigenaars, gebruikers en houders van zakelijke rechten verkrijgen hun nieuwe titels door het verlijden van de ruilverkavelingsakte.

De aanvullende ruilverkavelingsakte sluit de ruilverkavelingsverrichtingen af. Ze beschrijft het geheel van de financiële regelingen en geldt als titel voor de rechten en verplichtingen.

Op 31 december 2000 waren er 11 ruilverkavelingen in uitvoering. Dit zijn projecten waarvan de ruilverkavelingsakte nog niet is verleden. Daarbij gaat het om 17.532 ha (**zie tabel 2**). Een overzicht van de werken in die projecten wordt gegeven in de tabellen **3, 4 en 5**.

In de tabellen 6 en 7 worden respectievelijk de projecten gegeven waarvan de ruilverkavelingsakte en de aanvullende ruilverkavelingsakte zijn verleden.

Tabel 2: Ruilverkavelingen in uitvoering (Stand per 31 december 2000)

Provincie	Ruilverkavelingsblok	Oppervlakte in ha	Datum van het ministerieel besluit	Uitvoeringsfasen			
				Inbreng	toedeling	rvk-akte	Aanv. rvk_akte
Antwerpen							
	WEELDE, Ravels	1000	23.05.1991	x			
	MERKSPLAS, Turnhout	1697	28.05.1998	x			
Vlaams-Brabant							
(PA Diest)	HOEGAARDEN, Tienen	1668	20.07.1988	x	x	x	
	VISSENAKEN, Tienen, Glabbeek - Zuurbemde, Boutersem	1500	26.04.1999				
(PA Gent)	BOLLEBEEK, Asse, Merchtem	1617	27.03.1997	x			
	ELINGEN, Pepingen, Halle, Sint-Pieters-Leeuw, Lennik, Gooik	1500	08.11.2000				
Limburg							
	VLIERMAALROOT, Kortesseem, Diepenbeek, Hoeselt, Bilzen	1888	07.02.1991	x			
	RIJKHOVEN, Bilzen, Tongeren, Hoeselt	1598	18.06.1986	x	x	x	
	METTEKOVEN, Borgloon, Heers	749	13.05.1997	x			
	GROOT-LOON, Borgloon, Heers	877	(*)				
Oost-Vlaanderen							
	EKSAARDE, Lokeren	1709	20.07.1988	x	x	x	x
	HAMME, Waasmunster, Dendermonde, Zele	1638	17.10.1991	x	x	x	
	SINT-GILLIS-WAAS, Beveren, s Stekene, Sint-Niklaas	1703	17.02.1998	x			
West-Vlaanderen							
	FORTEM, Veurne, Alveringem, Diksmuide	1240	20.07.1988	x			
	's-HEERWILLEMSKAPELLE, Veurne, Diksmuide	1554	31.07.1989	x	x	x	
	STUIVEKENSKERKE, Diksmuide	2073	12.12.1990	x	x	x	
	RENINGE, Lo-Reninge, Vleteren, Ieper	2080	09.06.1999	x			
	WOESTEN, Lo-Reninge, Vleteren, Poperinge, Ieper	1681	09.06.1999	x			

x = uitvoeringsfase beëindigd

(*) MB Nuttig verklaring 04.08.2000, MB instelling comité in voorbereiding

Een overzicht van de aankopen in het kader van het recht van voorkoop wordt gegeven in **tabel 8**.

3.3. Gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke – Bazel – Rupelmonde

De Vlaamse regering bevestigde op 17 december 1999 haar beslissing van 1994 tot aanleg van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruibeke – Bazel – Rupelmonde (G.O.G. – K.B.R.). Ze besliste ook dat het volledige gebied ten behoeve van natuurontwikkeling wordt ingericht.

De afdeling Zeeschelde van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap sloot op 25 april 2000 met de VLM een overeenkomst af inzake enquêtering van de landbouwers actief in het G.O.G.-K.B.R.. Op vraag van de landbouwsector werd dit uitgebreid tot alle gebruikers van cultuurgronden op het grondgebied van de volledige gemeente Kruibeke. Deze overeenkomst werd tussen de afdeling Zeeschelde en de VLM op 31 juli 2000 afgesloten.

Tabel 3: Voltooide werken in 2000

Provincie	Ruilverkavelingsblok Aard der werken	Aanbestedingbedrag exclusief BTW	Aanvangsbevel	Voorlopige oplevering
Antwerpen				
Vlaams-Brabant (PA Gent)	BOLLEBEEK Waterwerken lot 1	19.714.338	01.03.1999	18.09.2000
	Wegen 2	23.118.344	01.11.1998	07.11.2000
(PA Diest)	Afpaling en topografische opmeting HOEGAARDEN	2.946.260	22.03.1999	19.09.2000
	Topografische opmetingen	1.445.950	19.07.1999	24.01.2000
Limburg				
	RUTTEN Aanpassingswerken Ezelsbeek en fietspad	5.303.500	01.05.2000	24.10.2000
	RIJKHOVEN Afwerkingswerken	48.506.061	01.10.1999	24.08.2000
Oost-Vlaanderen				
	EKSAARDE Kavelinrichtingswerken 2	29.487.590	08.09.1997	31.05.2000
	SINT-GILLIS-WAAS Wegen, water en recreatie deel Vrasenebeek	52.593.447	02.08.1999	08.12.2000
West-Vlaanderen				
	S HEERSWILLEMSKAPELLE Ontsluitingswerken	62.064.094	25.08.1998	28.09.2000
	Inrichtingswerken 1	35.361.140	25.08.1998	25.08.2000
	Inrichtingswerken 2	33.658.265	25.08.1998	06.10.2000
	Werken van landschapszorg	4.480.534	15.02.1999	23.10.2000

Tabel 4: Werken in uitvoering in 2000

Provincie	Ruilverkavelingsblok Aard der werken	Aanbestedingbedrag exclusief BTW	Aanvangsbevel
Antwerpen			
	WEELDE Taxandria, Hoogeindewandelpad	1.119.260	22.06.2000
	MERKSPLAS Taxandria, Markpad	1.632.535	19.12.2000
Vlaams-Brabant (PA Gent)	BOLLEBEEK Wegen lot 3	77.794.351	01.05.2000
(PA Diest)	Werken van landschapszorg HOEGAARDEN	12.270.737	16.11.1998
	Afwerkingswerken	63.489.009	15.09.2000
	Werken van landschapszorg	11.069.536	18.12.2000
Limburg			
	RUTTEN Aanpassingswerken Ezelsbeek en fietspad	5.303.500	01.05.2000
	RIJKHOVEN Afwerkingswerken 2	25.649.765	01.10.2000
	Omlidingsweg METTEKOVEN	77.140.798	16.08.1999
Oost-Vlaanderen			
	SINT-GILLIS-WAAS Waterbeheersing: Sifon	10.802.605	01.07.2000
	Afpalen en topografische opmeting	4.521.900	13.03.2000
	Wegen, water en recreatie deel Loeverbek	51.645.759	01.06.1999
	Aanleg wachtbekken deel Vrasenebeek	28.078.341	03.08.1999
	HAMME Kavelinrichtingswerken	19.608.675	22.10.1999
West-Vlaanderen			
	RENINGE Topografische opmeting	1.658.000	21.08.2000
	STUIVEKENSKERKE Ontsluitingswerken	71.708.222	10.03.1999
	Inrichting oude spoorwegbedding	15.628.982	01.12.1999
	Inrichtingswerken 1	43.153.974	06.03.2000
	Inrichtingswerken 2	53.742.045	17.04.2000

Tabel 5: Werken aanbesteed in 2000

Provincie	Ruilverkavelingsblok Aard der werken	Aanbestedingbedrag exclusief BTW	Datum aanbesteding	Datum van goedkeuring
Antwerpen	WEELDE Kavel-, water-, wegen- en natuurinrichtingswerken	99.860.675	06.10.2000	13.12.2000
Vlaams-Brabant (PA Diest)	HOEGAARDEN Werken van landschapszorg GEO-park	11.069.536 14.472.133	27.03.2000 27.11.2000	19.09.2000
Limburg	KOLMONT Fietspad	9.770.374	20.10.2000	
Oost-Vlaanderen	SINT-GILLIS-WAAS Werken van landschapszorg deel Loeverbek Werken van landschapszorg deel Vrasenebek NAZARETH Schermgroen E-17	3.625.841 11.096.253 5.902.893	08.08.2000 08.08.2000 28.08.2000	19.09.2000 19.09.2000 21.09.2000
West-Vlaanderen	RENINGE Topografische opmeting STUIVEKENSKERKE Werken van landschapszorg FORTEM Ontsluitingswerken 1 Ontsluitingswerken 2 S HEERSWILLEMSKAPELLE Herstel Lampernissestraat	1.658.000 8.649.854 25.920.875 49.219.535 11.252.965	03.04.2000 09.11.2000 15.09.2000 15.09.2000 16.11.2000	14.06.2000 19.12.2000 19.12.2000 19.12.2000 18.12.2000

Het doel van de studie was inzicht krijgen in de socio-economische structuur van de landbouw in Kruibeke en oplossingen aanreiken om de landbouw te begeleiden en te ondersteunen bij de realisatie van het G.O.G.-K.B.R. De haalbaarheid van een grondbank werd onderzocht. Het rapport is gebaseerd op een enquête van de landbouwers in Kruibeke en op individuele bedrijfsgegevens van de Mestbank.

Eind 2000 werd de studie afgerond en werd er gerapporteerd naar de opdrachtgevende bevoegde administratie.

3.4 Archeologie in de ruilverkaveling

In het kader van het onderzoek naar het nut werd in 2000 voor de ruilverkaveling Herenthout-Bouwel een overeenkomst afgesloten met het Instituut voor Archeologisch Patrimonium (IAP) voor het opmaken van een archeologische basisinventaris. Daarvoor werd een bedrag van 1.248.000 BEF vastgelegd.

De uitgaven inzake archeologie voor de ruilverkavelingen in uitvoering is gelet op het tijdstip en de gewenste tijdsduur van opgravingen en controles moeilijker in te schatten. In functie van een betere inpassing van de werken in de ruilverkaveling

Tabel 6: Ondertekening ruilverkavelingsakten

Provincie	Ruilverkavelingsblok	Oppervlakte in ha	Datum van de akte
Vlaams-Brabant (PA Diest)	HOEGAARDEN, Tienen	1668	12.05.2000
West-Vlaanderen	STUIVEKENSKERKE, Diksmuide	2073	15.12.2000

Tabel 7: Ondertekening aanvullende ruilverkavelingsakten

Provincie	Ruilverkavelingsblok	Oppervlakte in ha	Datum van de akte
Oost-Vlaanderen	EKSAARDE, Lokeren	1709	30.11.2000

Tabel 8: Recht van voorkoop

Provincie	Aantal aankopen	Oppervlakte in ha a ca	Bedrag incl. Kosten
Antwerpen	7	8 38 96	5.313.139
Vlaams-Brabant (arr.Leuven)	15	17 25 06	8.133.114
Vlaams-Brabant (arr.Halle-Vilvoorde)	7	4 03 99	3.168.234
Limburg	24	16 86 84	7.886.590
Oost-Vlaanderen	7	4 94 41	3.671.633
West-Vlaanderen	15	79 05 46	48.232.172
Totaal	75	130 54 72	76.404.882

Merksplas is het noodzakelijk de archeologische kennis van het betrokken gebied bij te schaven. Door het ruilverkavelingscomité werd aan het studie-bureau RAAP de opdracht gegeven om een gede-

tailleerde archeologische inventaris op te maken. Bij het uitvoeren van grondwerken in de ruilverkavelingen in uitvoering werden stelselmatig in verschillende projecten archeologische controles uitgevoerd. Het totaal bedrag vertegenwoordigt 1.878.249 BEF of 0,53% van de door de Vlaamse gemeenschap beschikbare technische uitgaven voor de ruilverkavelingen in uitvoering in het jaar 2000.

Met behulp van het instrument ruilverkaveling kunnen belangrijke oudheidkundige vindplaatsen voor de toekomst behouden blijven. De percelen worden veelal toebedeeld aan lokale overheden die de site zelf beheren of een beheerder aanstellen. Zo werd in de ruilverkaveling Stuivekenskerke de belangrijke 'castrale motte' van Oud Stuivekenskerke aan de stad Diksmuide toebedeeld. De werken, die een landschappelijke integratie van de vindplaats beogen, zullen in 2001 worden uitgevoerd.

In de loop van 2000 werden op deze wijze 4 sites met een totale oppervlakte van 5.3 ha behouden. Daarmee komt het totaal op 7 sites met een opper-

vlakke van 7.6 ha. In de lopende projecten komen nog 11 sites met een totale oppervlakte van 22.5 ha in aanmerking voor bescherming. Het vinden van geschikte partners die bereid zijn om een duurzaam archeologisch beheer van de bewuste percelen op zich te nemen, verloopt vaak moeilijk.

3.5. Optimaliseren en meetbaar maken van de ecologische inbreng in de ruilverkaveling

Op 14 maart 2000 werd door de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw een richtlijn uitgevaardigd die bepaalt hoe de ecologische inbreng in de ruilverkaveling geoptimaliseerd en meetbaar gemaakt moet worden. De richtlijn integreert daarbij de methodiek voorgesteld door het Instituut voor Natuurbehoud en de behoeftes aan rapportering voortvloeiend uit het Natuurdecreet.

De richtlijn schrijft de implementatie van 4 modules voor:

- aanpassing van de landschapsecologische studie in het kader van de thematische studies ten behoeve van de planvorming;
- rapportering over de zorgplicht;
- monitoringplan;
- beheersplan

Voor de nieuwe ruilverkavelingsprojecten moeten alle modules volledig toegepast worden. Voor de

lopende projecten worden de modules gefaseerd ingepast naargelang de stand van het ruilverkavelingsproject.

Voor de projecten Stekene en Herenthout-Bouwel waarvoor het onderzoek naar het nut van de ruilverkaveling in 2001 effectief start, werd de overeenkomst voor de landschapsecologische studie gebiedsgericht aangepast zoals voorgeschreven in de richtlijn.

Voor de ruilverkavelingsprojecten Groot-Loon, Fortem en Sint-Lievens-Houtem werd een rapportering over de zorgplicht toegevoegd aan de dossiers die aan de minister voor goedkeuring werden voorgelegd.

Voor de ruilverkavelingsprojecten Groot-Loon en Fortem bevatten deze dossiers tevens een voorstel tot monitoringprogramma dat werd opgesteld in overleg met de afdeling Natuur van Aminor.

Voor de ruilverkavelingsprojecten Hamme, Eksaarde en Stuivenkenskerke werd voor de maatregelen voor natuur, landschap en erfgoedwaarden een beheersplan opgesteld.

Voor de overige lopende ruilverkavelingsprojecten werd in 2000 de toepassing van de verschillende modules voorbereid overeenkomstig de in de richtlijn van 14 maart 2000 opgegeven fasering. In 2001 zal de implementatie van de richtlijn betreffende de ecologische inbreng in de ruilverkaveling verder toegepast en verdiept worden.

HOOFDSTUK 4

Natuur

4. Natuur

Nu de taken natuur voor het derde jaar bij de Vlaamse Landmaatschappij worden uitgevoerd, is reeds een zekere routine uitgebouwd en kunnen concrete realisaties worden voorgelegd. Dit neemt niet weg dat er nog steeds constante vernieuwing inzigt.

Natuurinrichting wordt continu geëvalueerd, getoetst aan het beleid en bijgesteld. Voor recht van voorkoop wordt steeds meer gewerkt aan duidelijke communicatielijnen naar notarissen en inpassing in een globaal grondbeleid. Nieuwe beheersovereenkomsten worden ingesteld door het Programma voor Plattelandsontwikkeling. In samenwerking met alle partners wordt een loket beheersovereenkomsten ontwikkeld.

4.1. Organisatie

De functionele groep natuur functioneert inmiddels als een volwaardige afdeling binnen de Vlaamse Landmaatschappij. In de centrale directie te Brussel zorgt ze voor de voorbereiding en coördinatie van al haar taken. Ook de opvolging van de opdrachten gebeurt centraal. Deze opdrachten concentreren zich rond de volgende thema's: natuurinrichting, recht van voorkoop, beheersovereenkomsten en milieubeleidsplanning. Per provinciale afdeling trekt een 'hoofd' natuur de uitvoering van de opdrachten natuur binnen het eigen werkingsveld. Hij/zij wordt hiervoor bijgestaan door een kernteam voor natuurinrichting, verantwoordelijken voor de dossierbehandeling recht van voorkoop en een aanspreekpunt milieu voor de advisering van de provinciale en gemeentelijke milieubeleidsplannen. Per provinciale afdeling werd ook een cel beheersovereenkomsten opgericht die instaat voor het voorbereiden, sluiten en opvolgen van alle types beheersovereenkomsten binnen de Vlaamse Landmaatschappij.

Voor de uitvoering van de opdracht natuur kon de functionele groep natuur in 2000 15 bijkomende mensen aanwerven voor natuurinrichting en 10 voor beheersovereenkomsten.

De uitvoering van natuurinrichting, recht van voorkoop en beheersovereenkomsten gebeurt in samenwerking met de Afdeling Natuur van AMINAL.

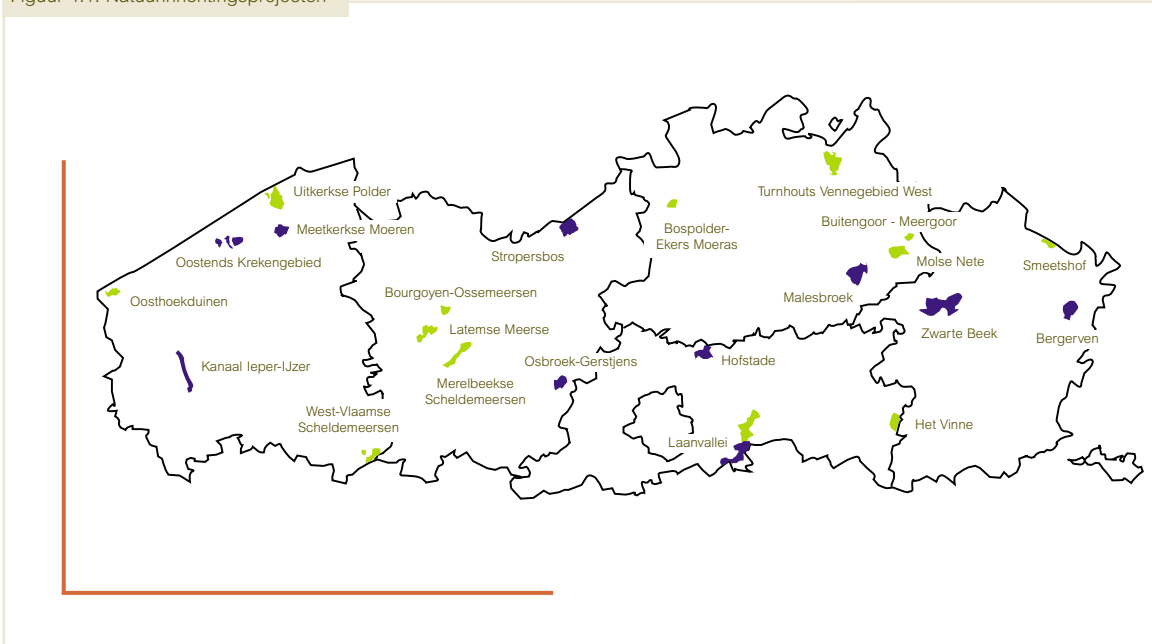
Bij de opdracht beheersovereenkomsten is ook de Afdeling Land van AMINAL een partner. Met beide afdelingen bestaat een gestructureerd overleg, zowel op centraal als op provinciaal niveau, waarbij afspraken zijn vastgelegd. Voor recht van voorkoop zijn ook de adviesverleners (Administratie Land- en Tuinbouw, Administratie Waterwegen en Zeewezen), de comités tot aankoop, de natuurverenigingen en de Federatie van notarissen belangrijke overlegpartners. Op niveau van natuurinrichting worden administraties, overheden, natuurverenigingen en eventueel andere partners nauw bij de uitvoering van de projecten betrokken. Om integratie tussen alle beheersovereenkomsten op termijn te verzekeren zijn ook Administratie Land- en Tuinbouw (ALT), Ministerie van Middenstand en Landbouw, provincies en gemeenten belangrijke partners.

4.2. Natuurinrichting

Op grond van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu kunnen natuurinrichtingsprojecten worden ingesteld. De bedoeling ervan is gebieden optimaal in te richten met het oog op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu. Sinds de start van natuurinrichting in 1998 is voor 23 projecten de procedure opgestart. De ligging van de natuurinrichtingsprojecten is terug te vinden in figuur 4.1.

Figuur 4.1: Natuurinrichtingsprojecten

4.2.1 Verschillende fasen van een project

Natuurinrichting begint met een onderzoek naar de haalbaarheid (uitgevoerd door de Afdeling Natuur van AMINAL en de Vlaamse Landmaatschappij). Dit onderzoek maakt uit of natuurinrichting in een bepaald gebied al dan niet mogelijk is. Als natuurinrichting haalbaar blijkt, leidt het onderzoek ook tot een voorstel voor de afbakening van het projectgebied en duidt het de overheden aan om verder bij het project te betrekken. Voor elk natuurinrichtingsproject dat is ingesteld, richt de bevoegde Vlaamse minister een projectcomité en een projectcommissie op.

Het projectcomité adviseert de bevoegde minister over de maatregelen die getroffen moeten worden. Daarnaast is het comité ook belast met de uitvoering van het project. Een projectcommissie wordt niet samengesteld voor natuurinrichtingsprojecten met een verkorte procedure. Het is de Vlaamse minister, bevoegd voor Leefmilieu, die op grond van een onderbouwd dossier beslist over de instelling van een project. Na de inwerkingtreding van het Ministerieel Besluit tot instelling van het project maakt de Afdeling Natuur van AMINAL binnen de zes maanden een projectrapport op voor elk natuurinrichtingsproject dat is ingesteld. Hierin komen de nodig geachte maatregelen voor de natuurinrichting aan bod. Na openbaar onderzoek worden de

maatregelen en modaliteiten vastgesteld en volgt de uitdieping ervan in het projectuitvoeringsplan. Na de beslissing van de Vlaamse regering over de natuurinrichtingsmaatregelen bereidt het comité de uitvoering ervan voor aan de hand van gedetailleerde gegevens en plannen.

4.2.2 Ingestelde natuurinrichtingsprojecten

In 1999 werden zeven natuurinrichtingsprojecten ingesteld (tabel 1): Turnhouts Vennengebied en Bospolder – Ekers Moeras (provincie Antwerpen), Bourgoyen-Ossemeersen en Latemse Meersen (provincie Oost-Vlaanderen), Oosthoekduinen (provincie West-Vlaanderen), Het Vinne (provincie Vlaams-Brabant) en Het Smeethof (provincie Limburg). In de loop van 2000 gebeurde een openbaar onderzoek en werden de maatregelen en modaliteiten vastgelegd. Het projectuitvoeringsplan wordt in de loop van 2001 verwacht.

Op basis van het onderzoek naar de haalbaarheid werden in 2000 6 nieuwe natuurinrichtingsprojecten ingesteld (tabel 1). Voor de Dijlvallei en de West-Vlaamse Scheldemeersen is het projectrapport opgesteld en is het openbaar onderzoek gebeurd eind 2000. Voor de vier overige projectgebieden (Molsse Nete, Merelbeekse Scheldemeersen, Uitkerkse Polder en Buitengoor-Meergoor) wordt het projectrapport in 2001 opgesteld.

4.2.3 Natuurinrichtingsprojecten in onderzoek (tabel 1)

Voor vier projecten is het onderzoek naar de haalbaarheid afgerond, nl. Osbroek-Gerstjens, Kanaal Ieper-Yzer, Bergerven en Hofstade. De instelling ervan wordt voorzien voor begin 2001.

Het onderzoek naar de haalbaarheid is lopende voor volgende projecten: Zwarte Beek, Malesbroek, Stropersbos, Laanvallei, Meetkerkse Moeren en Oostends Krekengebied.

4.2.4 Natuurinrichting en archeologie

Vermits ieder inrichtingsproject een impact kan hebben op archeologie, zijn afspraken gemaakt over de integratie van deze zorg om het archeologisch patrimonium in de natuurinrichtingspraktijk. Archeologie wordt van meet af aan meegenomen in de planvorming en projectuitvoering.

Op basis van een advies van de archeoloog van de

Vlaamse Landmaatschappij kan tijdens het onderzoek naar de haalbaarheid overgegaan worden tot een uitgebreidere studie van het gebied. Deze verkennende inventaris levert dan de nodige informatie om te oordelen of nog aanvullende studies noodzakelijk zijn.

Deze aanvullende studies kunnen leiden tot enerzijds het aan banden leggen van bepaalde maatregelen met een grote negatieve impact op archeologie (bv. afgravingen) of kunnen op een meer positieve manier archeologie in de planvorming integreren (bv. educatie).

In 2000 zijn de volgende onderzoeken in het kader van natuurinrichting doorgevoerd.

1. Provincie West-Vlaanderen:

Voor de natuurinrichtingsprojecten Meetkerkse Moeren en Oostends Krekengebied is een studieopdracht uitgeschreven voor het opstellen van een archeologische inventaris. Deze projecten door-

Tabel 1: Overzicht van de lopende natuurinrichtingsprojecten

PROJECT	provincie	Stad/Gemeente	Goedkeuring project door minister*	Project-rapport	Openbaar onderzoek	Vaststelling maatregelen	Ontwerp PUP
Oosthoekduinen	West-Vlaanderen	De Panne	29.06.99	10.02.00	28.02.00	15.09.00	
W-Vlaamse Scheldemeersen	West-Vlaanderen	Avelgem, Spiere-Helkijn	01.03.00	31.09.00	14.11.00		
Uitkerkse Polder	West-Vlaanderen	Blankenberge, De Haan, Zuienkerke	21.11.00				
Kanaal Ieper-Ijzer	West-Vlaanderen	Lo-Reninge, Ieper Langemark-Poelkappelle,					
Meetkerkse Moeren	West-Vlaanderen	Brugge, Jabbeke, Zuienkerke					
Oostends Krekengebied	West-Vlaanderen	Oostende, Oudenburg					
Smeethof	Limburg	Bocholt	29.06.99	14.02.00	28.02.00	15.09.00	
Bergerven	Limburg	Maaseik, Dilsen-Stokkem					
Zwarte Beek	Limburg	Beringen					
Bospolder-Ekers Moeras	Antwerpen	Antwerpen	29.06.99	13.02.00	22.04.00	14.09.00	
Buitengoer-Meergoor	Antwerpen	Mol	20.11.00				
Turnhouts-Vennengebied	Antwerpen	Turnhout, Merksplas	29.06.99	10.02.00	21.03.00		
Molse Nete	Antwerpen	Mol, Balen	31.05.00				
Malesbroek	Antwerpen	Geel					
Vinne	Vlaams-Brabant	Zoutleeuw	29.06.99	14.02.00	28.02.00	20.12.00	
Dijlevallei ten Z. van Leuven	Vlaams-Brabant	Leuven, Bertem, Huldenberg, Oud-Heverlee	01.03.00	31.09.00	20.11.00		
Hofstade	Vlaams-Brabant	Zemst					
Laanvallei	Vlaams-Brabant	Overijse, Oud-Heverlee					
Bourgoyen-Ossemeersen	Oost-Vlaanderen	Gent	29.06.99	14.02.00	27.03.00		
Latemse Meersen	Oost-Vlaanderen	Gent, Deinze, St-Martens-Latem	29.06.99	14.02.00	27.03.00		
Merelbeekse Scheldemeersen	Oost-Vlaanderen	Merelbeke	14.09.00				
Osbroek-Gerstjens	Oost-Vlaanderen	Aalst					
Stropersbos	Oost-Vlaanderen	Sint-Gillis-Waas					

Verkorte procedure

Normale procedure

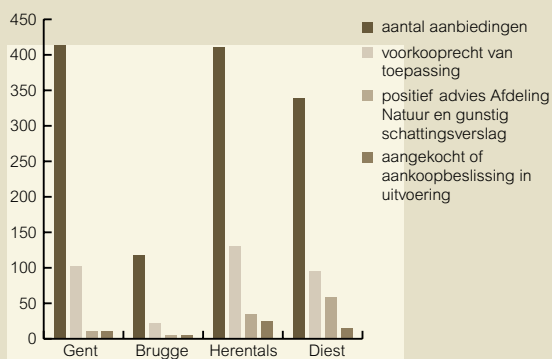
PUP:projectuitvoeringsplan

* instelling gebeurt 10 dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad

Figuur 4.2: Overzicht van de aanbiedingen van onroerende goederen voor het recht van voorkoop natuur in 2000

	aantal aanbiedingen	voorkooprecht van toepassing	in %	positief advies Afdeling Natuur en gunstig schattingsverslag	in %	aangekocht of aankoop beslissing in uitvoering	in %
GENT	413	102	25%	11	3%	10	2%
BRUGGE	117	22	19%	5	4%	5	4%
HERENTALS	410	131	32%	34	8%	25	6%
DIEST	339	95	28%	59	17%	15	4%
TOTAAL	1279	350	27%	109	9%	55	4%

lopen nu het onderzoek naar de haalbaarheid en zijn dus nog niet ingesteld.

2. Provincie Oost-Vlaanderen:

Een archeologische inventaris is opgesteld voor Osbroek-Gerstjens. Hier zijn sporen uit de Romeinse tijd gevonden. Het opstellen van een archeologische basisinventaris in het projectgebied Stropersbos is aanbesteed maar nog niet afgewerkt.

3. Provincie Limburg:

Na een archeologische veldkartering van het natuurinrichtingsprojectgebied Smeetshof (zomer 2000) werd beslist een meer uitgebreide boorcampagne op te starten. Hierbij heeft het Instituut voor Archeologisch Patrimonium verder onderzoek uitgevoerd naar sporen van het steentijdperk.

4.2.5 Monitoring van natuurinrichtingsprojecten

In natuurinrichtingsprojecten zal op een gestandaardiseerde manier ecologische monitoring plaatsvinden. Dit gebeurt om de effectiviteit van dit nieuwe instrument te toetsen met het oog op de beoogde natuurwaarde. Dit is van belang voor de evaluatie van de doelstellingen zowel op beleidsniveau als op gebiedsniveau.

Om een gestandaardiseerde methode voor deze monitoring te ontwikkelen is het project "Monitoring Natuurinrichting" uitgeschreven in opdracht van AMINAL, Afdeling Natuur, in nauwe samenwerking met de Vlaamse Landmaatschappij. Binnen dit project worden monitoringplannen voor vier concrete voorbeeldgebieden opgesteld. De plannen voor Bospolder-Ekers Moeras, het Smeetshof en Latemse Meersen zijn in 2000 uitgewerkt. Op basis van de ervaringen die daarmee werden opgedaan zal in 2001 een Vademecum samengesteld worden. Het Vademecum zal een handleiding vormen voor de manier waarop monitoringplannen moeten worden opgesteld in natuurinrichtingsprojecten in het algemeen. Het Vademecum zal uitgetest worden voor het project Uitkerkse Polder.

4.3. Recht van voorkoop

4.3.1 Uitbreiding van het ruimtelijk toepassingsgebied

In 2000 breidde het gebied dat onderworpen is aan het voorkooprecht 'natuur' uit met nieuwe natuurinrichtingsprojecten en uitbreidingsperimeters van natuurreservaten. Het recht van voorkoop geldt in de uitbreidingsperimeters enkel binnen de groen-, bos- en bosuitbreidingsgebieden volgens gewestplan. Dankzij enkele groene gewestplanwijzigingen, doorgevoerd in 2000, kon ook het ruimtelijk toepassingsgebied van de reeds in 1999 aangeduide uitbreidingsperimeters een kleine uitbreiding nemen. Door deze nieuwe en gewijzigde

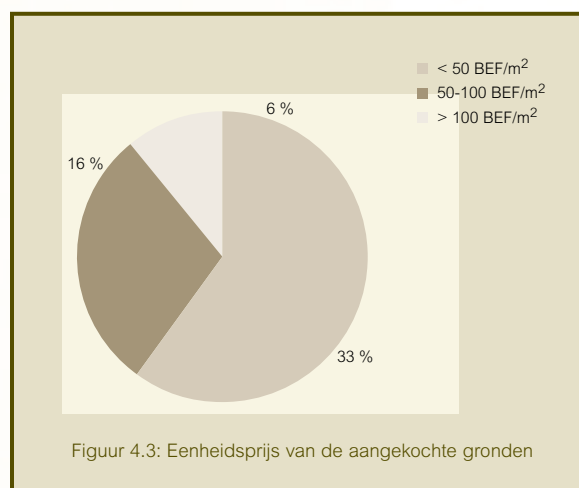
afbakeningen groeide het voorkoopgebied 'natuur' van 33.000 ha eind 1999 tot een kleine 40.000 ha op het einde van 2000.

4.3.2 Van aanbieding tot uitoefening

Een notaris die belast is met een verkoop van onroerende goederen, onderworpen aan het recht van voorkoop natuur, dient deze aan te bieden aan de Vlaamse Landmaatschappij nadat een verkoopsovereenkomst gesloten is. Zo ontvangt de Vlaamse Landmaatschappij gemiddeld ruim honderd aanbiedingen per maand. De meeste kennisgevingen gebeuren in de provinciale afdelingen Gent en Herentals, de minste in de provinciale afdeling Brugge (Figuur 4.2). West-Vlaanderen kent slechts een kleine oppervlakte voorkoopgebied 'natuur'. Het relatief kleiner aantal aanbiedingen in de provinciale afdeling Diest, ondanks het belangrijk aandeel voorkoopgebieden in de provincie Limburg, is in de eerste plaats te wijten aan de lage grondmobiliteit in die provincie.

Een digitale afbakening van de voorkoopgebieden op het loket 'recht van voorkoop' (<http://www.gis-vlaanderen.be/rvv.htm>) helpt de notaris om onroerende goederen te lokaliseren t.o.v. de voorkoopgebieden. Op dit loket vind je ook een overzicht van alle kadastrale beschrijvingen waarbinnen een recht van voorkoop natuur en ruilverkaveling van toepassing is. Omdat de notaris zelden de gewestplanbestemming met zekerheid kent op het moment van de kennisgeving, gebeuren nog vele overbodige aanbiedingen. Bij bijna driekwart van de aanbiedingen geldt het recht van voorkoop niet (Figuur 4.2).

Dat niet alle gelegenheden aangegrepen worden om het voorkooprecht uit te oefenen, blijkt ook uit de cijfers van 2000. Van de 350 aankoopdossiers waarbij het voorkooprecht zou uitgeoefend kunnen worden, leidde dit in slechts 55 gevallen tot een aankoop. AMINAL Afdeling Natuur geeft enkel een gunstig aankoopadvies wanneer de aangeboden gronden een zekere natuurwaarde of een duidelijke potentie voor natuur hebben. Behalve wanneer een natuurvereniging de begunstigde koper is, want dan hoeft het voorkooprecht niet ingeschakeld te worden om de natuurwaarde veilig te stellen. Andere aanleidingen voor het niet uitoefenen van het voorkooprecht zijn: een verkoopprijs hoger dan de schattingsprijs, uitoefenen van het voor-

Figuur 4.3: Eenheidsprijs van de aangekochte gronden

kooprecht van de pachter, verkoop aan een mede-eigenaar op een openbare verkoop, ...

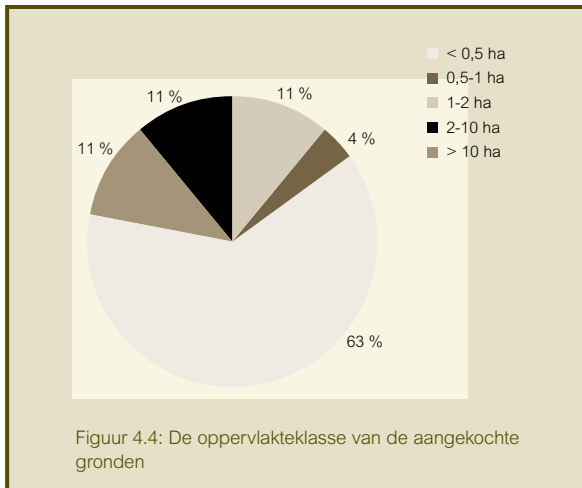
4.3.3 Het voorkooprecht geldt niet alleen voor gronden

In 2000 prefinancierde de Vlaamse Landmaatschappij bijna 37 miljoen BEF voor de aankoop –via het voorkooprecht natuur- van 67,74 ha onroerende goederen. De eenheidsprijs (gemiddeld 54 BEF/m²) ligt vaak hoger dan de gemiddelde grondprijs voor natuur- en bosgebieden in Vlaanderen. De hogere aankooprijzen (Figuur 4.3) zijn soms te verklaren door de ligging, bijvoorbeeld nabij een villawijk. Meestal heeft deze hogere prijs te maken met de bijhorende, weliswaar zonevreemde, constructies zoals vissershutten, weekendverblijven, caravans, stallingen, visvijvers, enz. De aankoopprijs wordt doorgaans niet beïnvloed door niet-vergunde constructies, maar vaak dateren deze constructies van vóór de vergunningsplicht of werd ondanks de zonevreemdheid toch een vergunning afgeleverd. In de regel worden deze terreinen na aankoop hersteld in hun oorspronkelijke 'natuurlijke' staat, d.w.z. de zonevreemde constructie wordt afgebroken of verwijderd.

4.3.4 Aanvullend aankoopinstrument

De lage grondmobiliteit in natuur- en bosgebieden –minder dan 1% wordt jaarlijks verkocht- bemoeilijkt de verwezenlijking van de aankoopambities van de Vlaamse overheid. Het voorkooprecht kan daarbij een handje toesteken, als aanvulling op de onderhandse aankopen. De inspanningen van de overheid en de natuurverenigingen op gebied van

onderhandse aankopen concentreren zich noodgedwongen bij de grotere grondbezitters, terwijl het voorkeurecht meestal aangewend wordt bij verkopen van kleine oppervlakten (Figuur 4.4). In bijna tweederde van de gerealiseerde voorkoopdossiers werd minder dan 0,5 ha aangekocht. De effectiviteit van het instrument blijkt evenwel uit het feit dat in 2000 toch 0,2% van de oppervlakte aan gronden onderworpen aan het voorkeurecht natuur via het voorkeurecht verworven werd. Dit vertegenwoordigt een flink aandeel van de totale grondmobiliteit.

4.4. Beheersovereenkomsten

Sinds 1 januari 2000 kunnen landbouwers op vrijwillige basis, in Vlaanderen beheersovereenkomsten sluiten die kaderen in het Europese landbouw- en milieubeleid. Een beheersovereenkomst is een contract. In dat contract maakt de landbouwer afspraken – de beheersmaatregelen – met de Vlaamse Landmaatschappij voor het behalen van natuurresultaten op zijn bedrijf. De beheersmaatregelen staan opgesomd in een beheerspakket. Er zijn momenteel 15 verschillende pakketten die volgens de beheersdoelstelling in 3 groepen worden ingedeeld. De 3 groepen zijn: weidevogelbeheer (3 pakketten), perceelsrandenbeheer (6 pakketten) en het herstel, onderhoud en ontwikkeling van kleine landschapselementen (6 pakketten). Een beheersovereenkomst kan voor één of meerdere percelen gesloten worden en heeft een looptijd van minstens 5 jaar. Voor het naleven van het contract ontvangt de beheerder jaarlijks een vergoeding.

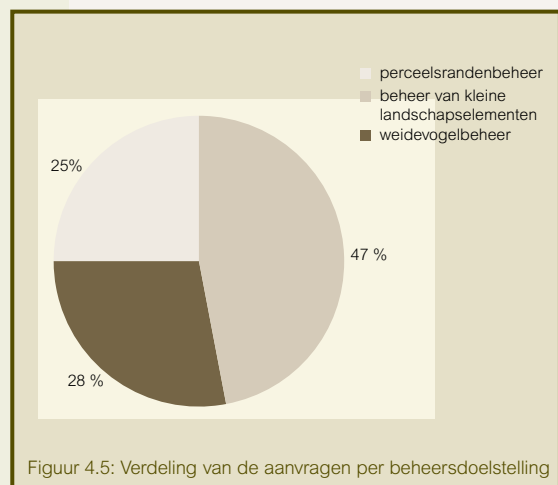
Op 10 november 2000 keurde de Vlaamse regering een besluit goed dat de beheersovereenkomst water en natuur regelt in het kader van de mestwetgeving. Meer gegevens over deze beheersovereenkomsten zijn te vinden bij het deel 'Mestbank'. Voor de administratieve verwerking van de beheersovereenkomsten werd het informaticasysteem in samenwerking met de afdeling Informatica – Grondatabank en GIS-VLM geoptimaliseerd.

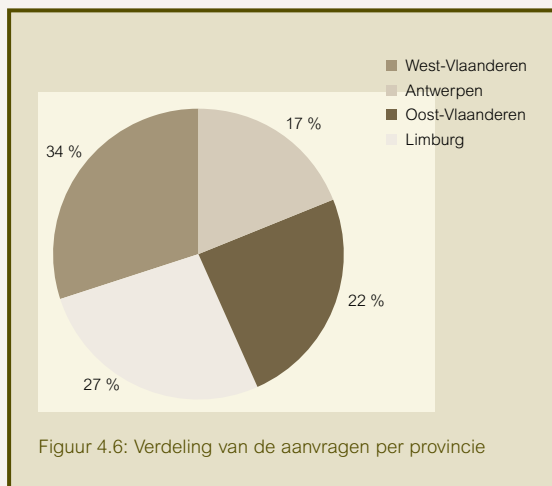
4.4.1 Aanvragen

4.4.1.1 Vlaanderen

In de loop van 2000 werden in Vlaanderen 206 aanvragen – één aanvraag kan meerdere pakketten omvatten - ingediend voor het sluiten van een beheersovereenkomst. In totaal werden 710 beheerspakketten aangevraagd of een gemiddelde van 3 tot 4 pakketten per aanvraag. De verdeling van de aangevraagde pakketten per beheersdoelstelling geeft volgend beeld: 199 pakketten weidevogelbeheer (28%), 175 pakketten perceelsrandenbeheer (25%) en 336 pakketten voor het beheer van kleine landschapselementen (47%) (Figuur 4.5). Bij deze laatste groep zijn er opvallend meer aanvragen voor onderhoud van bestaande kleine landschapselementen (259) dan voor aanleg van nieuwe (77).

Ruim 80% van de aangevraagde pakketten waren geldig. Ongeldige aanvragen kwamen vooral voor bij de pakketten weidevogelbeheer. Deze pakketten waren enkel mogelijk voor percelen die in de weidevogelgebieden gelegen zijn. Deze strikte geografische afbakening lag dan ook aan de basis van de ongeldige aanvragen.

4.4.1.2 Per provincie

De verdeling van het aantal aanvragen over de Vlaamse provincies ziet er als volgt uit: 71 (34%) voor West-Vlaanderen, 44 (22%) voor Oost-Vlaanderen¹, 56 (27%) voor Limburg² en 35 (17%) voor Antwerpen (Figuur 4.6).

In de provincie West-Vlaanderen betreft bijna de helft van de aangevraagde pakketten weidevogelbeheer. Ook in Limburg worden veel pakketten weidevogelbeheer aangevraagd. Dit staat in verband met de afgebakende weidevogelgebieden, die zich voornamelijk situeren in de provincies West-Vlaanderen, Limburg en Antwerpen. Landbouwers in Oost-Vlaanderen en Antwerpen vragen voornamelijk pakketten aan voor onderhoud, herstel en ontwikkeling van kleine landschapselementen. Perceelsrandenbeheer kent een gelijkmatig succes in alle provincies. In de provincie Limburg worden de drie beheersdoelstellingen ongeveer evenveel aangevraagd. Het aantal aanvragen per provincie en per beheersdoelstelling vindt u in figuur 4.7.

4.4.2 Contracten

Van de in totaal 710 aangevraagde beheerspakketten zijn 597 pakketten geldig verklaard. Hiervan zijn voor 429 pakketten de definitieve contracten reeds opgesteld.

De vastgelegde kredieten voor afdeling Natuur en Land bedragen respectievelijk 2.441.188 BEF en

¹ inclusief het arrondissement Halle-Vilvoorde van de provincie Vlaams-Brabant

² inclusief het arrondissement Leuven van de provincie Vlaams-Brabant

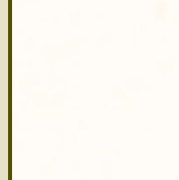
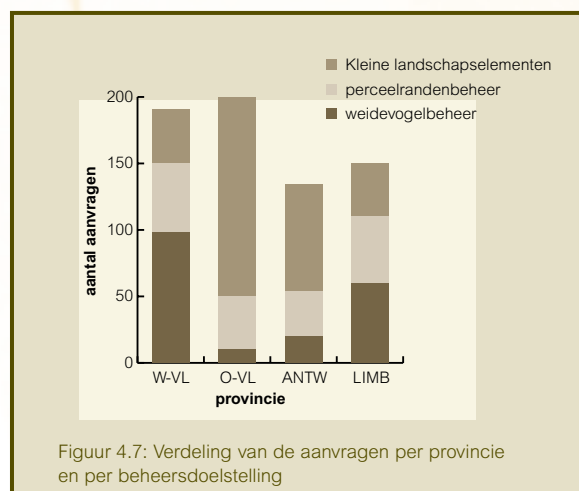
2.284.683 BEF (Figuur 4.8). Voor Afdeling Natuur wordt het grootste gedeelte hiervan vastgelegd voor pakketten weidevogelbeheer, namelijk 63%. Voor Afdeling Land hebben de vastgelegde kredieten het meest betrekking op pakketten voor kleine landschapselementen en perceelsrandenbeheer, in kleinere mate voor weidevogelbeheer.

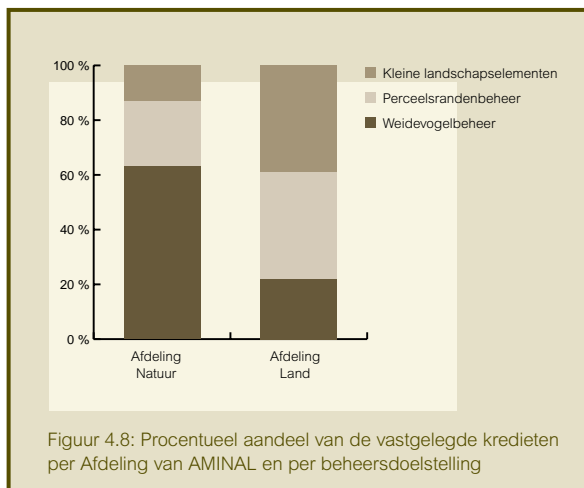
4.4.3 Programma voor Plattelandsontwikkeling in Vlaanderen

In 2001 komt er naar aanleiding van het Programma voor Plattelandsontwikkeling in Vlaanderen een uitbreiding van de mogelijkheden. Volgende groepen komen erbij: bufferbeheer (twee pakketten), botanisch beheer (zes pakketten), natuur en water (twee pakketten).

- Bij bufferbeheer gaat het erom een buffer aan te leggen tegen meststoffen en bestrijdingsmiddelen naast graslandpercelen met natuurwaarde.
- Botanisch beheer is erop gericht plantkundig waardevolle graslanden en akkers te beschermen.
- Voor percelen permanent grasland waar het bemestingsverbod van kracht is en waar natuurwaarde aanwezig is, kan een beheersovereenkomst 'natuur' worden gesloten.
- Binnen het kwetsbaar gebied water kan een beheersovereenkomst 'water' gesloten worden die betrekking heeft op verminderd gebruik van stikstof uit dierlijke mest.

In de groep weidevogelbeheer komen er twee pakketten bij. Door de uitbreiding van de mogelijkheden voor weidevogelbeheer kan de oppervlakte grasland die beschikbaar is voor weidevogels, vergroot worden. Het totaal aantal pakketten wijzigt zo van 15 in 25.

Figuur 4.8: Procentueel aandeel van de vastgelegde kredieten per Afdeling van AMINAL en per beheersdoelstelling

4.4.4 Afspraken met betrokken administraties en provincies en gemeenten

Met de provincies en de gemeenten werden afspraken gemaakt om een samenwerking op te zetten rond beheersovereenkomsten met respect voor ieders rol en autonomie.

Met alle betrokken overheden (Administratie Land- en Tuinbouw, Afdeling Land, Afdeling Natuur en Ministerie van Middenstand en Landbouw) werden afspraken voorbereid en/of geregeld om de betaling van de beheersovereenkomsten te organiseren en beheersovereenkomsten op de verschillende niveaus op mekaar af te stemmen.

Dit moet uiteindelijk resulteren in één loket beheersovereenkomsten voor de landbouwers.

4.5. Milieubeleidsplanning

In 2000 werkte de Vlaamse Landmaatschappij mee aan de voorbereidingen voor de opmaak van het Milieubeleidsplan 2002-2006. De opmaak en opvolging van dit plan ligt bij de daarvoor opgerichte structuren: het gewestelijk milieu-overleg, de planningsgroep en het permanent planningsoverleg. Het gewestelijk milieu-overleg bestaat uit de directeur-generaal van AMINAL en de administrateur-generaal van VMM, OVAM en VLM. Het gewestelijk milieu-overleg neemt beslissingen vooraleer deze aan minister en kabinet worden voorgelegd. De planningsgroep is opgebouwd uit vrijgestelde ambtenaren voor milieubeleidsplanning en staat in voor de algemene coördinatie, administratie en voorbereiding van het gewestelijk milieu-overleg. Het permanent planningsoverleg bestaat uit de planningsgroep, de planningsverant-

woordelijken en de verschillende coördinatoren van de thema's en delen van het milieubeleidsplan.

In al deze 'organen' is er een evenwichtige vertegenwoordiging van de Vlaamse administraties en de openbare instellingen (AMINAL, OVAM, VMM en VLM). Ook werd het Milieu-jaarprogramma 2001 opgesteld en eind 2000 goedgekeurd. Het Milieu-jaarprogramma is de jaarlijkse 'actualisering' van het Milieubeleidsplan met opmaak van de jaarlijkse begrotingen.

Zoals de voorbije jaren nam de functionele groep natuur de coördinatie voor het thema 'versnippering' en het deel 'gebiedsgericht milieubeleid' op zich (verder is er het thema vermessing, dat vanuit de Afdeling Mestbank wordt gecoördineerd). De Vlaamse Landmaatschappij leverde ook een bijdrage voor het deel instrumenten. Met de opmaak van het Milieu-jaarprogramma 2001 werden alle voorziene, nog niet (volledig) uitgevoerde milieufacties opgenomen en zullen deze gerealiseerd worden voor einde 2001.

De functionele groep natuur behoudt deze verantwoordelijkheden voor de volgende planperiode (2002-2006). In het najaar 2000 werden de klemtonen vastgelegd en uitgewerkt in zgn. 'ontwerp-maatregelen' voor de betreffende thema's. Deze werden een eerste keer besproken met het kabinet en op een rondetafelgesprek toegelicht aan de leden van de MiNa-Raad en de SERV. Dit moet het draagvlak voor het plan verbreden. Het ontwerp - Milieubeleidsplan gaat in april 2001 in openbaar onderzoek. De Vlaamse Landmaatschappij adviseert ook de ontwerpen van de provinciale en gemeentelijke milieubeleidsplannen. In 2000 ging dit over een totaal van 56 gemeentelijke milieubeleidsplannen (Figuur 4.9). Deze gemeenten kunnen, samen met de provincies, bovendien terecht bij de Vlaamse Landmaatschappij voor hulp bij de opmaak van hun plannen. In 2000 werden bij de Vlaamse Landmaatschappij geen provinciale milieubeleidsplannen ingediend ter advisering.

4.6. Communicatie

Op 14 juni 2000 heeft minister Vera Dua een presentatie over natuurinrichting bijgewoond op de Vlaamse Landmaatschappij. AMINAL Afdeling Natuur was hierbij betrokken. AMINAL Afdeling Bos

en Groen was eveneens vertegenwoordigd. Op 23 oktober 2000 was er een persontmoeting over natuurinrichting. De plaats van natuurinrichting in het natuurbeleid en de ruimtelijke ordening werd er toegelicht. Ook werd er een overzicht gegeven van de verschillende projecten en de procedure. Dat natuurinrichting voor eigenaars en gebruikers en voor de lokale gemeenschap een meerwaarde betekent, was voor elke deelnemer na afloop duidelijk.

De evaluatie van het communicatieplan natuurinrichting is voor begin 2001 gepland met de natuurverenigingen en de landbouworganisaties.

Er werden in 2000 zes natuurinrichtingskrantjes uitgegeven en verspreid onder alle betrokkenen of geïnteresseerden.

Rond de nieuwe beheersovereenkomsten in het kader van het Programma voor Plattelandsontwikkeling werd meegewerkt aan een mestbankinfo over vergoedingen en beheersovereenkomsten. Een nieuwe brochure beheersovereenkomsten werd voorbereid. Tevens werden voorlichting vergaderingen gehouden en werd voor een stand beheersovereenkomsten gezorgd tijdens tentoonstellingen. Voor het recht van voorkoop werd een folder verspreid aan de notarissen over het geoloket "Recht van voorkoop".

4.7. Beleidsondersteuning en participaties

Het project Verweving en Afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur is één van de strategische projecten van de Minister van Leefmilieu en Landbouw. Het project heeft een tweeledig doel. De procedure doorvoeren van een eerste reeks van afbakeningen van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en het Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (IVON) volgens de bepalingen van het

natuurdecreet in overleg met de betrokken administraties. Vanuit natuur, bos en landbouw intern gewogen voorstellen formuleren voor afbakening van VEN, IVON, bosuitbreiding en agrarische gebieden in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Voor de uitvoering van het project is een stuurgroep samengesteld met een vertegenwoordiging van het Kabinet; Afdeling Land en Natuur en Bos & Groen van AMINAL; Afdeling Monumenten & Landschappen en Ruimtelijke Planning van AROHM; Administratie Land en Tuinbouw (ALT); Instituut voor Natuurbehoud; Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer en de Vlaamse Landmaatschappij.

In 2000 was de VLM verantwoordelijk voor de projectleiding en het secretariaat van het strategisch project Verweving en Afbakening. In samenwerking met de partners werden ontwerpkaarten voorbereid in uitwerking van de Vogel- en de Habitatrichtlijn. Een aanzet werd gegeven tot een eerste set afbakeningen van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en het Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (IVON) in uitwerking van het natuurdecreet. Een begeleidende communicatie is voorbereid. Het overleg met de doelgroepen rond instrumenten is opgestart. Overleg met Ruimtelijke Ordening is opgezet om de afbakening structureel te laten verlopen en in te bouwen in de ruimtelijke ordening.

Door de functionele groep natuur is het VLINA-project 0012/Natuurinrichting en de abiotisch-biotische samenhang in riviersystemen mee opgevolgd. Het eindverslag van dit project wordt verwacht in september 2001.

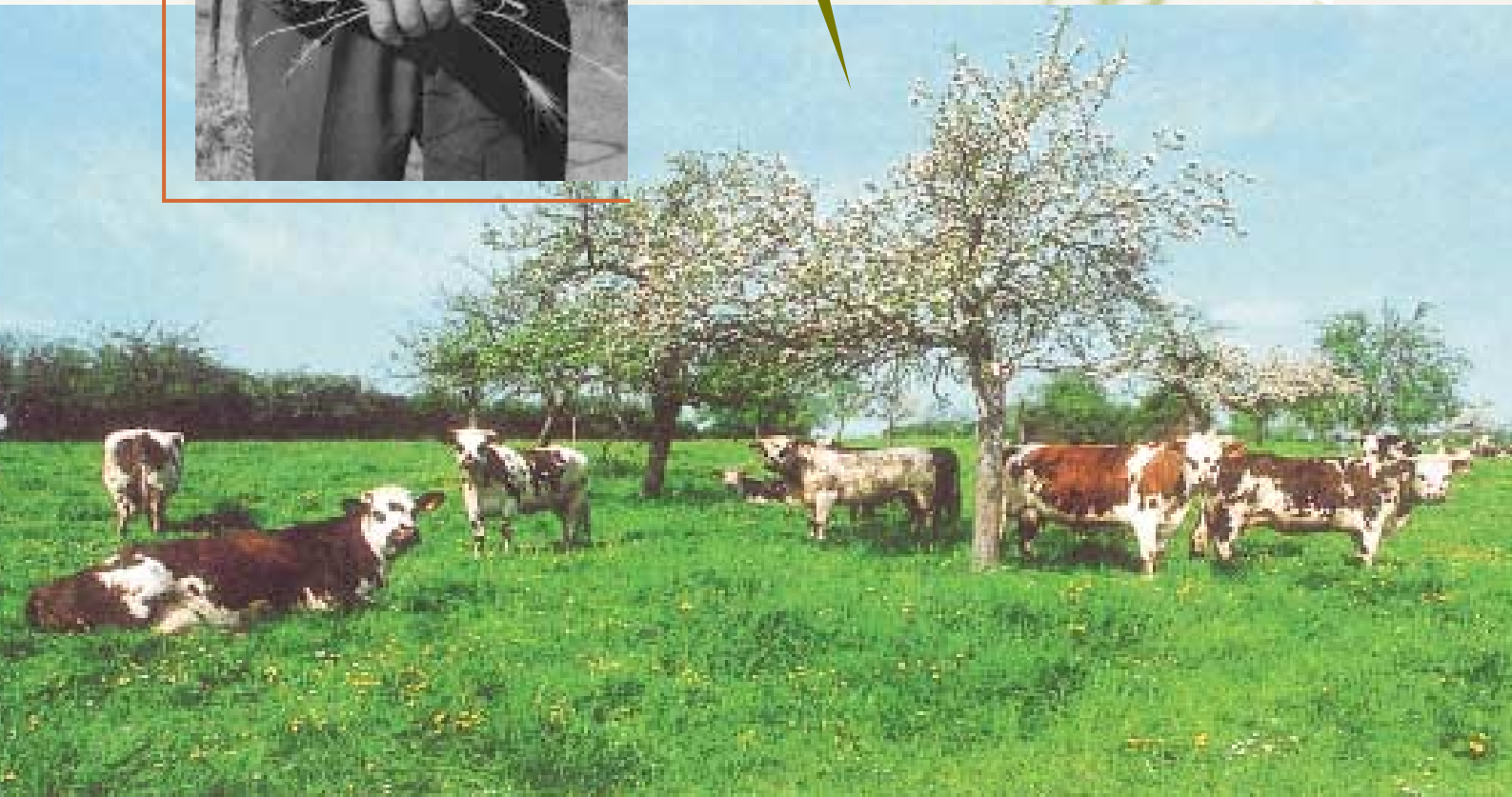
Figuur 4.9: De geadviseerde ontwerpen van de gemeentelijke milieubeleidsplannen

Provincie	Gemeenten	Aantal
West-Vlaanderen	Anzegem Ingelmunster Kuurne Lendeledede Wevelgem Zwevegem	6
Oost-Vlaanderen	Destelbergen Gavere Hamme Zottegem	4
Vlaams-Brabant	Hoeilaart Lubbeek Opwijk Steenokkerzeel	4
Antwerpen	Arendonk Baarle-Hertog Balen Beerse Berlaar Brasschaat Edegem Essen Grobbendonk Hemiksen Herentals Herselt Hove Hulshout Kapellen Laakdal Lier Lille Lint Malle Meerhout Merksplas Mol Mortsel Nijlen Ranst Ravels Retie Rijkevorsel Schelle Schoten Sint-Amands Turnhout Westerlo Wuustwezel Zandhoven Zoersel	37
Limburg	Bree Diepenbeek Halen Houthalen-Helchteren Keerbergen	5

HOOFDSTUK 5

Mestbank

5. Mestbank

5.1. Aangifte en Registratie

Sinds haar ontstaan registreert de Mestbank elk jaar een aantal kerngegevens over de Vlaamse landbouwbedrijven. De belangrijkste gegevens zijn de gemiddelde veebezetting, het bedrijfsareaal cultuurgronden met hun ligging en hun teeltplan, het gebruik van chemische en andere meststoffen, de opslag van dierlijke mest op het einde van het jaar. De Mestbank vraagt ook een aantal kerngegevens op van gewestgrensoverschrijdende bedrijven, producenten van andere meststoffen, verzamelpunten en be- en verwerkingseenheden. Al deze bedrijven dienen hiervoor jaarlijks een aangifte te doen van hun bedrijfssituatie van het voorgaande jaar.

5.1.1 Aangiftes productiejaar 1999

Voor de berekening van de productie en de overschotten is gewerkt met de productiecijfers en bemestingsnormen geldig in 1999. Zie tabel 5.1.

Aangifteplichtige bedrijven

In 2000 deden nog 36.417 natuurlijke personen of rechtspersonen een aangifte betreffende het teeltjaar 1999; zij behoren tot 35.761 bedrijven. Het aantal exploitaties waarop aan landbouwactiviteiten gedaan werd, daalde ten opzichte van 1999 met 1.174 eenheden tot 37.904. Omdat ze een fosfaatproductie uit dierlijke mest hadden lager dan de drempelwaarde en bovendien minder dan 2 ha cultuurgronden in uitbating hadden genoten 4.635 bedrijven van de vrijstelling van aangifteplicht.

Dieren

Voor alle categorieën van de runderen met uitzondering van de 'andere runderen' daalde het aantal dieren (2 %). Het aantal leghennen en slachtkuikens daalde met 4 %, de opfokpoeljen zelfs met 10 %. Bij de varkens werd enkel een stijging (7 %) van het aantal biggen genoteerd. Alle overige categorieën van de groep varkens vertoonden een daling van het aantal dieren. Zie tabel 5.2.

Voor een aantal kleinere diercategorieën is de toename van de aangegeven dieren t.o.v. 1998 opval-

lend: paarden +10 %, ander pluimvee +16 % en geiten +23 %.

Ongeveer 53 % van de varkens, 37 % van het pluimvee en 32 % van de runderen werden gekweekt in West-Vlaanderen. In de provincie Oost-Vlaanderen was het rundvee goed vertegenwoordigd (> 25 %). De provincie Antwerpen leverde een belangrijk aandeel van het pluimvee (30 %) en de mestkalveren (68 %). In Vlaams-Brabant bedroeg het aantal dieren in elke categorie minder dan 10 % van het totale aantal (met uitzondering van de paarden en de schapen).

Productie van dierlijke mest

De productie van nutriënten in dierlijke mest, nam t.o.v. 1998 af met 1,5 % voor P_2O_5 en 3 % voor N. De varkens en het pluimvee zijn voor een steeds groter deel van de nutriëntenproductie verantwoordelijk. Door het gebruik van laag-fosfor-voeder bij vleesvarkens kon een bijkomende productie van 2,16 miljoen kg P_2O_5 vermeden worden.

In Vlaanderen bedroeg de gemiddelde productiedruk 109 kg /ha en 249 kg N/ha. Op een paar procenten na komt dit overeen met het gemiddelde gebruik aan N en P_2O_5 uit dierlijke mest per ha. Op provinciaal vlak zijn er echter wel grote verschillen merkbaar.

Op basis van de bedrijfsindelingen conform de communautaire typologieën zoals gebruikt in de Beschikking van de EEG-Commissie van 7 juni 1985, is de fosfaatproductie vooral op de varkens- (29 %) en de melkveebedrijven (18 %) geconcentreerd. De pluimveebedrijven (10 %) en de gemengde bedrijven met combinatie rundvee, akkerbouw en veredelingslandbouw (19 %) zijn eveneens verantwoordelijk voor een belangrijk deel van de productie aan nutriënten in dierlijke mest. Zie tabel 5.3.

Het gebruik van dierlijke mest

Met inbegrip van de uitscheiding door de dieren op de weide, werd er gemiddeld over Vlaanderen ongeveer 100 kg P_2O_5 /ha en 239 kg N/ha uit dier-

Tabel 5.1; Overzicht inventarisatiegegevens van producenten en gebruikers - bedrijfssituatie 1999

Aantal geregistreerden	Antwerpen	VI-Brabant	W-Vlaanderen	O-Vlaanderen	Limburg	Totaal Vlaanderen
bedrijven koepels *	5.680	4.316	12.071	9.186	4.508	35.761
bedrijven relaties *	5.833	4.349	12.381	9.277	4.577	36.417
entiteiten *	6.469	4.557	13.673	9.881	5.040	39.620
exploitaties *	6.128	4.418	12.965	9.587	4.806	37.904
vermindere exploitaties *	216	169	227	373	189	1.174
aantal vrijgestelden aangifteplicht	1.507	402	1.289	1.062	375	4.635
Dierlijke productie						
stikstof (kg N)	30.188.311	10.665.709	67.586.909	39.037.120	16.557.210	164.035.259
fosfaat (kg P ₂ O ₅) bruto	14.373.547	4.293.886	31.545.848	16.958.599	7.572.072	74.743.952
vermindering laag fosfor voeder varkens	326.621	57.027	1.202.046	413.795	161.445	2.160.934
vermindering laag fosfor voeder leghennen	125.735	10.470	264.413	101.433	47.582	549.633
fosfaat (kg P ₂ O ₅) netto	13.921.191	4.226.389	30.079.389	16.443.371	7.363.045	72.033.385
Gebruik dierlijke mest						
stikstof (kg N)	26.895.044	13.752.458	61.090.512	39.093.431	16.947.428	157.778.873
fosfaat (kg P ₂ O ₅)	10.962.649	6.393.934	25.010.245	16.118.435	7.595.252	66.080.515
Gebruik van chemische meststoffen						
stikstof (kg N)	5.388.862	8.346.289	14.464.474	12.442.932	5.546.489	46.189.046
fosfaat (kg P ₂ O ₅)	838.976	3.151.472	1.147.971	2.275.548	1.240.701	8.654.668
Gebruik van andere meststoffen						
stikstof (kg N)	487.059	443.311	307.686	206.899	150.287	1.595.242
fosfaat (kg P ₂ O ₅)	40.505	404.104	330.993	177.340	121.743	1.074.685
Totaal gebruik van meststoffen						
stikstof (kg N)	32.770.965	22.542.058	75.862.672	51.743.262	22.644.204	205.563.161
fosfaat (kg P ₂ O ₅)	11.842.130	9.949.510	26.489.209	18.571.323	8.957.696	75.809.868
Areaal cultuurgrond						
grasland (ha)	54.869	26.577	83.309	70.711	35.069	270.535
mais (ha)	34.347	15.940	41.283	46.588	21.745	159.903
andere teelten (ha)	8.956	39.486	80.916	37.300	23.650	190.308
lage N behoeftige gewassen (ha)	1.979	8.621	10.503	5.478	12.555	39.136
totaal (ha)	100.151	90.624	216.011	160.077	93.019	659.882
Dierlijke productie per ha						
stikstof (kg N)	301	118	313	244	178	249
fosfaat (kg P ₂ O ₅) netto	139	47	139	103	79	109
Gebruik van dierlijke mest per ha						
stikstof (kg N)	269	152	283	244	182	239
fosfaat (kg P ₂ O ₅)	109	71	116	101	82	100
Gebruik van chemische meststoffen per ha						
stikstof (kg N)	54	92	67	78	60	70
fosfaat (kg P ₂ O ₅)	8	35	5	14	13	13
Gebruik van andere meststoffen per ha						
stikstof (kg N)	4,86	4,89	1,42	1,29	1,62	2,42
fosfaat (kg P ₂ O ₅)	0,40	4,46	1,53	1,11	1,31	1,63
Totaal gebruik van meststoffen per ha						
stikstof (kg N)	327	249	351	323	243	312
fosfaat (kg P ₂ O ₅)	118	110	123	116	96	115
Bedrijfsmatig overschot						
zonder kunstmest stikstof (kg N)	10.340.316	1.202.274	21.600.862	9v252.844	4.040.201	46.436.497
fosfaat (kg P ₂ O ₅)	6.151.505	6.88.239	11.520.096	4.724.902	2.448.872	25.533.614
aantal bedrijven	1.359	268	3.220	1.407	630	6.884
met kunstmest stikstof (kg N)	10.707.516	1.486.950	23.340.551	10.142.586	4.265.266	49.942.869
fosfaat (kg P ₂ O ₅)	6.218.147	1.610.469	11.602.069	4.856.654	2.500.552	26.787.891
aantal bedrijven	1.683	578	4.349	2.271	952	9.833
Gemeentelijk overschot						
zonder kunstmest stikstof (kg N)	2.543.658	19.977	5.761.897	1.754.734	4.285	10.084.551
fosfaat (kg P ₂ O ₅)	2.328.275	4.458	3.718.555	617.224	110.367	6778879
aantal gemeenten	15	2	22	8	4	51
met kunstmest stikstof (kg N)	3.825.914	20.550	9.189.128	2.290.206	84.888	15.410.686
fosfaat (kg P ₂ O ₅)	2.507.147	690.610	4.019.693	8.492.65	202.158	8.268.873
aantal gemeenten	18	4	33	12	6	73
Provinciaal overschot						
zonder kunstmest stikstof (kg N)	0	0	0	0	0	0
fosfaat (kg P ₂ O ₅)	0	0	0	0	0	0
met kunstmest stikstof (kg N)	0	0	3.500.662	0	0	3.500.662
fosfaat (kg P ₂ O ₅)	0	0	0	0	0	0

* zonder vrijgestelden aangifteplicht

Tabel 5.2 : Aantal dieren per diercategorie en per provincie aangegeven in 2000

Provincie	Antwerpen	VI-Brabant	W-Vlaanderen	O-Vlaanderen	Limburg	Totaal Vlaanderen	Wijziging dieren (in %)
runderen < 1 jaar	56.715	32.823	128.114	104.243	37.872	359.767	-2,3
runderen 1-2 jaar	57.682	34.027	133.340	108.686	37.764	371.499	-2,5
melkkoeien	82.577	23.065	101.222	91.501	41.775	340.140	-2,8
mestkalveren	116.326	15.703	12.117	5.418	21.427	170.991	-2,8
andere runderen	35.949	34.729	116.386	79.403	28.248	294.715	0,4
biggen	74.054	17.690	146.249	53.743	72.685	364.421	6,7
beren en zeugen	12.695	2.956	34.432	14.742	15.476	80.301	-6,5
zeugen inclusief biggen	79.523	14.856	273.516	125.195	43.299	536.389	-2,8
andere	708.253	136.560	2.466.776	886.286	355.050	4.552.925	-1,5
leghennen	3.325.816	226.908	3.968.802	1.742.600	1.376.631	10.640.757	-3,7
slachtkuikens	5.581.439	842.106	6.065.459	3.322.731	2.447.144	18.258.879	-3,7
opfokpoeljen	874.393	33.754	1.833.303	482.141	303.675	3.527.266	-10,1
andere	109.996	5.775	256.700	114.363	131.692	618.526	15,8
paarden	7.510	5.098	5.441	6.256	4.061	28.366	10,2
schapen < 1 jaar	3.778	3.502	7.609	4.006	2.911	21.806	-5,9
schapen > 1 jaar	6.310	6.043	13.530	7.634	5.579	39.096	3,5
geiten	1.114	336	1.479	1.711	1.464	6.104	23,3
nertsen en konijnen	82.607	12.693	113.556	56.849	34.032	299.737	-7,1

lijke mest toegediend. Ongeveer 4% van de N-productie en 9 % van de P₂O₅ - productie van de bedrijven werd afgevoerd naar een andere bestemming dan de cultuurgronden van een andere gebruiker (bv. verzamelpunt, export, verwerkings-eenheid).

West-Vlaanderen en Antwerpen produceerden ongeveer 20% meer fosfaat in dierlijke mest dan er gebruikt wordt. In Oost-Vlaanderen en Limburg kwam de productie overeen met het gebruik. In Vlaams-Brabant werd er 50 % meer fosfaat uit dierlijke mest gebruikt dan er werd geproduceerd.

In West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Antwerpen bedroeg het gebruik aan N uit alle soorten meststoffen samen meer dan 320 kg per ha. In Vlaams-Brabant en Limburg lag het gebruik aan N 25 % lager. Voor fosfaat lag enkel in de provincie Limburg het gebruik lager dan 100 kg /ha. Enkel in de provincie Vlaams-Brabant werd nog een belangrijk gebruik van fosfaat uit chemische meststoffen opgetekend.

Mestoverschotten

Bijna 10.000 bedrijven hadden een overschot aan nutriënten. Bij drieduizend van hen was dit te wijten aan het gebruik van chemische meststoffen. De overschotten op bedrijfsniveau, rekening houdend met het gebruik van laag-fosfor-voeder, berekend op basis van de maximale invulling van de normen,

ongeacht het reële mestgebruik op de verschillende percelen, bedroeg voor fosfaat 37 % en voor stikstof 30 % van de productie. Het werkelijke bedrijfsoverschot was nog groter, aangezien in de praktijk een deel van de toegelaten normen voor stikstof of fosfaat niet kan ingevuld worden. Worden ook de gebruikte hoeveelheden chemische meststoffen in rekening gebracht dan moesten bijna 27 miljoen kg fosfaat (37 %) en bijna 50 miljoen kg stikstof (30 %) afgevoerd worden van de overschotbedrijven naar een ander bedrijf.

We kunnen de overschotten berekenen op gemeentelijk niveau op basis van de productie van de inrichtingen gelegen in een bepaalde gemeente. Als daarbij de gronden, waar ook gelegen, worden gekoppeld aan de inrichtingen van die gemeente waarbij ze behoren, dalen de overschotten tot 11 % van de productie (het gebruik van kunstmest inbegrepen). Alleen de provincie West-Vlaanderen kampte met een overschot op provinciaal niveau, wanneer de overschotten op dezelfde wijze worden berekend. Er was enkel een N-overschot (3,7 miljoen kg N) wanneer het gebruik van chemische meststoffen in rekening wordt gebracht.

Meer dan de helft (55 %) van de bedrijfsmatige overschotten was gekoppeld aan de gespecialiseerde varkensteelt. Zij omvatten ongeveer 3/4 van de totale productie aan fosfaat op deze gespecialiseerde

Tabel 5.3: Mestproductiekenmerken per bedrijfstype

Bedrijfstype	Productie (kg P ₂ O ₅)	Productie (kg N)	Oppervlakte (in ha)	rundvee productie (kg P ₂ O ₅)	varkens productie (kg P ₂ O ₅)	pluimvee productie (kg P ₂ O ₅)	ander productie (kg P ₂ O ₅)	overschot (kg P ₂ O ₅)	overschot (kg N)	aantal bedrijven	opp/bedrijf	prod P ₂ O ₅ /bedrijf
akkerbouwers	1.257.040	2.891.985	110.926	670.901	208.341	265.283	112.516	1.082.330	858.941	6.625	16,7	190
combinaties van rundvee	4.399.861	11.434.467	77.292	3.129.477	321.660	160.861	787.863	368.920	878.983	5.968	13,0	737
melkvee	13.122.803	35.282.270	159.990	12.352.762	342.559	357.202	70.280	404.724	1.519.782	5.450	29,4	2.408
mestvee	4.876.728	13.977.279	52.436	4.705.786	31.663	69.062	70.216	404.144	1.628.578	4.293	12,2	1.136
varkens	21.206.902	44.252.189	43.765	797.263	19.861.819	503.948	43.872	14.749.695	29.963.659	3.547	12,3	5.979
pluimvee	5.085.692	6.164.793	1.378	16.101	6.313	5.057.965	5.312	4.735.225	5.514.196	602	2,3	8.448
combinatie van rundvee en akkerbouw	3.769.148	10.334.798	87.376	3.435.003	117.112	146.022	71.010	125.834	252.039	3.676	23,8	1.025
combinatie van rundvee, akkerbouw en veredeling	13.327.635	28.916.913	81.115	3.952.286	7.727.427	1.623.388	24.534	3.268.716	6.387.763	3.222	25,2	4.136
mestkalveren	950.554	1.971.171	2.664	786.543	97.541	62.989	3.481	565.599	1.049.842	297	9,0	3.201
gemengde landbouw	4.035.581	8.805.542	33.924	1.611.104	1.305.352	887.321	231.805	1.082.703	1.889.084	2.176	15,6	1.855
Totaal	72.031.944	164.031.407	650.866	31.457.226	30.019.787	9.134.041	1.420.889	26.787.890	49.942.867	35.856	18,2	2.009

Opm.: de gegevens van oppervlakte verschillen van deze uit de overzichtstabel omdat hier de Vlaamse gronden van de gewestgrens-overschrijders niet zijn meegeteld. Het aantal koepels verschilt met tabel 5.1 omdat hier ook de koepels met woonplaats buitenland zijn opgenomen.

bedrijven. Voor de pluimveehouderij bedroegen deze cijfers respectievelijk 18 % van de totale bedrijfsmatige overschotten en meer dan 93 % van de totale productie op deze gespecialiseerde bedrijven.

De melkveebedrijven hadden gemiddeld de grootste oppervlakte (29 ha) , gevolgd door bedrijven die akkerbouw combineren met rundvee (24 ha) en veredelingslandbouw (25 ha). De pluimveebedrijven baatten nagenoeg geen gronden uit (2 ha).

Aanvragen verhoogde bemesting bij bepaalde teeltcombinaties

Teeltjaar 2000

De goedgekeurde aanvragen voor verhoogde bemesting voor de teeltcombinatie bladgroenten betrof 940 ha; dit is een stijging met 50 % tegenover het voorgaande jaar. Voor de teeltcombinatie bladgroenten bedroeg het aantal aanvragen 288. Deze regeling verhoogde de afzetmogelijkheden in Vlaanderen voor N met 70.500 kg en voor P₂O₅ met 28.200 kg.

Tabel 5.4: Geschatte aantal dieren per type uitscheidingsbalans in 2000

uitscheidingsbalans	andere varkens	zeugen	legkippen (incl alle (groot)ouderdieren)	slachtkippen	Opfokpoeljen
convenant	1.770.000	420.000	2.140.000	6.930.000	-
regressierechte	2.430.000	130.000	740.000	8.010.000	150.000
voedertechniek	20.000	1.300	0	80.000	0
totaal uitscheidingsbalans	4.220.000	551.300	2.880.000	15.020.000	150.000
totaal aantal dieren in 99	4.552.925	616.690	10.640.757	18.258.879	3.527.266

Relatief belang van de uitscheidingsbalans in 2000 tov het totaal aantal dieren (in %)

uitscheidingsbalans	andere varkens	zeugen	legkippen (incl alle (groot)ouderdieren)	slachtkippen	opfokpoeljen
convenant	39	68	20	38	-
regressierechte	53	21	7	44	4
voedertechniek	0,4	0,2	0	0,4	0
Totaal uitscheidingsbalans	93	89	27	82	4

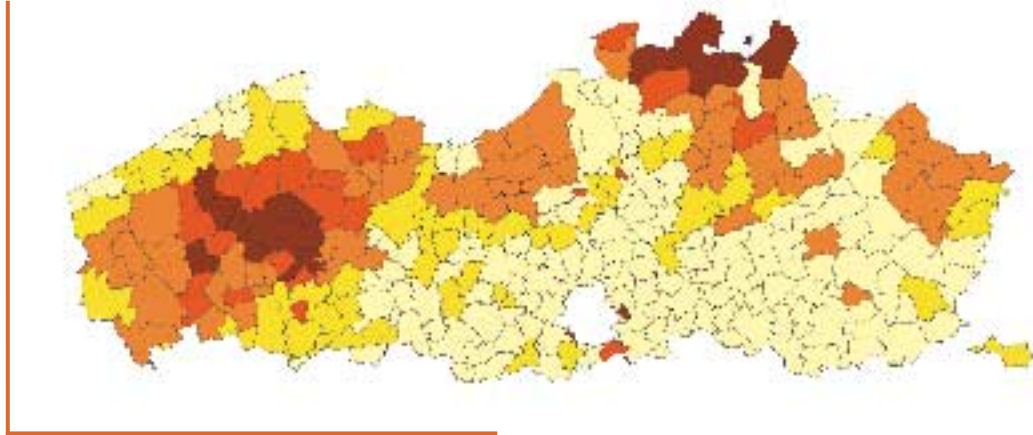
Berekeningswijze; Er werd gerekend met de tabel met de uitscheidingsbalans van 10024 entiteiten (op 200 na volledig).

Bij de zeugen zitten zowel het aantal dieren van de oude indelingslijst zeugen excl biggen en beren als zeugen incl biggen

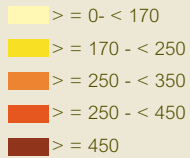
Er werd gerekend met de dieren uit de aangifte aanslagjaar 2000 activiteiten 1999

Kaart 1: Productie van stikstof uit dierlijke mest in Vlaanderen

N-productiedruk per fusiegemeente

kg N per hectare cultuurgrond

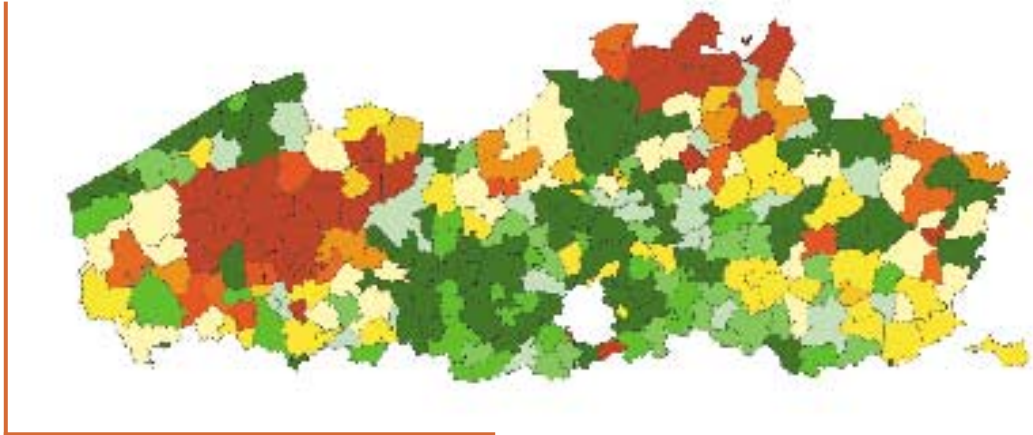
Bron: mestbankgegevens

Berekeningsbasis:

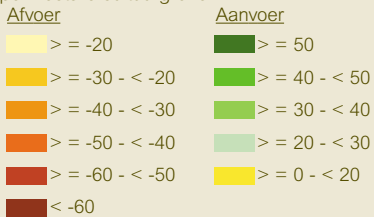
- Dierlijke mestproductie per inrichting in 1999
- inrichtingen per fusiegemeente
- Productie stikstof per oppervlakte cultuurgrond

Kaart 2: Netto-transport van stikstof uit dierlijke mest in Vlaanderen

Netto aan-en afvoer van N per fusiegemeente

kg N per hectare cultuurgrond

Bron: mestbankgegevens

Berekeningsbasis:

- Transport van dierlijke mest per inrichting in 1999
- inrichtingen per fusiegemeente
- Transportdocumenten vervoerjaar 1999

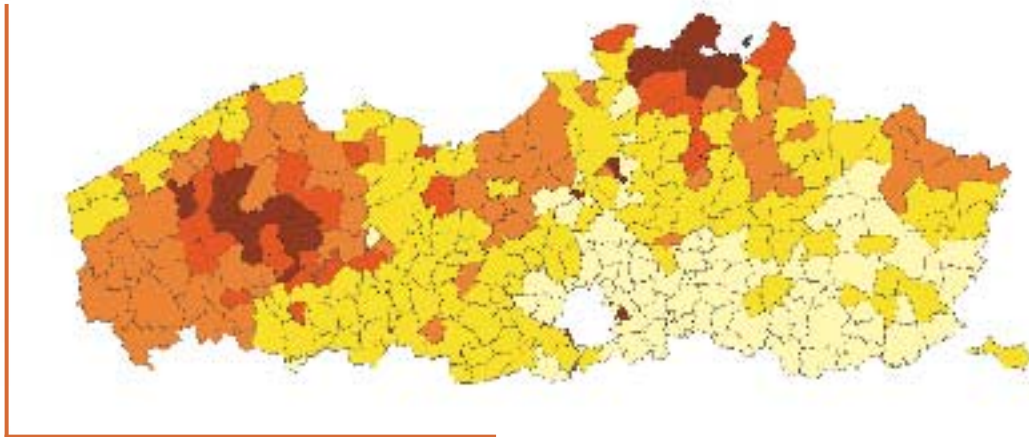
Opmerking:

In een aantal gemeenten is de netto aanvoer extreem hoog wegens het aanwezig zijn van verwerkingsinstallaties gelegen in deze gemeenten

Kaart 3: Gebruik van stikstof uit dierlijke mest op cultuurgrond in Vlaanderen

N-bemestingsdruk per fusiegemeente

kg N per hectare cultuurgrond

- > = 0- < 170
- > = 170- < 250
- > = 250- < 300
- > = 300- < 350
- > = 350

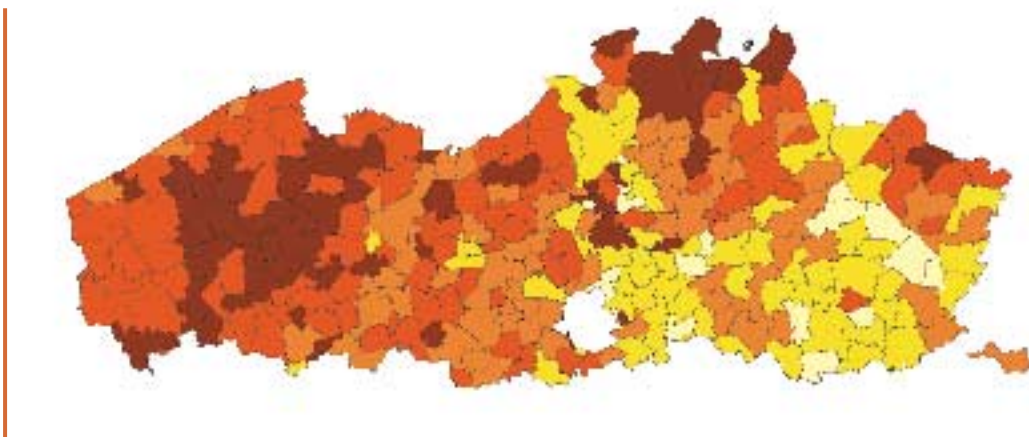
Bron: mestbankgegevens

Berekeningsbasis:

- Dierlijke mestproductie per inrichting in 1999
- inrichtingen per fusiegemeente
- Transport van dierlijke mest van producenten en naar gebruikers per inrichting in 1999
- Opslagverschil begin en eind 1999

Kaart 4: Totaal gebruik van stikstof op cultuurgrond in Vlaanderen

Totale N-bemestingsdruk per fusiegemeente

kg N per hectare cultuurgrond

- > = 0- < 170
- > = 170- < 250
- > = 250- < 300
- > = 300- < 350
- > = 350

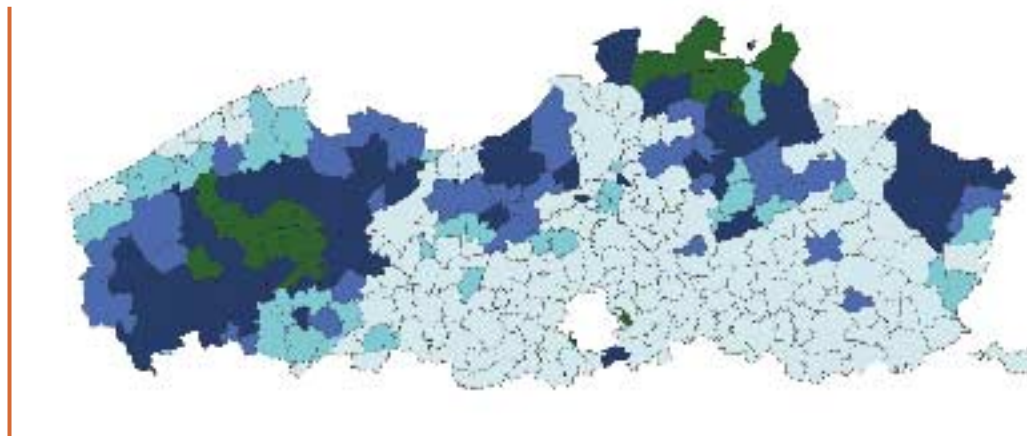
Bron: mestbankgegevens

Berekeningsbasis:

- Dierlijke mestproductie + kunstmest + andere meststoffen per inrichting in 1999, inrichtingen per fusiegemeente
- Transport van dierlijke mest van producenten en naar gebruikers per inrichting in 1999
- Opslagverschil begin en eind 1999

Kaart 5: Productie van fosfaat uit dierlijke mest in Vlaanderen

P₂O₅-productiedruk per fusiegemeente

kg P₂O₅ per hectare cultuurgrond

- > = 0 - < 75
- > = 75 - < 100
- > = 100 - < 125
- > = 125 - < 200
- > = 200

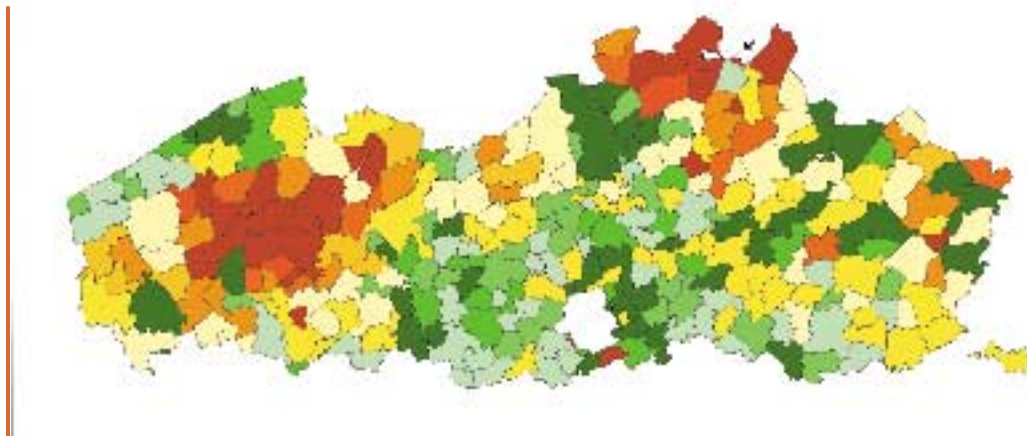
Bron: mestbankgegevens

Berekeningsbasis:

- Dierlijke mestproductie per inrichting in 1999
- inrichtingen per fusiegemeente
- Productie fosfaat per oppervlakte cultuurgrond

Kaart 6: Netto transport van fosfaat uit dierlijke mest in Vlaanderen

Netto aan-en afvoer van P₂O₅ per fusiegemeente

kg P₂O₅ per hectare cultuurgrond

Afvoer	Aanvoer
> = -20 - < 0	> = 50
> = -30 - < -20	> = 40 - < 50
> = -40 - < -30	> = 30 - < 40
> = -50 - < -40	> = 20 - < 30
> = -60 - < -50	> = 0 - < 20
< -60	

Bron: mestbankgegevens

Berekeningsbasis:

- Transport van dierlijke mest per inrichting in 1999
- inrichtingen per fusiegemeente
- Transportdocumenten vervoerjaar 1999

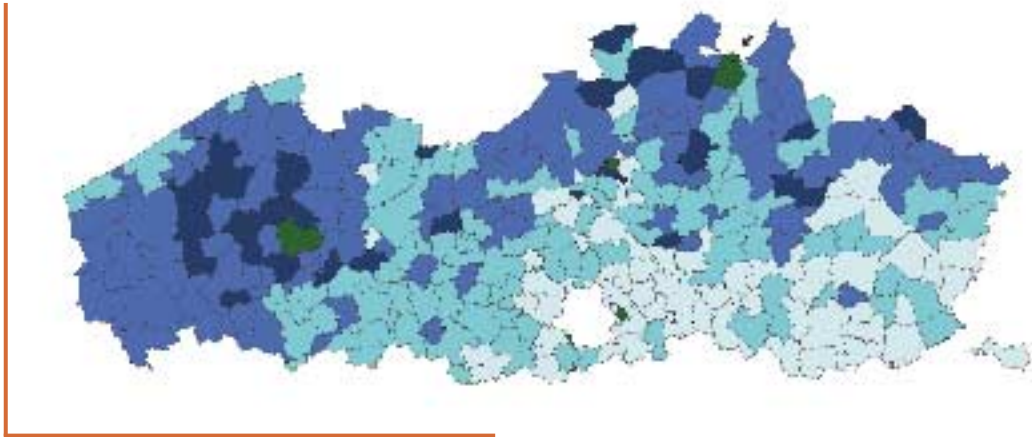
Opmerking:

In een aantal gemeenten is de netto aanvoer extreem hoog wegens het aanwezig zijn van verwerkingsinstallaties gelegen in deze gemeenten

Kaart 7: Gebruik van fosfaat uit dierlijke mest op cultuurgrond in Vlaanderen

P₂O₅-bemestingsdruk per fusiegemeente

kg P₂O₅ per hectare cultuurgrond

- > = 0 - < 75
- > = 75 - < 100
- > = 100 - < 125
- > = 125 - < 150
- > = 150

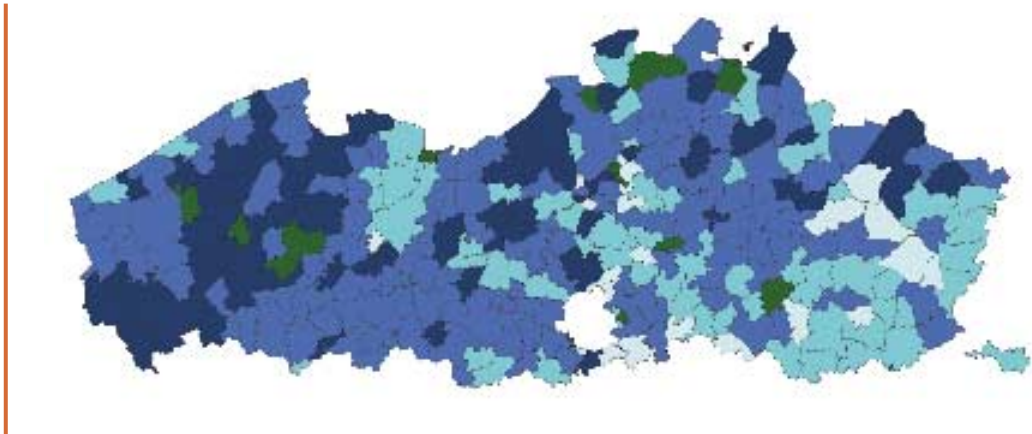
Bron: mestbankgegevens

Berekeningsbasis:

- Dierlijke mestproductie per inrichting in 1999, inrichtingen per fusiegemeente
- Transport van dierlijke mest van producenten en naar gebruikers per inrichting in 1999
- Opslagverschil begin en eind 1999

Kaart 8: Totaal gebruik van fosfaat op cultuurgrond in Vlaanderen

Totale P₂O₅-bemestingsdruk per fusiegemeente

kg P₂O₅ per hectare cultuurgrond

- > = 0 - < 75
- > = 75 - < 100
- > = 100 - < 125
- > = 125 - < 150
- > = 150

Bron: mestbankgegevens

Berekeningsbasis:

- Dierlijke mestproductie + kunstmest + andere meststoffen per inrichting in 1999, inrichtingen per fusiegemeente
- Transport van dierlijke mest van producenten en naar gebruikers per inrichting in 1999
- Opslagverschil begin en eind 1999

De verhoogde bemesting voor de teeltcombinatie gras/maïs werd door 4.000 landbouwers op 18.590 ha (+18%) toegepast. Deze regeling verhoogde de afzetmogelijkheden in Vlaanderen voor N met 1,4 miljoen kg en voor P₂O₅ met 0,61 miljoen kg.

Teeltjaar 2001

In totaal deden 3.248 landbouwers een aanvraag voor de teeltcombinatie gras/maïs of andere gewassen voor een gezamenlijke oppervlakte van 17.722 ha op 10.213 percelen.

Mestuitscheidingsbalansen

Ter realisatie van de aanpak aan de bron, één van de drie pijlers van het mestdecreet, werd in 2000 het systeem van mestuitscheidingsbalans ingevoerd. Dit balanstype biedt de mogelijkheid aan de

landbouwer om i.p.v. de forfaitaire uitscheidingscijfers de reële uitscheidingshoeveelheden in rekening te brengen. De landbouwer kon hierbij 1 van de 3 types mestuitscheidingsbalans kiezen: de veevoederconvenant, de regressierechte, de andere voeder- en/of exploitatietechniek. De landbouwers dienden vooraf per inrichting of deel van een inrichting te melden welk type balans ze gingen toepassen in 2000. De Mestbank ontving 10.243 meldingsformulieren. Tabel 5.4 geeft een overzicht van het aantal dieren per type mestuitscheidingsbalans.

Tabel 5.5: Aantal meldingen van het nutriëntenbalansstelsel van het type mestuitscheidingsbalans voor productiejaar 2000

Diersoort	Type mestuitscheidingsbalans		
	Veevoederconvenant	Regressierechte	Andere voeder- en/of exploitatie-techniek
I. RUNDVEE:			
melkkoeien en zoogkoeien			13
vervangingsvee jonger dan 1 jaar			12
vervangingsvee van 1 jaar tot jonger dan 2 jaar			13
mestkalveren			5
runderen jonger dan 1 jaar			14
runderen van 1 jaar tot jonger dan 2 jaar			12
andere runderen			9
II. VARKENS:			
biggen met een gewicht van 7 tot 20 kg	4.118	1.328	5
beren	3.451	946	3
zeugen, incl. biggen met een gewicht kleiner dan 7kg	4.101	1.090	4
andere varkens met een gewicht:			
- van 20 tot 110 kg	4.217	3.603	6
- van 110 kg of meer	2.588	1.847	7
III. PLUIMVEE:			
legkippen (inclusief (groot)ouderdierenlegkippen)	172	30	1
opfokpoeljen van legkippen		6	1
slachtkuikens	418	381	2
slachtkuikenouderdieren		38	0
opfokpoeljen van slachtkuikenouderdieren		16	0
struisvogels fokdieren			1
struisvogels slachtdieren			0
struisvogels (0 - 3 maand)			0
kalkoenen slachtdieren			25
kalkoenen ouderdieren			0
ander pluimvee			0
IV. PAARDEN:			
paarden (>600 kg)			2
paarden en pony's (200 - 600 kg)			4
paarden en pony's (< 200 kg)			2
V. ANDERE:			
konijnen (per voedster)			1
geiten en schapen jonger dan 1 jaar			2
geiten en schapen ouder dan 1 jaar			2
nertsen (per moederdier)			0

Tabel 5.5 biedt een overzicht van het aantal meldingen van het gebruik van het nutriëntenbalansstelsel van het type mestuitscheidingsbalans voor het productiejaar 2000, aanslagjaar 2001.

5.2. Mestverhandelingen

5.2.1 Transporten

De tabellen 5.6, 5.7, en 5.8 geven een overzicht van de in 2000 geregistreerde mestverhandelingen. De transporten zijn uitgedrukt in kg vervoerde nutriënten. De cijfers slaan alleen op verhandelde dierlijke nutriënten. De transporten naar bedrijfseigen gronden van de producent zijn niet meegeteld. Voor verhandelingen waarvoor zowel een burenreregeling als een mestafzetdocument werd opgemaakt, werd alleen de burenreregeling in rekening gebracht. Internationale mestverhandelingen vallen onder het toepassingsgebied van de zogenaamde EVOA-reglementering (Europese Verordening voor de Overbrenging van Afvalstoffen). De EVOA documenten werden op volkomen analoge wijze geregistreerd als de mestafzetdocumenten. Daarom worden ze in de verdere tabellen als mestafzet- en EVOA-documenten vermeld.

Algemene trends

De Mestbank registreerde 16.954 burenreregelingen, ongeveer 131.150 mestafzetdocumenten en 12.790 overbrengingen in het kader van de EVOA

reglementering. Volgende tendenzen zijn voor het jaar 2000 waar te nemen. De dalende trend in de burenreregelingen is gestopt. Vooral in de provincie Oost-Vlaanderen is er een toename. Het aantal mestafzetdocumenten blijft snel stijgen. Het aantal EVOA-documenten bleef ongeveer constant.

Uitgedrukt in aantal kg fosfaten steeg de afzet via burenreregelingen met 17 %. De afzet via EVOA documenten uitgedrukt in kg fosfaten bleef ongeveer constant in tegenstelling tot de afzet via mestafzetdocumenten waarbij een stijging van bijna 13% werd waargenomen.

Het totaal aantal mestverhandelingen is ook dit jaar gestegen. Er is een stijging van 12 % voor fosfaat en 16 % voor stikstof vastgesteld ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit is te verklaren door de stijging van de mestoverschotten.

Vervoer binnen Vlaanderen

De vervoersstroom binnen Vlaanderen maakt 9 % uit van de totale vervoerde hoeveelheid. Daarvan werd 29 % vervoerd via een burenreregeling. De meeste gemelde transporten gaan rechtstreeks van de producent naar de gebruiker. Het betreft hier 80 % van de binnen Vlaanderen vervoerde fosfaten en 83% van de binnen Vlaanderen vervoerde stikstof.

Grensoverschrijdende mesttransporten

De Mestbank noteerde een landsgrensoverschrijdende export van 1,8 miljoen kg fosfaat en 2 miljoen kg stikstof. De import bedroeg 1,6 miljoen kg fosfaat en 2,2 miljoen kg stikstof. Dit betekent dat de geregistreerde netto uitvoer van nutriënten uit Vlaanderen naar een ander EU land het afgelopen jaar 0,2 miljoen kg fosfaat bedroeg en de netto-invoer 0,2 miljoen kg stikstof bedroeg.

In toepassing van de zogenaamde Bezemrichtlijn (richtlijn 92/118/118) kon alleen pluimvee- en paardenmest internationaal verhandeld worden. Voor de verhandelingen met Wallonië geldt de Bezemrichtlijn niet met als gevolg dat deze verhandelingen hier niet in beschouwing werden genomen. De export naar het buitenland bestond nagenoeg uitsluitend uit pluimveemest (98% van het fosfaatvolume). De import daarentegen bestond voor een groot deel uit paardenmest (48% van het fosfaatvolume).

Tabel 5.6: Transporten van dierlijke mest met mestafzet- en EVOA-documenten in 2000

oorsprong	bestemming (som uitgedrukt in kg N)												Eindtotaal
	ANTW	LIMB	OVL	VLBRA	WVL	verzpt	beverw	BRU	NED	WAL	DE	FRA	
ANTW	4.056.773	683.684	53977	689.248	13.739	828.142	1.204.418	3.738	37.447	308.310	0	2.235	7.881.711
LIMB	36.224	2.412.118	3352	195.845	780	519.999	312.934	0	101	2.160	0	0	3.483.513
OVL	641.161	112.350	4346683	592.000	334.220	349.353	745.280	9.420	295.560	40.178	0	9.350	7.475.555
VLBRA	80.274	84.676	101981	1.164.279	9.995	21.878	51.628	4.583	10.098	1.984	0	0	1.531.376
WVL	195.883	144.194	2255022	2.073.137	8.711.278	1.358.518	1.839.633	16.857	309.441	61.683	0	216.277	17.181.923
verzpt	219.619	357.372	235980	966.972	138.865	25.002	268.615	7.415	167.145	206.443	0	0	2.593.428
beverw	7.592	3.644	15205	5.864	10.913	4.288	7.951	0	0	2.024.194	0	874.522	2.954.173
BRUSSEL	0	1.376	0	0	0	0	10.667	0	0	0	0	0	12.043
NEDERLAND	15.581	11.0378	0	899	0	515	1.791.330	0	40	0	0	0	1.918.743
WALLONIÉ	27.605	2.188	401	668	821	1.030	158.133	0	0	0	0	0	190.846
DUITSLAND	0	0	0	0	0	0	61.273	0	0	0	0	0	61.273
FRANKRIJK	0	0	0	0	0	0	35.197	0	0	0	0	0	35.197
Eindtotaal	5.280.712	3.911.980	7.012.601	5.688.912	9.220.611	3.108.725	6.487.059	42.013	819.832	2.644.952	0	1.102.384	45.319.781

oorsprong	bestemming (som uitgedrukt in kg P ₂ O ₅)												Eindtotaal
	ANTW	LIMB	OVL	VLBRA	WVL	verzpt	beverw	BRU	NED	WAL	DE	FRA	
ANTW	2.589.763	521.653	34.519	502.646	9.414	693.660	1.181.344	1.975	26.776	318.350	0	2.205	5.882.305
LIMB	32.226	1.735.877	2.011	170.810	720	313.920	303.202	0	60	2.520	0	0	2.561.346
OVL	120.839	73.338	2.615.620	361.820	210.632	260.647	653.388	5.319	285.800	36.056	0	9.007	4.632.466
VLBRA	52.377	53.888	60.189	995.343	5.896	14.717	34.421	2.560	6.960	2.408	0	0	1.228.759
WVL	122.294	99.308	1.372.564	1.367.627	5.163.236	944.823	1.860.142	10.050	317.019	62.651	0	206.306	11.526.020
verzpt	150.499	242.619	136.780	618.442	83.977	19.312	261.451	3.982	170.822	131.687	0	0	1.819.571
beverw	4.581	2.264	10.192	3.528	7.743	2.311	5.307	0	0	1.464.237	0	739.933	2.240.096
BRUSSEL	0	825	0	0	0	0	6.400	0	0	0	0	0	7.225
NEDERLAND	9.995	92.514	0	622	0	479	1.318.251	0	24	0	0	0	1.421.885
WALLONIÉ	19.890	1.313	241	384	493	618	94.866	0	0	0	0	0	117.805
DUITSLAND	0	0	0	0	0	0	36.764	0	0	0	0	0	36.764
FRANKRIJK	0	0	0	0	0	0	21.118	0	0	0	0	0	21.118
Eindtotaal	3.102.464	2.823.599	4.232.116	4.021.222	5.482.111	2.250.487	5.776.654	23.886	807.461	2.017.909	0	957.451	31.495.360

Tabel 5.7: Transporten van dierlijke mest in 2000 - totalen

oorsprong	bestemming (som uitgedrukt in kg N)												Eindtotaal
	ANTW	LIMB	OVL	VLBRA	WVL	verzpt	beverw	BRU	NED	WAL	DE	FRA	
ANTW	6.196.767	697.143	56.985	694.679	13.739	830.933	1.204.418	3.738	37.447	308.310	0	2.235	10.046.394
LIMB	37.716	3.746.030	3.352	213.450	780	519.999	319.954	0	101	2.160	0	0	4.843.542
OVL	682.807	113.370	7.427.581	596.748	400.965	353.247	745.280	9.420	295.560	40.178	0	9.350	10.680.396
VLBRA	81.560	95.286	109.617	1.433.154	9.995	21.878	51.628	4.583	10.098	1.984	0	0	1.819.783
WVL	195.883	144.194	2.341.308	20.741.222	14.225.464	1.371.425	1.879.413	16.857	309.441	61.683	0	216.277	22.836.067
verzpt	219.905	357.372	235.980	966.972	144.857	25.002	268.615	7.415	167.145	206.443	0	0	2.599.706
beverw	7.592	21.369	15.520	5.864	17.572	4.288	7.951	0	0	2.024.194	0	874.522	2.978.872
BRUSSEL	0	1.376	0	0	0	0	10.667	0	0	0	0	0	12.043
NEDERLAND	15.581	110.378	0	899	0	515	1.791.330	0	40	0	0	0	1.918.743
WALLONIÉ	27.605	2.188	401	668	821	1.030	158.133	0	0	0	0	0	190.846
DUITSLAND	0	0	0	0	0	0	61.273	0	0	0	0	0	61.273
FRANKRIJK	0	0	0	0	0	0	35.197	0	0	0	0	0	35.197
Eindtotaal	7.465.416	5.288.706	10.190.744	5.986.556	14.814.193	3.128.317	6.533.859	42.013	819.832	2.644.952	0	1.102.384	58.022.862

oorsprong	bestemming (som uitgedrukt in kg P ₂ O ₅)												Eindtotaal
	ANTW	LIMB	OVL	VLBRA	WVL	verzpt	beverw	BRU	NED	WAL	DE	FRA	
ANTW	3.907.503	529.375	37.236	506.384	9.414	695.672	1.181.344	1.975	26.776	318.350	0	2.205	7.216.234
LIMB	33.604	2.593.021	2.011	182.388	720	313.920	309.682	0	60	2.520	0	0	3.437.926
OVL	145.041	73.868	4.469.154	364.856	248.456	262.240	653.388	5.319	285.800	36.056	0	9.007	6.556.449
VLBRA	53.544	61.131	66.731	1.167.287	5.896	14.717	34.421	2.560	6.960	2.408	0	0	1.415.655
WVL	122.294	99.308	1.421.726	1.368.150	8.428.610	953.372	1.885.402	10.050	317.019	62.651	0	206.306	14.874.888
verzpt	150.653	242.619	136.780	618.442	87.654	19.312	261.451	3.982	170.822	131.687	0	0	1.823.402
beverw	4.581	13.516	10.392	3.528	11.971	2.311	5.307	0	0	1.464.237	0	739.933	2.255.776
BRUSSEL	0	825	0	0	0	0	6.400	0	0	0	0	0	7.225
NEDERLAND	9.995	92.514	0	622	0	479	1.318.251	0	24	0	0	0	1.421.885
WALLONIÉ	1.9890	1.313	241	384	493	618	94.866	0	0	0	0	0	117.805
DUITSLAND	0	0	0	0	0	0	36.764	0	0	0	0	0	36.764
FRANKRIJK	0	0	0	0	0	0	21.118	0	0	0	0	0	21.118
Eindtotaal	4.447.105	3.707.490	6.144.271	4.212.041	8.793.214	2.262.641	5.808.394	23.886	807.461	2.017.909	0	957.451	39.185.127

Tabel 5.8: Transport van dierlijke mest met burenregelingen in 2000

oorsprong	bestemming (som uitgedrukt in kg N)							
	ANTW	LIMB	OVL	VLBRA	WVL	verzpt	beverw	Eindtotaal
ANTWERPEN	2.139.994	13.459	3.008	5.431		2.791		2.164.683
LIMBURG	1.492	1.333.912		17.605			7.020	1.360.029
O VLAANDEREN	41.646	1.020	3.080.898	4.748	66.745	3.894		3.198.951
VL BRABANT	1.286	10.610	7.636	268.875				288.407
W VLAANDEREN			86.286	985	5.514.186	12.907	39.780	5.654.144
verzamelpunt	286		0		5.992			6.278
Be-/verwerker		17.725	315		6.659			24.699
Eindtotaal	2.184.704	1.376.726	3.178.143	297.644	5.593.582	19.592	46.800	12.697.191

oorsprong	bestemming (som uitgedrukt in kg P ₂ O ₅)							
	ANTW	LIMB	OVL	VLBRA	WVL	verzpt	beverw	Eindtotaal
ANTWERPEN	1.317.740	7.722	2.717	3.738		2.012		1.333.929
LIMBURG	1.378	857.144		11.578			6.480	876.580
O VLAANDEREN	24.202	530	1.853.534	3.036	37.824	1.593		1.920.719
VL BRABANT	1.167	7.243	6.542	171.944				186.896
W VLAANDEREN			49.162	523	3.265.374	8.549	25.260	3.348.868
verzamelpunt	154		0		3.677			3.831
Be-/verwerker		11.252	200		4.228			15.680
Eindtotaal	1.344.641	883.891	1.912.155	190.819	3.311.103	12.154	31.740	7.686.503

De export naar **Wallonië** van zuivere dierlijke mest viel nagenoeg volledig stil omwille van de invoerstop voor zuivere dierlijke mest, ingesteld door de Waalse minister bevoegd voor Leefmilieu. Er is wel verwerkte pluimveemest naar Wallonië getransporteerd. Het betreft hier 2.017.909 kg fosfaat afkomstig van kippenmest verwerkt tot organische mest.

De export van zuiver dierlijke mest naar **Frankrijk** verliep zoals de voorbijgaande jaren zeer moeizaam. De bestemming was nagenoeg uitsluitend Le Département du Nord. Het betreft een hoeveelheid van 194.206 kg fosfaat. Het transport van verwerkte kippenmest naar Frankrijk is licht toegevoerd en bedroeg 775.962 kg fosfaat en 910.525 kg stikstof.

De export naar **Nederland** is afgenomen terwijl de invoer vanuit Nederland op hetzelfde niveau bleef als de voorbijgaande jaren. Er is hierdoor een netto-invoer vanuit Nederland van 0,6 miljoen kg fosfaat en 1 miljoen kg stikstof. Hierbij moet vermeld worden dat de invoer vanuit Nederland voor 95% naar inrichtingen voor de aanmaak van substraat voor de champignoncultuur gaat.

Van de "grensboerenregeling" die veehouders toelaat hun bedrijfseigen gronden aan de andere kant

van de grens te bemesten met bedrijfseigen mest, maakten 365 Vlaamse en 176 Nederlandse veehouders gebruik. De Vlaamse veehouders brachten daarbij 345.620 kg fosfaat op 4230 ha Nederlandse gronden. De Nederlandse veehouders brachten daarbij 598.522 kg fosfaat op 4495 ha Vlaamse gronden.

Verhandelingen van andere meststoffen

In totaal werd het transport van 1.658.762 kg fosfaat en 1.960.126 kg stikstof afkomstig van andere meststoffen gemeld aan de Mestbank. Daarin werd het vervoer van schuimaarde niet opgenomen. Dit vervoer betekende zowat 80.000 ton of 800.000 kg fosfaten en 400.000 kg stikstof.

Het merendeel van de transporten, nl. 76 % van de getransporteerde hoeveelheid stikstof en 62 % van de getransporteerde hoeveelheid fosfaat, werden binnen het Vlaams Gewest vervoerd.

Voor fosfaat was er een netto export van 250.352 kg. De export van andere meststoffen gebeurde voornamelijk naar verwerkingsinstallaties gelegen in het Waalse Gewest.

Voor stikstof was er een netto import van 30.000 kg. De invoer van andere meststoffen betrof voornamelijk de invoer van afgedragen champignoncompost uit Nederland.

MestTransportInternetLoket (Mtil)

Het Mest TransportInternetLoket (Mtil) is een internet toepassing voor het on-line melden van de mesttransporten. Mtil werd in 2000 volledig operationeel. Tijdens de eerste helft van het jaar 2000 werd de internetapplicatie getest en aan de praktijk getoetst door een testgroep bestaande uit vijf erkende mestvoerders. Vanaf september 2000 werd de applicatie ter beschikking gesteld van alle mestvoerders. Eind 2000 hadden 63 erkende mestvoerders zich reeds aangemeld als potentiële gebruiker van het internet systeem. Er werden in 2000 reeds 13.373 mesttransporten gemeld via Mtil, zijnde een kleine 10 % van het totaal aantal meldingen.

5.2.2 Communicatie

In het kader van de communicatie specifiek gericht op bepaalde doelgroepen, heeft de Mestbank in 2000 een aantal acties ondernomen naar de erkende mestvoerders toe. In het najaar 2000 heeft de Mestbank specifieke voorlichting gegeven aan de erkende mestvoerders. In deze voorlichtingsvergaderingen werd de inhoud gericht naar de doelgroep zodat ook zij gesensibiliseerd werden in het kader van het driesporenbeleid van MAP2.

5.2.3 Erkennen van mestvoerder/verzamelpunten

Op 31 december 2000 waren in totaal 1304 mestvoerders erkend waarvan 557 in klasse A, 506 in klasse B en 241 in klasse C. In de klasse D, voorbehouden voor transport via het water waren geen mestvoerders erkend.

Op 31 december 2000 waren 253 inrichtingen bekend met het statuut van verzamelpunt waarvoor de exploitanten een aangifte en register dienen bij te houden.

Er waren 12 verzamelpunten waarvoor de bestemming van de opgeslagen meststoffen buiten het Vlaamse Gewest was gelegen.

5.2.4 Optreden als vangnet voor mestoverschotten

Voor de ontvangstplicht van dierlijke mest waren er 2 dossiers voor 2 bedrijven. Er werd 470 ton mest aangevraagd, waarvan uiteindelijk 420 ton werd weggehaald.

5.3. Financiële Handelingen

5.3.1 Heffingen innen en invorderen

Het innen en invorderen van de heffingen kunnen we onderverdelen in tien categorieën, naargelang het aanslagjaar waarop ze betrekking hebben (aanslagjaren 1991 t.e.m. 2000). Zie tabel 5.9.

De basisheffing

De basisheffing bestaat uit een gecombineerde heffing, die zowel de dierlijke mestproductie als het mestoverschot, verminderd met de mestexport en -verwerking, belast.

Het aantal heffingsplichtigen daalde licht van 14.560 in 1999 tot 14.266 in 2000. Het totaalbedrag van de gevorderde basisheffing bedroeg 230.178.608 BEF. De boetes wegens niet of laattijdige betaling van de basisheffingen (artikel 25, § 1 van het Mestdecreet) voor het aanslagjaar 1999 werden opgelegd voor een totaalbedrag van 5.516.338 BEF. Dit bedrag omvat niet de verminderingen en kwijtscheldingen die de Mestbank inge-

Tabel 5.9: Belangrijkste gegevens over de heffingen voor het boekjaar 2000

BOEKJAAR 2000				
Aanslagjaar	Openstaand op 31/12/99	Vorderingen Creaties(+)/Annulaties(-)	Ontvangsten	Openstaand op 31/12/00
Aanslagjaar 1991				
* Basisheffing	530.793	-129.760	0	401.033
boeten	1.133.502	-333.523	0	799.979
intrest	17.080	-6.024	0	11.056
* Invoerheffing	1.350	0	0	1.350
boeten	80.000	-80.000	0	0
intrest	1.624	-1.624	0	0
Aanslagjaar 1992				
* Basisheffing	1.374.247	-153.487	3.075	1.217.685
boeten	2.763.986	-398.997	-101.790	2.466.779
intrest	127.905	-5.664	0	122.241
* Invoerheffing	21.800	0	0	21.800
boeten	43.600	0	0	43.600
intrest	436	0	0	436
Aanslagjaar 1993				
* Basisheffing	2.144.450	-239.303	0	1.905.147
boeten	4.870.929	-385.170	219.693	4.266.066
intrest	68.582	-1.472	0	67.110
* Invoerheffing	23.600	0	0	23.600
boeten	47.200	0	0	47.200
intrest	236	0	0	236
Aanslagjaar 1994				
* Basisheffing	701.757	-127.671	5.964	568.122
boeten	2.026.011	-383.357	240.498	1.402.156
intrest	29.247	-570	2.822	25.855
* Invoerheffing	84.000	0	0	84.000
boeten	168.000	0	0	168.000
Aanslagjaar 1995				
* Basisheffing	787.069	-100.615	44.356	642.098
boeten	2.388.554	-270.110	77.114	2.041.330
intrest	30.682	-2.675	2.524	25.483
Aanslagjaar 1996				
* Basisheffing	901.447	-124.684	91.814	684.949
boeten	1.736.454	-218.588	446.269	1.071.597
intrest	77.273	-5.416	23.131	48.726
* Boeten invoerders	10.000	0	0	10.000
* Adm. geldboete (*)	829.500	-134.000	88.500	607.000
Aanslagjaar 1997				
* Basisheffing	1.194.603	99.147	139.850	1.153.900
boeten	2.850.524	175.468	342.442	2.683.550
intrest	40.275	4.642	12.859	32.058
* Invoerheffing	58.800	0	0	58.800
boeten	117.600	0	0	117.600
intrest	588	0	0	588
* Adm. geldboete (*)	1.531.167	-263.000	209.000	1.059.167
Aanslagjaar 1998				
* Basisheffing	2.283.012	-109.863	928.644	1.244.505
boeten	4.971.894	-1.468.376	967.334	2.536.184
intrest	233.635	20.933	119.928	134.640
* Boeten invoerders	59.818	0	9.818	50.000
* Adm. geldboete (*)	2.694.000	-472.000	768.051	1.453.949
* Boeten gezinsveeteeltbedrijf	424.450	0	224.450	200.000
* Boeten mestafzet	2.010.386	-79.559	383.402	1.547.425
Aanslagjaar 1999				
* Basisheffing	194.689.376	-3.108.449	189.630.144	1.950.783
boeten	0	3.503.221	860.612	2.642.609
intrest	0	192.497	83.753	108.744
* Invoerheffing	8.148.240	677.200	8.825.440	0
boeten	110.000	-20.000	0	90.000
* Adm. geldboete (*)	2.635.000	-455.000	791.296	1.388.704
* Boeten gezinsveeteeltbedrijf	350.000	-165.000	185.000	0
* Boeten mestafzet	11.402.281	-1.898.994	1.621.734	7.881.553
Aanslagjaar 2000				
* Basisheffing	0	230.178.608	195.356.593	34.822.015
* Invoerheffing	0	7.618.700	7.630.200	-11.500
boeten	0	150.000	50.000	100.000
* Afzetheffing	0	1.527.070	1.527.070	0
* Adm. geldboete (*)	0	3.005.000	851.218	2.153.782
* Boeten mestafzet	0	16.665.731	2.016.371	14.649.360
Totaal	258.826.963	252.675.266	414.679.179	96.823.050

(*) Administratieve geldboete wegens niet of laattijdig indienen van de aangifte

volge gegronde bezwaren aan de beboete heffingsplichtigen heeft toegekend.

De basisheffing aanslagjaar 2000 werd verzonden op 27 oktober 2000. De uiterste datum van betaling was 26 december 2000. Per 31/12/2000 stond van de gevorderde basisheffing aanslagjaar 2000 nog 34.822.015 BEF open, van de boetes voor het aanslagjaar 1999 nog 2.642.609 BEF.

De afzetheffing

Het Mestdecreet (artikel 21, § 4) legt een afzetheffing op aan producenten die het voorbije jaar overschotten hebben aangeboden aan de Mestbank in het kader van haar algemene ontvangstplicht. In 2000 werd een afzetheffing opgelegd aan 24 landbouwers voor een bedrag van 1.885.672 BEF. De vervoerde hoeveelheid bedroeg 2587 ton. In 2000 werd 420 ton mest weggehaald, afkomstig van twee bedrijven.

De invoerheffing

De invoerheffing is een basisheffing op mestoverschotten door invoer. Elke invoerder van mestoverschotten moet een invoerheffing betalen van 100 BEF per ton.

De invoerheffing van de invoerders van paardenmest wordt verminderd met een percentage gelijk aan het aandeel van de ingevoerde paardenmest, uitgedrukt in kg P_2O_5 , dat verwerkt tot champignonsubstraat weer werd uitgevoerd.

Voor het aanslagjaar 2000 bedroeg het te innen bedrag 7.627.900 BEF. Het betrof 25 heffingsplichtigen. Op 31/12/2000 waren alle invoerheffingen betaald.

Administratieve geldboetes

Buiten de reeds vermelde boete wegens laattijdige betaling van de heffingen voorziet artikel 25 van het Mestdecreet in een administratieve geldboete wanneer de aangifte niet of te laat werd ingediend (§ 3), wanneer de afzet van mestoverschotten niet is bewezen (§ 4) of wanneer men onjuiste verklaringen heeft afgelegd voor het bekomen van het statuut van gezinsveeteeltbedrijf (§ 5).

De boete wegens het laattijdig indienen van de aangifte werd in het aanslagjaar 2000 opgelegd voor een totaalbedrag van 4.240.000 BEF voor pro-

ducent-gebruikers en 170.000 BEF voor gewestgrensoverschrijdende bedrijven en invoerders. De boete wegens niet bewezen mestafzet bedroeg 22.506.271 BEF. Van deze boetes stond per 31/12/2000 nog respectievelijk 2.153.782 BEF, 100.000 BEF en 14.649.360 BEF open.

5.3.2 Vergoedingen Mestbank

Op 10 november werd met een besluit van de Vlaamse regering uitvoering gegeven aan de vergoedingenregeling voor de kwetsbare gebieden Water en Natuur. De vergoedingen werden mee opgenomen in het Programma voor Plattelandsontwikkeling in Vlaanderen periode 2000-2006 in toepassing van de Europese plattelandsverordening (EG1257/99). Op basis hiervan konden beheersovereenkomsten worden aangevraagd met aanvang in 2000 of op 1 januari 2001. De horizontale vergoedingen voorzien voor percelen waarop het bemestingsverbod van toepassing is, wordt pas toegekend na akkoord van de EU. Daarvoor is een volledige afbakening van de Natura 2000 gebieden tegen eind februari 2001 een basisvoorwaarde. De landbouwers die in aanmerking komen voor een beheersovereenkomst, werden aangeschreven zodat zij op een eenvoudige wijze hun aanvraag konden verrichten. De aanvragen voor de beide types beheersovereenkomsten moesten gebeuren vóór kerstmis 2000. Op hetzelfde aanvraagformulier werden hen de kans geboden om voor de potentieel belangrijke graslanden de optie "100 kg N uit chemische mest" te kiezen. Zie tabel 5.10.

5.4. Controle en toezicht

5.4.1 Controleactieplan 2000

In 2000 lag het accent van de controletaak op een grondige doorlichting van bedrijven waarvan de mestbalans een sterk overschot vertoonde. De mestbalans wordt opgemaakt enerzijds op basis van de totale hoeveelheid geproduceerde nutriënten op het bedrijf, de geïmporteerde dierlijke, chemische en andere meststoffen en anderzijds op basis van de afzet op eigen gronden (binnen en buitenlandse) en van de bewezen afzet (Mestafzetdocumenten, burenregelingen, EVOA's). De mestbalans bepaalt bijgevolg of een bedrijf de geproduceerde of geïmporteerde nutriënten ecologisch

verantwoord heeft afgezet.

Verder werd er per provincie een actie opgezet met een gebiedsgericht accent (tweede teelt), met een tijdsdimensie (uitrijden van mest) en gericht naar een specifieke doelgroep (mestvervoerders).

5.4.2 Resultaten

In 2000 werden 865 controleacties meer uitgevoerd dan in 1999 waarbij er 178 Processen Verbaal (PV) meer zijn opgesteld. Vooral het aantal inspectieverlagen (IV) vertoonde in 2000 een belangrijke stijging van 687 tegenover 1999. De gerichte acties zoals staalname van veevoeder en de controle op tweede teelt zijn mede verantwoordelijk voor de toename van het aantal IV's. De rijkswacht voerde 220 mesttransportcontroles uit. Zie tabel 5.11.

Van de 874 opgestelde PV's waren er 496 waarbij

een overtreding op het Mestdecreet werd vastgesteld. De resterende Processen Verbaal zijn de PV's van staalname en de navolgende PV's met aanvullende informatie in verband met de reeds vastgestelde overtredingen.

Het gemiddelde aantal voltijdse controleurs is toegenomen tot 24, op een voorzien aantal van 33.

In figuur 5.12 wordt de relatieve verdeling van de vastgestelde overtredingen gegeven. Inbreuken op de vervoersreglementering, het niet naleven van de registerplicht en het verzuimen van de aangifteplicht hebben een belangrijk aandeel in het totaal aantal vastgestelde overtredingen.

5.4.3 Administratieve geldboetes

Tabel 5.13 biedt een overzicht van het totaal aantal opgelegde administratieve geldboetes. Er werden voornamelijk boetes uitgeschreven voor niet bewezen mestafzet of voor het plegen van lozingen.

5.4.4 Specifieke opdrachten

Tweede Teelt

In combinatie met controles op het transport van mest, het uitrijden van mest en het register zijn 1.823 percelen gecontroleerd op de bij de perceelsregistratie opgegeven teelten. Het Mestdecreet voorziet verhoogde bemestingsnormen voor het teeltregime gras-maïs. In het voorjaar werd toegezien of er effectief gras als voorteelt op het perceel stond. In het vroege najaar werd op dezelfde percelen gecontroleerd op de aanwezigheid van maïs. Aan de hand van deze terreincontrole werd bij 159 percelen de toestemming tot verhoogde bemesting door de Mestbank ingetrokken.

Tabel 5.10: Overzicht van de aangevraagde beheersovereenkomsten

		Oost-Vlaanderen	Limburg	Antwerpen	West-Vlaanderen	VI.Brabant (reg. PA Diest)	totaal
aanvragen percelen	Totaal	1.334	1.050	196	937	300	3.817
	water	8.152	8.377	138	3.312	3.309	23.288
	natuur	1.019	387	266	257	187	2.116
	2gve+100		123	59	158	42	382
oppervlakte ha	Totaal	9.171	8.887	463	3.727	3.538	25.786
	water	12.735	15.359	195	5.588	5.205	39.081
	natuur	1.211	486	171	458	164	2.491
	2gve+100		148	88	295	61	593
	Totaal	13.946	15.845	454	6.341	5.369	41.956

Tabel 5.11: Overzicht van de uitgevoerde controleacties in 2000

	Aantal inspecties	Totaal IV's	Totaal PV's	Navolgende PV's	Aanleiding controleactie					
					positieve mestbalans cap2000	interne vraag	klacht	samenwerking met andere diensten	Ad Hoc actie	specifieke acties
Gent (O-VL)	390	318	72	7	25	28	41	8	59	222
Brugge (W-VL)	828	459	369	58	30	43	45	34	47	571
Herentals (Antw)	405	174	231	78	34	82	49	7	25	130
Diest (LIMB/O-BRA)	266	151	115	35	23	86	15	25	82	0
CD-Brussel (W-BRA)	224	137	87	13	53	39	18	0	34	67
Totaal	2113	1239	874	191	165	278	168	74	247	990

Veevoederstaalname

De controleurs van de Mestbank hebben in het na-jaar 135 monsters genomen van veevoeder. Hier-van waren er 74 aangekocht als convenantvoeder en 61 als regressievoeder. Van deze monsters werd het fosforgehalte en het ruw-eiwitgehalte bepaald. Van de convenantvoerders vertoonden er 26 voe-ders een grotere afwijking dan toegestaan door de convenant.

Onderzoek naar mestvreemde stoffen bij mest-transporten en in mestopslagplaatsen

Tijdens de dioxinecrisis was in een aantal Bra-bantse gemeenten twijfel ontstaan over de kwaliteit van de daar geleverde dierlijke mest. In dit kader heeft de Mestbank een specifieke controlecam-pagne op touw gezet om de kwaliteit van de mest bij mesttransporten te controleren.

De Vlaamse Instelling voor Technologisch On-derzoek in Mol (VITO) heeft de opdracht gekregen om de optimale detectiemethoden op punt te stel-len voor het bepalen van mestvreemde stoffen in dierlijke mest en andere meststoffen.

Tegelijk heeft de Mestbank zelf een gerichte be-monsteringsactie op mestvreemde stoffen uitge-voerd. In totaal hebben inspecteurs van de Mest-bank 27 mestmonsters genomen afkomstig van mesttransporten en uit mestopslagplaatsen. Deze monsters werden onderzocht in een erkend labo. Bij geen enkel mestmonster werden onregelmatig-heden vastgesteld.

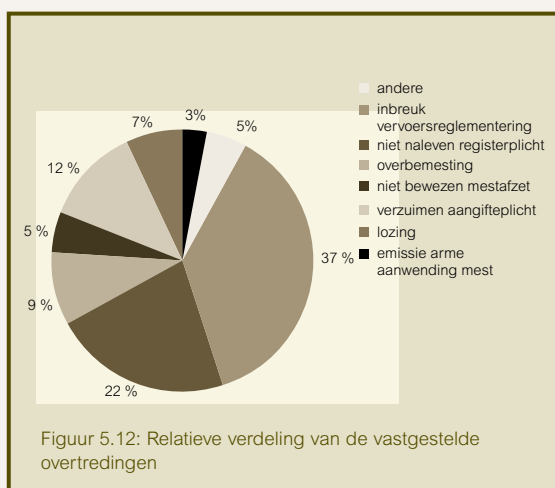
Erkenning laboratoria

In het voorjaar van 2000 zijn 24 laboratoria erkend om analyses en staalnames uit te voeren in het kader van het Mestdecreet.

Om de landbouwers bewust te maken van het be-lang van oordeelkundige bemesting heeft de Mestbank de opdracht gegeven aan 5 erkende laboratoria om op 1.000 percelen een bodemstaal-name uit te voeren en het nitraatresidu hiervan te bepalen.

Opleidingen

Om de controleurs in staat te stellen op een cor-recte en effectieve wijze toezicht te kunnen uit-oefenen werden een aantal opleidingen georgani-seerd. Een softwarepakket waarmee grote vee-houders hun bedrijfsgegevens bijhouden werd toegelicht. Er werd ook toelichting gegeven over de wetenschappelijke achtergrond bij de uitschei-dings- en bodembalans.

Figuur 5.12: Relatieve verdeling van de vastgestelde overtredingen

5.5. Vergunningen en nutriëntenhalte

5.5.1 Advies verlenen over vergunningsaanvragen.

Met de publicatie van de bepalingen van MAP-II bis in het Belgisch staatsblad op 30 maart 2000

Tabel 5.13: Aantal administratieve geldboetes

oorsprong	aantal	aanvankelijk	verminderd	reeds betaald	nog te innen
mestafzet	41	20.621.626	10.536.962	4.099.422	6.437.540
lozingen	37	37.000.000	2.055.000	1.087.000	968.000
Totaal	78	57.621.626	12.591.962	5.186.422	7.405.540

werden belangrijke wijzigingen aangebracht aan het vergunningenbeleid.

Daar waar in MAP-I in sommige gemeenten nog uitbreidingen werden toegelaten, werd vanaf 30 maart 2000 het stand-still- beginsel als algemene maatregel voor heel Vlaanderen ingevoerd.

Op andere vlakken was het nieuwe vergunningenbeleid vooral éénvoudiger en minder streng. Mestafzetmogelijkheden naar de toekomst hoefden niet meer bewezen te worden, 25% reductie bij overname en hernieuwing werden niet meer toegepast en de koppeling tussen het vergunningenbeleid en de notificatie gezinsveeteeltbedrijf werd geschrapt.

Ongetwijfeld had ook de procedure omtrent de toekenning van een nutriëntenhalte aan elke inrichting een sterke invloed op het aantal en de aard van de vergunningsaanvragen.

Adviesaanvragen

Tabel 5.14 geeft enerzijds een overzicht van het totaal aantal adviesvragen en anderzijds een

overzicht van het aantal ontvangen vergunningsbeslissingen in 2000.

Ten opzichte van het jaar 1999 is er globaal een toename van ongeveer 20% van het aantal verleende adviezen. Opvallend is dat dit voor een groot gedeelte te wijten was aan de toename van het aantal adviezen van vergunningsaanvragen voor Klasse-II inrichtingen, namelijk van 497 in 1999 naar 861 adviezen in 2000, voor heel Vlaanderen. Vooral in de tweede helft van het jaar waren er opmerkelijk veel dossiers.

Er zijn hiervoor verschillende mogelijke verklaringen. Enerzijds is MAP-II op een aantal punten soepeler dan MAP-I. Sommigen hadden dan ook gewacht om hun aanvraag in te dienen. Anderzijds werden heel wat exploitanten aangespoord om hun vergunningstoestand in orde te brengen in het licht van de procedure voor de toekenning van de nutriëntenhalte. Deze algemene trend gaat veel minder op voor vergunningsaanvragen van de grotere Klasse-I aanvragen.

Ook opvallend was de grote piek in het najaar van

Tabel 5.14: Overzicht van het aantal adviesvragen en van het aantal ontvangen vergunningsbeslissingen in 2000

	Antwerpen	Vlaams Brabant (PAD)	Vlaams Brabant (CDB)	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Limburg	Totaal
Klasse II aanvraag							
adviezen eerste aanleg	181	51	50	259	225	95	861
adviezen in beroep	24	16	0	11	41	18	110
Klasse I aanvraag							
adviezen eerste aanleg	45	15	0	148	69	16	293
adviezen in beroep	19	9	0	41	23	10	102
Melding verandering							
verleende adviezen	36	18	12	157	21	36	280
ontvangen beslissingen	36	13	14	92	18	35	208
Melding overname							
verleende adviezen	133	36	17	255	43	60	544
ontvangen beslissingen	142	23	10	148	28	48	399
Totaal verleende adviezen	438	145	79	871	422	235	2190
Totaal ontvangen beslissingen	447	127	74	699	404	222	1973

Wat betreft de kolom "Vlaams Brabant (CDB)" moet opgemerkt worden dat hier enkel de klasse II dossiers behandeld worden in eerste aanleg, evenals de adviezen van klasse I dossiers in tweede aanleg.

Tabel 5.15: Aantal beroepen dat door de VLM in 2000 werd aangetekend

	Antwerpen	Vlaams Brabant (PAD)	Vlaams Brabant (CDB)	West- Vlaanderen	Oost- Vlaanderen	Limburg	Totaal
Klasse-indeling							
Klasse I	4	1	0	10	?	1	16
Klasse II	17	2	2	18	?	7	46
Totaal	21	3	2	28	?	8	62
Soort aanvraag							
hernieuwing	2	0	0	17	14	6	39
nieuwe inrichting (*)	6	2	0	0	21	1	30
overname		0	0	0		0	0
verandering	13	1	2	11	18	1	
Totaal	21	3	2	28	53	8	115

* alle vergunningsaanvragen van inrichtingen die geen geldige vergunning hadden op het ogenblik van de aanvraag, alsook nieuwe inrichtingen gekoppeld aan de verplaatsing van een bestaande stal.

vergunningaanvragen voor maneges en paardenfokkerijen. Immers, met de invoering van MAP-II werd het mogelijk om deze te regulariseren voor zover ze reeds in exploitatie waren in de periode 1995-1998 en de aanvraag werd ingediend vóór 1 december 2000.

Beroepen

Tabel 5.15 bevat een overzicht van het aantal beroepen dat door de VLM in 2000 werd aangetekend.

Het aantal beroepen ingesteld door de VLM in 2000 is opvallend gewijzigd ten opzichte van het jaar 1999.

Globaal gezien was er een daling van het aantal beroepen met 7 %. Er waren echter grote provinciale verschillen. Zo kende de Mestbank Gent een verdubbeling van het aantal beroepen en de Mestbank Brugge een halvering van het aantal beroepen. De inhoud van de beroepen heeft zich verlegd van dossiers omtrent verandering van de inrichting naar hernieuwingsaanvragen en aanvragen voor nieuwe inrichtingen. Het feit dat wellicht vele exploitanten gewacht hebben om een hernieuwingsaanvraag in te dienen tot MAP-II van kracht werd en de nutriëntenhalte werd ingevoerd zijn hier waarschijnlijk niet vreemd aan.

5.5.2 Nutriëntenhalte

Bij de inwerkingtreding van MAP IIbis werd een belangrijke nieuwe brongerichte maatregel ingevoerd. De invoering van de nutriëntenhalte moet ervoor zorgen dat de productie van dierlijke mest de eerstvolgende jaren een absolute halt toegeroe-

pen wordt. Door een verdere stijging van de mestproductie zouden de resultaten die gehaald worden via betere voeders, oordeelkundige bemesting of mestverwerking immers deels of zelfs volledig verloren gaan.

De invoering van de nutriëntenhalte heeft in 2000 heel wat commotie veroorzaakt in de landbouwsector. Met het decreet van 8 december 2000 houdende diverse bepalingen werden een aantal noodzakelijke correcties aangebracht aan het systeem.

De nutriëntenhalte is de maximaal toegelaten hoeveelheid nutriënten in de dierlijke mest die jaarlijks op een inrichting door de dieren mag geproduceerd worden. De maatregel is van kracht vanaf 1 januari 2001 tot en met 31 december 2004.

De procedure van toekenning van de nutriëntenhalte omvatte verschillende fasen:

- de bekendmaking van de nutriëntenhalte door de Mestbank aan alle betrokkenen (voor 30 september 2000). De eerste bekendmakingen van de nutriëntenhalte werden verstuurd in mei 2000, de laatste reeks bekendmakingen werd begin oktober 2000 opgestuurd naar de landbouwers. In totaal werden bijna 39.500 bekendmakingen verstuurd. In deze fase werd 84,26 miljoen kg P₂O₅ en 206 miljoen kg stikstof aan nutriëntenhalte toegekend aan de producenten.
- mogelijkheid voor de producenten tot het aanvragen van een herberekening van de nutriëntenhalte volgens de in het decreet voorziene uitzonderingen. In totaal maakten een kleine 20 % van

Tabel 5.16: Overzicht van de bekendmakingen nutriëntenhalte en verzoekschriften (stand van zaken 31 december 2000)

Groep	Aantal (afgeronde cijfers)	% van het totaal aantal	Aantal verzoekschriften	% verzoekschriften / bekendmakingen
niet-vergund	430	1 %	320	75%
niet-bestaand (zonder productie)	2000	5 %	443	22 %
niet bestaand (met productie)	2200	5 %	1726	78 %
bestaand zonder productie	4470	11 %	319	7 %
bestaand met productie	30400	78 %	4228	14 %
Totaal	39500	100 %	7036	17,8 %

de producenten (7.036 dossiers) hiervan gebruik. Eind 2000 waren hiervan reeds 61 % van de ingediende dossiers (4.309) behandeld door de Mestbank. Hiervan kregen ongeveer 1200 een hogere nutriëntenhalte toegekend. Ingevolge de reeds behandelde verzoekschriften werd door de Mestbank bovenop de initiële bekendmaking reeds 2 miljoen kg P₂O₅ en 4, 7 miljoen kg stikstof extra toegekend als nutriëntenhalte.

- mogelijkheid tot het indienen van een beroep bij de minister na de beslissing van de Mestbank. Eind 2000 waren ongeveer 2000 beroepen ingediend bij de minister. Er zijn in 2000 geen beslissingen genomen door de minister.

Omwille van de decreetswijziging werd de behandeling van de dossiers vanaf half december 2000 tijdelijk opgeschort.

Tabel 5.16 bevat een overzicht van het aantal bekendmakingen en het aantal herberekeningsaanvragen opgesplitst per groep. De indeling in de verschillende groepen is gebaseerd op MAP IIbis van maart 2000. De decreetswijziging van 8 december 2000 is in deze tabel niet doorvertaald.

Zoals verwacht ligt het aantal verzoekschriften zeer hoog in de groepen Niet-vergund en Niet-bestaand (met productie) omdat deze producenten geen nutriëntenhalte gekregen hebben.

5.6. Beleidsmatige aspecten

5.6.1 Mestverwerking

In het jaar 2000 was de gedeeltelijke verwerkingsplicht reeds van kracht voor de bedrijven met één veeteeltinrichting of een deel van een veeteeltinrichting met een bedrijfsmatige mestproductie van 7.500 kg fosfaat of meer en gelegen in een

gemeente met een oorspronkelijke productiedruk van meer dan 100 kg fosfaat, m.a.w. de donkergrijze of zwarte gemeenten (conform artikel 9 van het meststoffendecreet).

De hoeveelheid van het mestoverschot dat moet verwerkt of geëxporteerd worden stijgt geleidelijk vanaf 2000 en wordt vastgelegd naargelang van de omvang van de mestproductie van het bedrijf. Zie tabel 5.17

De hoeveelheid die diende verwerkt te worden in 2000 wordt vermeld in tabel 5.18.

Gedurende het jaar 2000 werden vergunningen afgeleverd voor verwerking van zowel pluimveemest (4.000 ton), varkensmest (34.000 ton) als kalvergiervast (40.150 ton).

Het betreft vooral meerdere kleine mestverwerkingsinstallaties op bedrijfsniveau. De verwachte golf van initiatieven voor de verwerking van varkensmest bleef uit.

Concreet zijn er in het totaal op 1 december 2000 in Vlaanderen 17 installaties vergund voor het verwerken van dierlijke mest (Tabel 5.19).

De vergunde capaciteit voor varkensmest (288.900 ton) wordt gedragen door 7 initiatieven. Slechts een gedeelte is effectief operationeel. Twee projecten, met name Danis te Izegem en MAV te Gent kampen met technische problemen. De andere 5 initiatieven verkeren nog in de opbouw- of opstartfase. De actueel operationele capaciteit was onvoldoende om de te verwerken hoeveelheden op te vangen. Vanaf 1 januari 2003 geldt de volledige verwerking of export van het bedrijfsmatige mestoverschot voor de bedrijven met een mestproductie van 10.000 kg fosfaat of meer. Hiervoor zou de momenteel vergunde capaciteit voor verwerking van

Tabel 5.17 : Percentage van het bedrijfsmatige mestoverschot dat moet worden verwerkt

Mestproductie (kg P ₂ O ₅)	Percentage van het bedrijfsmatige mestoverschot dat verwerkt moet worden			
	2000	2001	2002	2003 en volgende jaren
7500-10 000	-	-	15	30
10 000-12 500	15	15	30	45*
12 500-15 000	15	30	45	60*
meer dan 15 000	30	45	60	75*

*en rest verwerken of exporteren

1. Tot 31 december 2002 telt de gewogen bedrijfsmatige P₂O₅-productie, vanaf 1 januari 2003 telt de bedrijfsmatige P₂O₅-productie als basis voor de hoeveelheid te verwerken dierlijke mest

2. De bedrijfsmatige mestoverschotten worden bepaald met de gronden zoals aangegeven in de Mestbankaangifte '99 (situatie '98)

varkensmest bijna vertienvoudigd moeten worden. Voor pluimveemest bedraagt de actueel vergunde verwerkingscapaciteit 519.700 ton. Globaal gezien zou dit al voldoende zijn om de minimale verwerkingsplicht van 2003 op te vangen, op voorwaarde dat deze projecten effectief operationeel zullen zijn en hun volle capaciteit zullen benutten. Een groot-schalig project, met name Flamat, is momenteel nog in opbouw en wenst een belangrijk aandeel van zijn capaciteit in te vullen met afvalstoffen. In 2000 werd tevens door Vera Dua, Vlaams Minister van Leefmilieu en Landbouw, de Task Force Mestverwerking opgericht. Deze Task Force omvat de Mestbank en andere administraties en instanties die betrokken zijn bij mestverwerking. Verschillende projecten zijn er reeds aan bod gekomen.

5.6.2 Het mestbeleid in 2000

Eind februari 2000 keurde het Vlaams Parlement de wijzigingen aan het mestdecreet goed waardoor MAP 2bis van start kon gaan. MAP 2bis is de opvolger van MAP 2 dat eind april 1999 door het Vlaamse Parlement werd goedgekeurd. Bij de goedkeuring in het Vlaams Parlement van MAP 2 - een wijziging aan het mestdecreet - werd decretaal

vastgelegd dat MAP 2 slechts in voege trad op het moment dat de Europese Commissie haar zegen gaf over de eraan gekoppelde vergoedingsregeling voor de landbouwers in kwetsbare gebieden. De wijzigingen van MAP 2bis bepalen dat MAP 2 in voege treedt op 1 januari 2000 met terugwerkende kracht, zonder te wachten op de goedkeuring van de vergoedingsregeling. Andere veranderingen aan MAP 2 zijn de halvering van de heffingen op de productie van dierlijke mest en enkele verduidelijkingen van administratieve bepalingen.

Aanleiding voor deze snelle in voege treding is het "met reden omkleed advies" van de Europese Commissie over de omzetting van de Nitraatrichtlijn door Vlaanderen, Wallonië en het Brussels Gewest van 9 november 1999. In dit met reden omkleed advies, dat de laatste procedurestap is voor de Commissie België voor het Europees Gerechtshof kan dagen, zijn er vooral problemen met de beperkte afbakening van de kwetsbare gebieden door Vlaanderen. De Nitraatrichtlijn schrijft voor dat gebieden waar te hoge nitraatconcentraties in oppervlakte- of grondwater voorkomen of zouden kunnen voorkomen indien maatregelen achterwege blijven, als kwetsbaar moeten worden afgebakend.

Tabel 5.18: Hoeveelheid te verwerken mest in 2000 in kg N en in kg P₂O₅

	Antwerpen	VL-Brabant	W-Vlaanderen	O-Vlaanderen	Limburg	Totaal
verwerkingsplichtige bedrijven (koepels in 2000)	144	0	206	91	20	461
hoeveelheid in kg P ₂ O ₅	520.000	0	1.000.000	220.000	70.000	1.810.000
hoeveelheid N	830.000	0	1.810.000	400.000	120.000	3.160.000
P ₂ O ₅ uit varkensmest	240.000	0	620.000	140.000	50.000	1.050.000
P ₂ O ₅ uit pluimveemest	230.000	0	350.000	70.000	20.000	670.000
P ₂ O ₅ uit runderenmest	50.000	0	30.000	10.000	0	90.000
inrichtingen met statuut verwerkingsplicht in 2000	709	48	1.232	492	179	2.660
bedrijven met statuut verwerkingsplicht in 2000	495	28	759	347	121	1.750

Tabel 5.19 : Hoeveelheid mest die effectief diende verwerkt te worden in 2000 en totaal vergunde capaciteit op 1 december 2000

	Hoeveelheid mest die effectief diende verwerkt te worden in 2000 (ton mest)	Totaal vergunde capaciteit op 1 december 2000 (ton mest)
varkens	230 000	288 900
pluimvee	35 000	519 700
rundvee	40 000	40 150

Ondanks de slechte meetresultaten, heeft Vlaanderen slechts 15% van zijn landbouwoppervlakte als kwetsbaar aangeduid.

In MAP 2bis worden de bemestingsnormen gefaseerd tot 2003 aangescherpt. Daarnaast wordt de nitraatresiduwaarde ingevoerd. Het principe is dat van de toegediende stikstofbemesting in het voorjaar, een gedeelte door de planten wordt opgenomen en dat de hoeveelheid stikstof na de oogst (de nitraatresiduwaarde) overeen moet komen met de doelstelling om maximaal 50 mg nitraat per liter grond- en oppervlaktewater te behalen. Verder wetenschappelijk onderzoek zal tegen 2002 moeten uitwijzen hoe deze doelstelling in een perceelswijze controleerbare norm kan vertaald worden en of deze waarde voldoende is om de eutrofiëring van grond- en oppervlaktewater tegen te gaan.

Mestverwerking wordt als oplossing naar voor geschoven

Er wordt een tijdelijke maar absolute uitbreidingsstop (nutriëntenhalte) van de veestapel ingevoerd: tot 2005 kunnen geen milieuvergunningen voor bijkomende dieren worden verleend. Alle hoop wordt gezet op mestverwerkingstechnieken die dierlijke mest omzetten tot exporteerbare producten en onschadelijke emissies. De verantwoordelijkheid voor de bouw en de financiering van deze installaties wordt volledig gelegd bij de landbouwsector zelf, de overheid geeft de milieukundige en ruimtelijke randvoorwaarden aan. In overleg met de minister voor Ruimtelijke Ordening werd een ruimtelijk afwegingskader opgesteld voor de inplanting van mestverwerkingsinstallaties. De milieuvergunningsvoorwaarden waaraan deze initiatieven moeten voldoen zijn duidelijk vastgelegd in VLAREM II. In het mestdecreet zijn superheffingen en administratieve geldboeten voorzien voor wie zich niet aan de verplichte mest-

verwerking houdt. Toch werden in 2000 geen grootschalige mestverwerkingsinstallaties opgestart wat een serieuze beperking legt op de haalbaarheid van de vermessingsdoelstellingen. De milieuvergunningsaanvragen voor kleinschalige installaties zijn zeer beperkt.

Tenslotte worden verschillende systemen van nutriëntenbalansen voorzien. Een nutriëntenbalans geeft weer hoeveel nutriënten door een bepaald bedrijf (of perceel of dier) gebruikt worden en hoeveel er het bedrijf (perceel, dier) weer verlaten. Een gedeelte van MAP 2bis kan worden ingevuld door een milieubeleedsovereenkomst tussen de overheid en representatieve organisaties.

Flankerend beleid

Naast de bepalingen van het mestdecreet wordt ook nog een flankerend beleid opgestart. In het kader van het Programma Plattelandsontwikkeling Vlaanderen, dat in oktober door de Europese Commissie is goedgekeurd, worden vergoedingen voorzien voor landbouwers in kwetsbare gebieden die beheersovereenkomsten afsluiten. Een ontwerpdecreet tot vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van één of meer diersoorten werd voor advies naar SERV en MiNa-Raad gestuurd. Het meetnet oppervlaktewaterkwaliteit van de Vlaamse Milieumaatschappij wordt uitgebreid met 260 punten. Deze nieuwe meetpunten zijn zodanig gekozen dat met zekerheid kan worden gesteld dat de vastgestelde nitraatverontreiniging exclusief van landbouwactiviteiten afkomstig is. Een gelijkaardig meetnet voor grondwater is in voorbereiding.

Tengevolge van de decreetwijzigingen dienden ook alle (15) bestaande besluiten bij het mestdecreet te worden herzien. Er werden acht nieuwe besluiten uitgevaardigd in 2000.

Een studie om de nitraatuitspoeling van landbouwgronden te bepalen werd in 2000 uitbesteed. Bedoeling van dit onderzoek is het verkrijgen van een kwalitatief en kwantitatief inzicht in de stikstofcyclus en in de bewegingen van stikstof in de bodem en het ondiepe grondwater, zowel horizontaal als verticaal. De verschillende processen die stikstof ondergaat dienen gevolgd en gekwantificeerd te worden. De uitspoeling van stikstof uit de bodem dient te worden bestudeerd en het transport van stikstof door het oppervlakkig grondwater naar het oppervlaktewater moet worden opgevolgd. Mogelijke omzettingen van stikstof tijdens dit transport moeten worden bepaald. De relatie tussen stikstofbemesting en stikstofresidu enerzijds en stikstofresidu en stikstofconcentraties in grond- en oppervlaktewater zijn belangrijk onderzoeksobjecten. Deze studie loopt over de periode 2000-2002.

Verder was de Mestbank nauw betrokken bij de opmaak van het Milieurapport 2000 (MIRA-S), hoofdstukken landbouw en vermisting, en bij de opmaak van het Milieubeleidsplan 2002-2007.

Het ammoniakreductieplan

In het kader van het milieubeleidsplan (actie 21) werd een actieprogramma opgesteld met initiatieven en acties voor de aanpak van de voornaamste emissiestadia van ammoniak binnen de veeteeltsector. De uitvoering van deze acties impliceert de uitvoering van het ammoniakreductieplan. Het grootste reducerende effect op de ammoniakemissie wordt bereikt wanneer maatregelen op bedrijfsniveau worden ingevoerd die ingrijpen op de opeenvolgende schakels van het agrarisch productiesysteem: de veevoeding (en voederteelt), huisvesting/opslag, mestaanwending (en bemesting) en mestverwerking. De ammoniakbeperkende maatregelen op deze deelterreinen vertonen een sterke onderlinge samenhang. Het verminderen van de ammoniakemissie bij de productie (stal, wei) en de opslag van dierlijke mest leidt in het algemeen tot een grotere hoeveelheid ammoniakale stikstof in de mest, die bij het aanwenden alsnog kan vervluchtigen. Dit betekent dat maatregelen op het terrein van de veevoeding en huisvesting/opslag eerst werkelijk effect hebben wanneer ten aanzien van de mestaanwending ammoniakbeperkende maatregelen zijn genomen.

Om bovenstaande redenen wordt er in het actieplan heel nadrukkelijk voor gekozen om bij de implementatie van maatregelen te starten met de mestaanwending. Tegelijkertijd met het invoeren van mestaanwendingsmaatregelen zullen de toegestane bemestingshoeveelheden gereduceerd worden om afwenteling van de nadelige effecten van stikstof naar andere milieucompartimenten tot een minimum te beperken. Dit werd in 2000 opgestart.

Gelet op het feit dat er nog vrijwel geen perspectiefvolle emissie-arme huisvestingsystemen in Vlaanderen gebouwd zijn (met uitzondering van de legpluimveehouderij) is het ammoniakbeleid op dit deelterrein de eerstkomende jaren (vanaf 2001) gericht op het stimuleren van de toepassing ervan.

Op het deelterrein veevoeding zal op basis van de geringere kosteneffectiviteit van een sterke stikstofgehalteverlaging in het mengvoer in het kader van het ammoniakreductiebeleid gestreefd worden naar een zoveel mogelijk kostenneutrale aanpassing van het stikstofgehalte in het mengvoer voor de niet-grondgebonden veehouderij en van de samenstelling van het totale rantsoen voor de grondgebonden veehouderij.

Mestverwerking is voor de sector niet alleen belangrijk voor de aanpak van het mestoverschot (vermits er nauwelijks andere alternatieven zijn: voedertechnieken, afbouw van de veestapel), maar kan ook bijdragen tot een oplossing van het ammoniakemissieprobleem, indien de toegelaten ammoniakemissiegrenswaarden voldoende laag zijn. De emissiegrenswaarden in VLAREM moeten voldoende duidelijk vastgelegd worden voor ammoniak.

Het gebiedsgericht beleid zal zich concentreren op de grotere verzuringsgevoelige gebieden, waar grote overschrijdingen van de kritische last zijn vastgesteld. In aansluiting op actie 22 (Een algemene strategie opstellen om verscherpte maatregelen te nemen in specifiek verzuringsgevoelige gebieden) en actie 23 (Ontwikkeling van een depositiemeetnet verzuring) zal worden onderzocht welke maatregelen kunnen genomen worden om de ammoniakdepositie voor de verzuringsgevoelige en kwetsbare gebieden te verminderen en hoe deze binnen het huidige natuurbeleid kunnen worden geïmplementeerd.

HOOFDSTUK 6

Ondersteunend centrum GIS-Vlaanderen

6. Ondersteunend Centrum GIS-Vlaanderen

Geografische informatie is van alle tijden. Eeuwenlang waren kaarten een belangrijk instrument in de historische ontwikkeling tot de actuele staten. Oorspronkelijk werden kaarten benut voor verovering en verdediging van grondgebied. Later werden ze meer en meer aangewend voor beleid, inrichting en beheer van dat grondgebied. Vandaag en morgen vervult geografische informatie een sleutelrol in de optimale planning van een groeiend aantal bodemgebruiken op schaars beschikbare gronden. Kortom zowat alle "grondgebonden materies" vallen vroeg of laat terug op ruimtelijke informatie.

GIS-Vlaanderen is het samenwerkingsverband voor het optimaal gebruik van geografische informatie in Vlaanderen. De erkenning die het OC GIS-Vlaanderen langzaam maar zeker geniet als de motor van het GIS gebeuren in Vlaanderen, kon er alleen maar komen dankzij een flexibel inspelen op de vragen van de buitenwereld. Dankzij de goedkeuring van een decreet houdende de GIS-Vlaanderen kon dit delicate evenwicht en samenspel verder geconsolideerd worden.

Om aan de verwachtingen van de partners van het samenwerkingsverband tegemoet te komen, heeft het OC GIS-Vlaanderen een weldoordachte aanpak uitgewerkt die stapsgewijze wordt gerealiseerd:

1. De productie en verspreiding van digitale geografische datasets is het startpunt geweest van het samenwerkingsverband. Daar zijn in de eerste werkingsjaren reeds een reeks midden- en kleinschalige datasets verspreid, waar in 2000 een aantal datasets werden aan toegevoegd en/of geactualiseerd. Het jaar 2000 is ook een mijlpaal door de afwerking van een eerste grootschalige dataset: met het in 1999 opgestarte KADSCAN project kon eind 2000 de gebiedsdekking Vlaanderen bereikt worden. Dit product beantwoordt aan een reële behoefte en is inmiddels voor de gemeenten een referentiebestand voor hun plannen- en vergunningenregister. Van een referentiebestand verwachten de gebruikers ook een behoorlijke bijhoudingsstrategie. Deze kon samen met de Administratie van het Kadaster, de Registratie en de Domeinen (AKRED) op punt gesteld worden zodat vanaf

begin 2001 effectief met een eerste bijhoudingscyclus gestart wordt. Het inmiddels in huis ontwikkeld totaal nieuw concept voor grootschalige basiskartering, met name het Grootschalig Referentie Bestand of kortweg GRB, startte in de loop van 2000 met de realisatie van de eerste vier externe pilootprojecten. Laakdal, Brasschaat, Sint-Truiden en Gent-Zuid worden volgens de GRB specificaties in kaart gebracht.

2. GIS blijft in eerste instantie een kwestie van mensen. GIS implementeren impliceert immers een wijziging in de werkmethodes. Het is bekend dat verandering weerstand oproept. Het komt er bijgevolg op aan nauwgezet het implementatieproces voor te bereiden en het stapsgewijs, met de juiste begeleiding en omkadering te introduceren. De GIS implementatieprocedure die voor het eerst door OVAM toegepast wordt onder begeleiding van het OC GIS-Vlaanderen, werd in het voorbije jaar verder verfijnd, en in het licht van de implementatie van het GRB werden de eerste voorbereidende stappen gezet voor een GIS-implementatieprocedure voor het gemeentelijk bestuursniveau.

Een aspect in de GIS werking dat snel aan belang wint, betreft de standaardisering, onder meer in functie van gegevensuitwisseling tussen de partners. Met de komst van het KADSCAN product werden enkele nieuwe aanbevelingen aan het standaardiserend kader toegevoegd.

3. Integratie tussen GIS en de Informatie- en Communicatie Technologie (ICT) is een recent inge-

zette evolutie, die thans tot volle ontplooiing komt. In de context van de beleidsprioriteit die de Vlaamse regering maakt van elektronisch besturen, is het belangrijk de nodige aandacht te besteden aan deze evolutie. GIS-Vlaanderen vervulde in de voorbije jaren reeds een pioniersrol inzake elektronische loketten. De geo-loketten met de gewestplannen, de site recht van voorkoop Natuur en de site geo-statistiek ondergingen een migratie naar een tweede generatie geo-loketten, met verhoogde flexibiliteit, hogere performantie en diepgaander bevestigingsmogelijkheden. Bovendien werden digitale loketten inzake recht van voorkoop in de wooncode, onderwijs, cultureel erfgoed en landbouw aan deze reeks toegevoegd. Daarnaast werd ook de metadatabank SPIDI in een nieuw kleedje gestoken, en staat de elektronische distributie van geografische bestanden op enkele weken van de operationaliteit.

6.1. Coördinatie

6.1.1 Beleidsvoorbereiding

Na gunstig advies van SERV en Minaraad in 1999, werd het decreet houdende het Geografisch informatiesysteem Vlaanderen op 17 juli 2000 goedgekeurd door het Vlaams Parlement (B.S. 02/09/2000). Het decreet is een kaderdecreet dat de doelstelling, de organisatie, de planning en werking van het samenwerkingsverband regelt. De verdere invulling van dit decreet kan nu middels uitvoeringsbesluiten vorm krijgen.

Voor de GIS gebruiker binnen de overheid biedt het decreet belangrijke groeikansen: GIS activiteiten kunnen voortaan structureel ingebed worden in

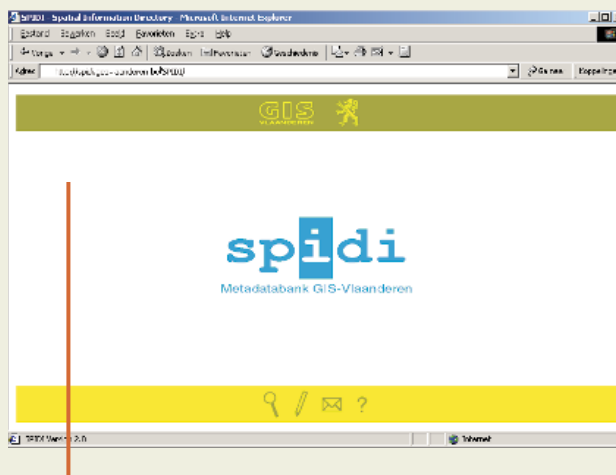
een drietraps planningproces, met een duidelijke fasering en de noodzakelijk daaraan verbonden engagementen om het GIS gebeuren zodanig uit te bouwen dat een efficiënter en effectiever ruimtelijk beleid mogelijk wordt.

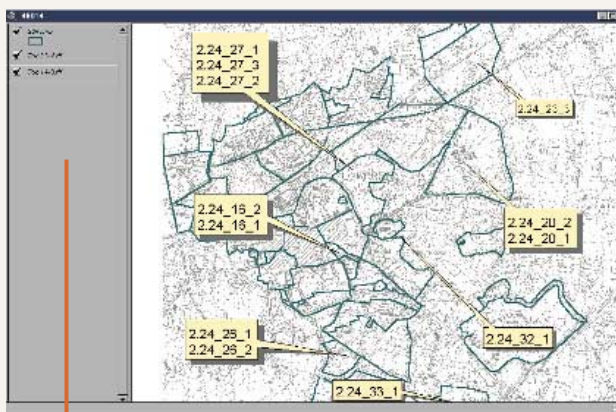
De GIS gebruiker in het algemeen zal ongetwijfeld snel vruchten plukken van de diverse vormen van coördinatie die in het decreet ingebouwd zijn. Niet alleen zullen er voortaan duidelijke richtlijnen kunnen opgesteld worden in verband met het gebruik van allerlei referentiebestanden als basis voor specifieke beleidstaken, maar bovendien biedt het normeringsinstrument de mogelijkheid om veralgemeend standaarden te volgen. Dit komt zonder meer de informatieuitwisseling tussen de bestuurniveaus onderling en met de buitenwereld ten goede, en dit vrij van tijdrovende conversieslagen. Voor de directe partners van het samenwerkingsverband GIS-Vlaanderen zet het decreet de samenwerkingslusten en –lasten scherper in de verf: responsabilisering van de partners inzake beheer en bijhouding van basisbestanden wordt een "last", veralgemeend beschikking krijgen van kwaliteitsvolle en snel en adequaat bijgehouden basisbestanden, de daaraan verbonden "lust". Ook de kostendelende en –besparende effecten van een decretaal gedragen coördinatie inzake GIS projecten mogen niet onderschat worden: heel wat GIS projecten komen mits kleine aanpassingen en bijstellingen in aanmerking voor hergebruik op andere ruimtelijke thema's.

6.1.2 Standaardisering en normering

Het OC GIS-Vlaanderen pakte in 2000 de problematiek van de 'interoperabiliteit' in GIS aan op verschillende vlakken tegelijk. Enerzijds werden directe oplossingen geboden voor data integratie via het vaststellen van uitwisselingsstandaarden in technische aanbevelingen. Daarnaast werden ook een aantal belangrijke Europese (CEN) en internationale (ISO) trends, die pas op lange termijn tot meer 'interoperabiliteit' zullen leiden, van zeer nabij gevolgd. Concreet werden in 2000 volgende technische aanbevelingen gepubliceerd:

- aanbeveling voor het uitwisselen van kadastrale perceelsidentificatie, reeds in ontwerp opgesteld in 1999, werd thans in een definitieve versie via de website van GIS-Vlaanderen gepubliceerd.

- aanbeveling voor de digitale uitwisseling van contouren van het Plannenregister: in het kader van de invulling van de uitvoeringsbesluiten van het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening heeft AROHM, in samenwerking met het OC GIS-Vlaanderen een aanbeveling geformuleerd ten behoeve van de opmaak van vergunningen- en plannenregisters. Zodoende zal de opmaak, overdracht en uitwisseling van digitale data m.b.t. het plannenregister kunnen geharmoniseerd worden.
- aanbeveling voor de opmaak en uitwisseling van digitale plannen van het Plannenregister in rasterformaat: een tweede aanbeveling in samenwerking met AROHM, waarin de specificaties vastgesteld worden waardoor ook de uitwisseling van de eigenlijke planbestanden geharmoniseerd kan worden.

6.2. Geodata

6.2.1 Middenschalgig

6.2.1.1 Vlaamse hydrografische atlas

In 1999 werd onder coördinatie van het OC GIS-Vlaanderen een samenwerking opgezet tussen de afdeling Water van AMINAL, AWZ, VMM en de Vlaamse Provincies met als doel een zgn. gedistribueerd beheersysteem voor het Waterlopenbestand van de Vlaamse Hydrografische Atlas te realiseren. Aan de verschillende partners van deze samenwerking werd de mogelijkheid geboden om, elk vanuit zijn bevoegdheid, aanpassingen aan het waterlopenbestand uit te voeren, die vervolgens in een gecentraliseerde databank werden opgeslagen. Deze centrale databank bevat dus de meest actuele informatie m.b.t. de onbevaarbare en bevaarbare waterlopen in Vlaanderen. Onder lei-

ding van de afdeling Water en met middelen van de Milieu Info Stuurgroep wordt thans een beheersysteem technisch uitgewerkt teneinde de actualisatie in goede banen te leiden. In de loop van 2000 is het beheersysteem ontwikkeld op basis van internettechnologie. Deze applicatie is inmiddels operationeel en de laatste hand wordt gelegd aan de afspraken inzake de aanvullingsfaciliteiten via de Vlaamse provincies. In 2000 is tevens de productie van de overzichts-cd-rom met de bestanden van de Vlaamse Hydrografische Atlas gerealiseerd, en verdeeld onder de partners.

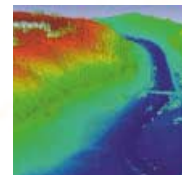
6.2.1.2 Zwart/wit orthofotoplans

Bij het NGI werd in 1999 een nieuwe set van zwart-wit orthofoto's van Vlaanderen aangekocht. Hierbij werd, naar analogie met de eerste reeks, het verdelrecht verworven voor de verspreiding van de bestanden binnen GIS-Vlaanderen. De opnames van West-Vlaanderen en een deel van Oost-Vlaanderen dateren van april 1997, die van Zuid-Limburg van 1998 en het overige deel van Vlaanderen is in 1999 opgenomen.

De zwart-wit orthofoto's vormen een deel van de middenschalgige basisbestanden. Dankzij de betere kwaliteit en de recentere luchtopname kan het werkelijk bodemgebruik beter geïnterpreteerd worden. Deze reeks cd-roms kon in 2000 aan de partners van het samenwerkingsverband verdeeld worden.

6.2.1.3 Streetnet: huisnummerbereik en verkeersattributen

GIS-Vlaanderen heeft twee nieuwe uitbreidingen, gekoppeld aan StreetNet Vector, het middenschalgig skeletbestand, aangeschaft. De twee nieuwe uitbreidingen zijn de huisnummerbereiken en de verkeersattributen. Het bestand met de huisnummerbereiken geeft informatie over de huisnummers en de huisnummerstructuur per weglijn. Deze informatie laat een benaderende lokalisatie van adressen toe. De verkeersversie van StreetNet bevat voor elke weglijn de verkeersbeperking per type voertuig, de toegankelijkheid van een straat en een aantal bijzondere beperkingen. Beide uitbreidingen van StreetNet kunnen aan gebruikers van StreetNet Vector op aanvraag ter beschikking worden gesteld, tegen voordelige prijs.

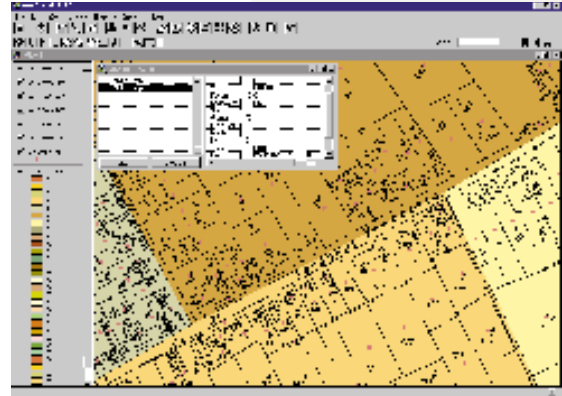
6.2.1.4 Andere middenschalige bestanden

- Voor de bodemkaart werd een eenduidig bestand afgewerkt. Het betreft een getrouwe digitale weergave van de analoge bodemkaarten van Vlaanderen op schaal 1/20.000, d.w.z. alle lijnen van de analoge bodemkaart moeten digitaal voorkomen en de polygonen worden gecodeerd volgens substraat, textuur, drainage, profielontwikkeling, variëteit, fase en landbouwstreek. Ook voor de ingewikkelde problematiek van de legende, werd op basis van de resultaten van een studie, uitbesteed aan het Laboratorium voor Bodemkunde, Vakgroep Geologie en Bodemkunde van de R.U.Gent, thans een oplossing geformuleerd, zodat dit bestand begin 2001 als OC GIS-Vlaanderen informatieproduct zal kunnen verdeeld worden.
- De nieuwe topografische kaart 1/10.000 werd eind 2000 door het NGI aan het OC GIS-Vlaanderen geleverd, zodat ook hier de voorbereidingen voor verdere distributie konden aangevat worden. Uiteraard betreft het voorlopig slechts +/- 40% van het Vlaamse grondgebied, overeenkomstig de stand van zaken bij het NGI.
- Het grotendeels in 1999 gerealiseerde bestand met de contouren van de gemeentelijke Plannen van Aanleg, werd in het voorjaar 2000 als geo-informatieproduct verspreid onder de partners van het samenwerkingsverband.

6.2.2 Grootschalig

6.2.2.1 KADSCAN

In overleg met de Administratie van het Kadaster werd begin 1999 van start gegaan met het KADSCAN project dat 3 aanmaakfasen omvat: het scannen, het georefereren en het voorzien van de perceelsidentificatie. Na de scanfase en aanzet van georeferering in 1999, werd in de loop van 2000 de positionering van de kadastrale perceelplannen volgens het Lambert 72/50 coördinatenstelsel verder afgewerkt, waardoor overleg met andere geodata-bestanden van het OC GIS-Vlaanderen mogelijk werd. Ook de fase van de koppeling tussen grafisch gegeven en alfanumerische databank, middels vectoriële perceelidentificatiepunten, op basis van een subset van de kadastrale legger, werd volledig afgewerkt, en aan een kwaliteitscontrole onderworpen. Probleemgevallen worden gemeld aan de Administratie van het Kadaster. Stelselmatig werden de KADSCAN bestanden per

gemeente gegroepeerd en op cd-rom geplaatst, om vervolgens te verdelen naar de partners van GIS-Vlaanderen. Eind 2000 was de gebiedsdekking voor Vlaanderen een feit. Op de cd-rom komen de kadastrale plannen onder geoTIFF formaat, een puntenbestand met de perceelsidentificatie en een digitale index van de ligging van de kadastrale perceelplannen.

6.2.2.2 Grootschalig Referentie Bestand (GRB)

Het OC GIS-Vlaanderen heeft het afgelopen jaar belangrijke inspanningen geleverd bij haar zoektocht naar een structurele oplossing voor de grootschalige problematiek in Vlaanderen. Eén van de cruciale aspecten hierbij was de ontwikkeling van de gegevensinhoud en de datastructuur voor de opslag en de exploitatie van de betrokken gegevens. De resultaten voor dit onderdeel zijn vastgelegd in een conceptueel GRB model. Dit model vormt de uitgangsbasis voor de vier pilootprojecten die in 2000 in uitvoering gingen: Laakdal, Brasschaat, Sint-Truiden en Gent-Zuid. Het OC GIS-Vlaanderen voltooide ook de invulling van de randvoorwaarden voor grootschalige kartering en de publicatie van aangepaste en gedetailleerde documentatie voor alle deelaspecten van het GRB. Elk project met een looptijd van ca. één jaar kent drie fasen:

1. in de voorbereidende fase wordt het fotomateriaal verwerkt; dit omvat de blokvereffening, aanmaak van een digitaal hoogtemodel en een orthofotobedekking.
2. deze activiteiten overlappen deels met een organisatiefase waarin de fotorestitutie en terrestrische kartering onder begeleiding en toezicht van het OC GIS-Vlaanderen bij de aannemer worden opgezet.

3. tenslotte wordt de eigenlijke productie van de GRB-gegevens volledig in handen van de uitvoerder gegeven.

Diverse administraties en instellingen spelen in op de opportuniteiten die een GRB pilootproject bieden. Zo stelt het Departement Leefmilieu en Infrastructuur reeds al haar grootschalige gegevens van het pilootgebied Laakdal ter beschikking en past Aquafin NV er haar planning aan om een inventarisatie uit te voeren. Het Nationaal Geografisch Instituut (NGI) werkt samen om experimenten en praktijkervaringen met het gebruik van RTK-GPS (Real Time Kinematic Global Positioning System) op te doen en met AKRED worden de verschillende opties voor de modernisering en de bijhouding van het kadastraal perceelplan onderzocht.

Bij Sint-Truiden wordt ook rekening gehouden met de Interelectrakaart die ter beschikking van de uitvoerder staat. Voor de vier pilootprojecten verzorgt het OC GIS-Vlaanderen de grondslag (GPS-referentiestations en transformatieparameters) alsook de voorbereiding van de referentiegegevens (wegennet, straatnamen en waterlopen).

Deze vier pilootprojecten brengen de GRB trein ontegensprekelijk op gang. Verwacht wordt dat de ervaringen en lessen die hierbij worden opgedaan GIS-Vlaanderen in staat zullen stellen om de technische, organisatorische en financiële aspecten van het GRB te kennen tegen eind 2001. Op basis van deze conclusies kan de Vlaamse regering middels GIS-Vlaanderen de modaliteiten voor een operationele fase vastleggen. De structurele oplossing van het grootschalige vraagstuk wordt dan een feit.

6.2.2.3 GRB skeletmeting

In de loop van 2000 is ook het opstellen van een typebestek voor terrestrische opmetingen aangevat. Dit project kreeg de naam 'skeletbestek' omdat het zich exclusief naar het topografisch skelet richt. Het skeletbestek behandelt de opmetingen die moeten gebeuren in zones waar niet onmiddellijk een GRB-databank wordt verwacht. Het bestek richt zich op de zuivere terrestrische activiteiten zoals de basiskaarten van nutsbedrijven, 'as built' plans van werven. Het bestek wil de uitgevoerde terrestrische opmetingen compatibel maken met

de GRB-databank zodat de recuperatie en, op langere termijn, ook de bijhouding van de gegevens kan gewaarborgd worden. Dit moet verhinderen dat thematische gegevens die op de kaarten werden ingebracht, zoals bij leidingregistratie, door deze bijhouding zouden verloren gaan.

Het bestek skeletmeting richt zich enkel op de gemeenschappelijke topografische referentie die bij iedere opmeting aan bod komt. M.a.w. op de elementen die enerzijds in het GRB-concept opgenomen zijn en die anderzijds via terrestrische opmeettechnieken worden gekarteerd. Vanuit dit uitgangspunt wordt met zes aandachtspunten rekening gehouden:

- de gemeenschappelijke topografische referentie
- de gemeenschappelijke basisinhoud
- de gemeenschappelijke kaartstructuur voor de basisinhoud
- een uniforme kwaliteitscontrole
- de rapportage van de meting
- de documentatie.

Eind 2000 werden in zes gemeenten (Ruisselede, Meulebeke, Tielt, Wingene, Dessel, Zoutleeuw) veldproeven volgens deze specificaties opgestart in samenwerking met Electrabel Distributie Vlaanderen.

6.2.3 Datadistributie

Momenteel beschikt het OC GIS-Vlaanderen over een 35-tal veel gevraagde GIS-bestanden, gebiedsdekkend voor Vlaanderen. Het betreft zowel basisbestanden als themabestanden en dit op kleinen middenschallig schaalniveau. Bepaalde bestanden werden nieuw aangemaakt, andere bestanden reeds, doch werden voor ruime verspreiding (cd-rom, diverse GIS-formaten) klaar gemaakt.

Een belangrijk aspect van distributie is de bekendmaking van de beschikbaarheid. Die gebeurt via de web-site (<http://www.gisvlaanderen.be>), via de metadatabank SPIDI, via de nieuwsbrief GIS-Vlaanderen en/of via briefwisseling.

Alvorens de data binnen GIS-Vlaanderen verdeeld worden, wordt eerst een kwaliteitscontrole uitgevoerd. Het betreft een controle op volledigheid, een controle op consistentie en een controle op nauwkeurigheid.

De modaliteiten voor dataverstrekking behelzen kostprijs, gebruiksvoorwaarden en de algemeen

geldende principes binnen GIS-Vlaanderen. Voor de kostprijs wordt gewerkt met een kostenverrekeningsmodel dat rekening houdt met de data (producent, aard en kostprijs) en de klant (type organisatie). De gebruiksvoorwaarden worden vastgelegd in een registratieformulier.

Een derde belangrijk aspect van datadistributie betreft de uitwisselbaarheid van de data.

Bij het uitbrengen van een OC-informatieproduct wordt rekening gehouden met de meest courante uitwisselingsformaten en de uniformiteit. Dit laatste geldt voor de drager: cd-rom, diskette, uitwisselingsformaten, begeleidende documenten, begeleidende applicaties en structuur. Op dat vlak is in 2000 ook een convertor ontwikkeld waardoor voortaan de bestandsformaten van het STAR GIS-pakket kunnen ondersteund worden.

Volgens deze modaliteiten werden in 2000 meer dan 2000 dataverstrekkingen gerealiseerd.

6.3. Elektronische dienstverlening

6.3.1 Metadata SPIDI

SPIDI (SPatial Information DIrectory) de metadata-bank van GIS-Vlaanderen is grondig vernieuwd. Als één van de eerste internet-applicaties in Vlaanderen ging SPIDI begin 1998 on-line. Na drie jaar dienst werd het dringend tijd om de applicatie en de databank wat bij te werken.

De verbeteringen situeren zich op het vlak van responstijd en de gebruiksvriendelijkheid: de databank is geoptimaliseerd en de bevraging is eenvoudiger geworden. De gebruiker kan naast zoeken op trefwoord en begrenzing nu ook zoeken vol-

gens categorie. Deze vorm van gestuurde opzoeking is ook terug te vinden bij het zoeken op begrenzing: afhankelijk van de soort begrenzing verschijnt een aangepast lijstje met provincie- of gemeentegrenzen. Ook zijn de invoerlijnen nu niet langer situatie gebonden.

Daarnaast kreeg SPIDI een nieuw ontwerp dat ook de navigatie doorheen de applicatie gemakkelijker maakt.

SPIDI is bereikbaar op <http://www.gisvlaanderen.be>. De metadatabank kan door iedereen vrij worden geraadpleegd, enkel wie data wil invoeren of wijzigen moet zich registreren. Iedereen die over eigen geografische data beschikt komt in aanmerking om metadata in SPIDI in te voeren.

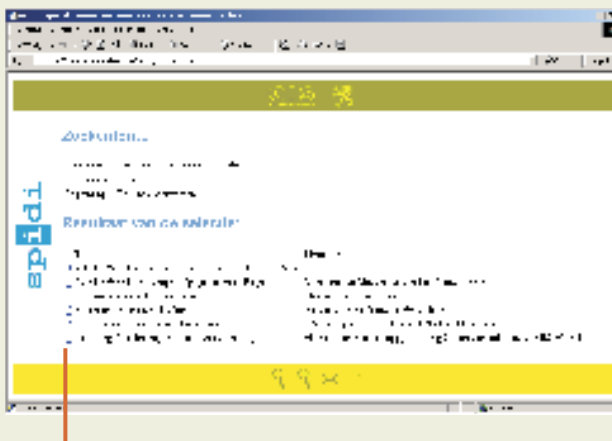
6.3.2 On-line datadistributie GIRAF

In 2000 is het nieuwe on-line distributie instrument GIRAF ontwikkeld. GIRAF (Geographical Information Retrieval Application for Flanders) is een op Internet gebaseerde applicatie ter vervanging van de huidige semi-automatische procedure voor het verstrekken van datasets aan klanten (organisaties). Deze software moet in de toekomst een organisatie helpen bij het zoeken van de verstrekkingmodaliteiten en het effectief bestellen van dataset(s). Op basis van een jaarlijks abonnement krijgen één of meerdere gebruikers binnen de organisatie toegang (FTP-GIRAF) tot de bestelde digitale geografische gegevens, alsook tot de eventuele digitale bijwerkingen en toevoegingen (symboliek, metadata, ...) of ontvangt de organisatie zelf de gegevens op cd-rom(s). Daarnaast voorziet GIRAF ook een communicatiekanaal om de beschikbaarheid van nieuwe datasets, actualisaties of toevoegingen aan de klanten en interne gebruikers kenbaar te maken.

De ontwikkeling van de applicatie is eind 2000 afgerond. De onderliggende geografische databank wordt in de eerste helft van 2001 uitgebouwd. Het OC GIS-Vlaanderen streeft ernaar om GIRAF in het voorjaar van 2001 op de website online te plaatsen.

6.3.3 Digitale loketten Geo-Vlaanderen

Het on-line ter beschikking stellen van enerzijds zogenaamde beleidsgerelateerde geodata en anderzijds de uitbouw van geïntegreerde bestanden gekoppeld aan een centraal bevragingssysteem in

digitale loketten op het Internet biedt heel wat mogelijkheden voor zowel het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de VOI's, wetenschappelijke instellingen, provincies, gemeenten, bedrijven, enz., alsook de burger. Ook thematische geodata, beheerd door de overheid, kunnen deel uitmaken van deze geosite (vb. de bodemkaart, stratenatlas van Vlaanderen, de biologische waarderingskaart). Na de initiële implementatie van digitale gewestplannen, recht van voorkoop Natuur en Basiskaart Vlaanderen, werd in 2000 gewerkt aan de loketten Mestdecreet - De MAPlaag (balie Landbouw), Onderwijsaanbod in Vlaanderen (balie Onderwijs) en Beschermde landschappen in Vlaanderen (balie Cultureel Erfgoed).

Dankzij de tweede generatie geo-loketten worden nieuwe zoekfunctionaliteiten op de alfa-numerische data mogelijk gemaakt. Vanuit de betrokken administratie wordt het ook mogelijk, via de in de internet browser geïntegreerde java-applet, nieuwe data en wijzigingen on-line door te voeren zodat men via het centrale geo-loket steeds toegang heeft tot de meest actuele beschikbare informatie. Met dit project beschikt de Vlaamse Overheid over een primeur inzake geo-informatie naar de burger. In 2000 werden ook de ontwikkelingen gerealiseerd voor de geo-loketten boskartering, en meetpunten (Milieu Info Stuurgroep), opdat deze begin 2001 zouden kunnen on-line geplaatst worden.

Een belangrijke mijlpaal in de ontwikkeling van geo-loketten betrof het on-line brengen van de verkiezingsresultaten. Met het geo-loket verkiezingen bewees het OC GIS-Vlaanderen in staat te zijn op korte termijn digitale loketten operationeel te maken, en bovendien stand te houden tijdens de piekuren op 8 oktober 2000 en de daaropvolgende drukke consultatiedagen (15.000 unieke bezoekers of 1,5 miljoen hits op 2 dagen).

6.4. Projecten voor partners

6.4.1 Beschermd cultureel historisch patrimonium

Om het cultuurhistorisch beleid van monumenten- en landschapszorg verder te kunnen onderbouwen is er nood aan digitale objectgeoriënteerde beleidsgegevens op kadastraal niveau. Binnen het kader van het samenwerkingsverband tussen de Afdeling

Monumenten en Landschappen (M&L) en het OC GIS-Vlaanderen (Opbouw van een informatiesysteem 'beschermd cultureel patrimonium' in het Vlaamse Gewest), werd de aflevering van drie eindproducten voorbereid om aan de hoger beschreven vraag te helpen voldoen:

- een relationele databank met alfanumerische en geografische (X,Y coördinaten) beleidsdata van beschermde landschappen, dorps- en stadsgezichten met een voldoende grote oppervlakte op middenschallig niveau;
- informatieverstrekking naar de ambtenaar via een koppeling van een informatiesysteem (Arcview) en de MELANIE databank (Monumenten En Landschappen iNformatiE systeem);
- informatieverstrekking naar de burger (geo-loket).

6.4.2 Introductie van GIS in de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij

Binnen de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM) bestond reeds enige tijd het besef dat het gebruik van een Geografisch Informatie Systeem een meerwaarde zou kunnen leveren bij het evalueren en implementeren van huisvestingsprojecten en bij het beheer van haar patrimonium.

Binnen dit kader werd in samenwerking met het OC GIS-Vlaanderen een project uitgewerkt met het oog op de introductie van een GIS. Dit project werd in het begin van 2000 afgewerkt en heeft geleid tot een intense samenwerking tussen de VHM en GIS Vlaanderen. Binnen dit project is medio 2000 een website gepresenteerd waarbij de gebruiker via het Internet in staat is op een geografische manier op te zoeken of een pand of stuk vastgoed onderworpen is aan het recht van voorkoop volgens de Vlaamse Wooncode.

6.4.3 Digitaal Hoogte Model Vlaanderen

Het OC GIS-Vlaanderen beschikt momenteel over een Digitaal Hoogte Model (DHM) van Vlaanderen, geproduceerd door het NGI en aangemaakt op basis van hoogtelijnen op topokaarten 1/50.000. De nauwkeurigheid van dit bestand is voor vele toepassingen waaronder integraal waterbeheer duidelijk te beperkt, vandaar de vraag naar een nieuw gedetailleerder gebiedsdekkend DHM.

Als voorbereidende fase werd op basis van een samenwerking tussen AWZ, AMINAL, VITO en het

OC GIS-Vlaanderen een standaard DHM-bestek samengesteld en gepubliceerd. Op basis van dit bestek zal in 2001 de aanmaak van een DHM van de volgende gebieden uitgevoerd worden: Netebekken, Demerbekken, de Rupel-, Schelde- en Leievallei evenals de omgeving van Brugge stad. De totale oppervlakte van dit te karteren gebied is 508.389 ha. Per geografisch gebied wordt, in percelen, een onderscheid gemaakt tussen stedelijke kernen en landelijk gebied. Het bestek bepaalt specificaties waaraan het eindproduct zal moeten voldoen, maar laat vrije keuze inzake methodologie. De fotogrammetrische methode is geschikt voor stedelijk gebied terwijl laserscanning voldoet in landelijk gebied.

6.4.4 Project boskartering

In het kader van de actualisering van de bosstatistieken voerde het OC GIS-Vlaanderen in opdracht van de afdeling Bos en Groen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een project uit met als doelstellingen:

- opstellen van een actualisatiemethodologie
- realisatie van de eigenlijke actualisatie
- integratie van de bosreferentielaag in de gegevensstructuur van de afdeling Bos en Groen.

In 2000 werd de tweede fase van dit project afgewerkt, met name is de verdere verwerking van de terreingegevens gebeurd, en is de perimeter en de informatie over de domeinbossen gedigitaliseerd en geïntegreerd in de bosreferentielaag.

6.4.5 GIS acties voor gemeenten

Het OC GIS-Vlaanderen heeft, in samenwerking met de provincies Vlaams-Brabant en Limburg, een brochure samengesteld voor gemeenten die willen starten met of uitbouwen van een geografische databank. Er worden tien tips gegeven voor het opzetten en toepassen van een gemeentelijk GIS. Deze brochure werd naar alle Vlaamse gemeenten gestuurd.

Op vraag van de partners van GIS-Vlaanderen werd een aanzet gegeven om verdere gerichte GIS-acties voor gemeenten te kunnen uitbouwen. In 38 gemeenten werd een infosessie annex vragenronde georganiseerd rond de GIS-problematiek. De besluiten van dit onderzoek werden in een rapport neergeschreven dat in 2001 zal vertaald worden naar concrete acties.

6.4.6 Onderzoekproject: Inventarisatie onbebouwde oppervlakken door middel van zeer hoge resolutie satellietbeelden

Het project, gecoördineerd door het OC GIS-Vlaanderen, wordt uitgevoerd in het kader van het TELSAT-programma en is een initiatief om het verzamelen van informatie ten behoeve van het beleid inzake ruimtelijke ordening in Vlaanderen te optimaliseren. De hoofddoelstelling van dit project is het op punt stellen van een alternatieve methode uitgaande van satelliet-teledetectie op basis van zeer hoge resolutie beelden (IKONOS), die moet resulteren in een bruikbare en nauwkeurige inventarisatie van bebouwde en onbebouwde oppervlakten. Het onderzoek naar de nieuwe methodologie wordt uitgevoerd door twee wetenschappelijke partners nl. de Vrije Universiteit van Brussel en de Universiteit van Luik. De Vlaamse Landmaatschappij, de Administratie voor Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen, en de Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning van de Stad Gent zijn de thematische partners in het project. Zij staan in voor het begeleiden van de sectoriële (ruimtelijk beleid) toepassing van de methodologie, en beogen daarmee allen de tijdrovende inventarisatieprocedures te optimaliseren. Concreet worden, als pilootstudies, de gebieden van de steden Gent en Hasselt geïnventariseerd.

6.5. Communicatie

6.5.1 Documentatiecentrum

Om een permanent overzicht van de technologische en marktontwikkelingen te kunnen hebben en om gebruikersvragen te kunnen beantwoorden, is een documentatiecentrum met betrekking tot GIS van groot belang. In het documentatiecentrum, dat publiek toegankelijk is, wordt informatie m.b.t. alle aspecten van GIS bijeen gebracht. De werken worden geklasseerd volgens het VUBIS-systeem wat de toegankelijkheid (ook via Internet) gemakkelijker maakt. Vanuit de Internet site van het OC GIS-Vlaanderen is een toegang voorzien naar de VUBIS web-site zodat men via Internet steeds kan nagaan welke boeken in het documentatiecentrum aanwezig zijn. In 2000 werden enkele tientallen boeken en/of cd-roms aangeschaft.

6.5.2 Nieuwsbrief

Via de nieuwsbrief GIS-Vlaanderen informeert het OC GIS-Vlaanderen alle huidige en potentiële GIS-gebruikers in Vlaanderen over GIS-Vlaanderen. De GIS-projecten van het OC GIS-Vlaanderen worden er uitvoerig in toegelicht.

In 2000 verschenen 3 nieuwsbrieven met relevante GIS-informatie. De centrale thema's waren: Interbestuurlijke uitwisseling van geodata, GIS-Vlaanderen decretaal verankerd en Geo-Vlaanderen, kruispuntsite voor geografische informatie op Internet.

6.5.3 Informatiesessies

Het promoten van het GIS-gebruik binnen de overheid is buitengewoon belangrijk. De bedoeling van de informatiesessies is om door communicatie en informatiedoorstroming de missie van GIS-Vlaanderen uit te dragen en zo een draagvlak te creëren voor het samenwerkingsverband GIS-Vlaanderen. Het OC GIS-Vlaanderen speelde hier ook in 2000 een stuwende en stimulerende rol.

Een aantal informatiesessies werd georganiseerd voor de partners van GIS-Vlaanderen (VHM, LIN, provincies) alsook voor federale instellingen (NMBS, AKRED, NGI) hogescholen en universiteiten, intercommunales, Flagis, gemeenten, nutsbedrijven, landmeters, Vereniging van Licentiaten in het Notariaat en aannemers. Het betrof informatie-

sessies over de algemene werking en structuur van GIS-Vlaanderen en het OC GIS-Vlaanderen in het bijzonder, informatievergaderingen voor (potentiële) partners voor Geo-Vlaanderen, opleiding SPIDI (zowel voor raadplegers als invoerders van geografische data). Een groot deel van de informatiesessies in 2000 had betrekking op toelichtingen voor het GRB en toelichting rond KADSCAN en zijn gebruikstoepassingen.

6.5.4 Internetsite

In 2000 werd opnieuw veel aandacht besteed aan het actueel houden van de site (2 maal per maand). Gemiddeld waren er in 2000 dagelijks een 450-tal bezoekers, exclusief de piekdagen van het geo-loket verkiezingen. Vooral Geo-Vlaanderen werd druk geconsulteerd.

Financiële resultaten

7.1. De definitieve begroting

De definitieve begroting 2000 ziet er als volgt uit:

	VLM-ZMB	VLM-MB	OC GIS-VL	TOTAAL
I. UITGAVEN				
1. Uitgaven voor werking	929,5	501,0	50,8	1.481,3
2. Investeringsuitgaven	36,2	29,3	10,6	76,1
3. Projectdotatie			197,4	197,4
Totaal	965,7	530,3	258,8	1.754,8
II. INKOMSTEN				
1. Overdracht vorige begroting	82,6	120,0		202,6
2. Eigen inkomsten	40,4		15,7	56,1
3. Dotatie vanuit de Vlaamse begroting				
B.A. 41.41 werking	806,5			806,5
B.A. 61.41 investeringen	36,2			36,2
4. Dotatie voor afdeling Mestbank vanuit Mina-fonds				
post 2.3 werking		381,0		381,0
post 3.4 investeringen		29,3		29,3
5. Dotatie voor OC GIS-VL vanuit Vlaamse begroting				
B.A. 41.44 werking			35,1	35,1
B.A. 61.44 investeringen			10,6	10,6
B.A. 41.45 dotatie GRB			99,8	99,8
B.A. 41.45 bijkrediet dotatie				
GRB			52,6	52,6
B.A. 41.46 dotatie bijhouden				
Kadscan-bestand			45,0	45,0
Totaal	965,7	530,3	258,8	1.754,8

7.2. Ter beschikkingstelling van de middelen uit de begroting

7.2.1 Vlaamse Landmaatschappij zonder de Mestbank en zonder OC-GIS Vlaanderen (VLM – ZMB – ZOC)

De VLM (zonder de afdeling Mestbank en zonder de afdeling OC-GIS-Vlaanderen) heeft in 2000 alle middelen ontvangen die nog betrekking hadden op het boekjaar 1999. De dotatie voor de werking 2000 heeft ze eveneens reeds ontvangen.

De investeringstoelage ten bedrage van 36,2 miljoen frank werd volledig verantwoord maar nog niet ontvangen.

7.2.2 Vlaamse Landmaatschappij, afdeling Mestbank (VLM-MB)

De Vlaamse Landmaatschappij, afdeling Mestbank, heeft in 2000 alle achterstallen betreffende 1999 ontvangen.

De Vlaamse Landmaatschappij ontving reeds 235,1 miljoen dotatie voor de werking 2000. Een bedrag van 145,9 miljoen is nog niet ontvangen.

De investeringstoelage ten bedrage van 26,6 miljoen is reeds verantwoord maar per 31/12/2000 nog niet ontvangen.

In 2000 heeft de VLM 421.148.073 BEF geïnd in het kader van de heffingen 1998 en 1999. Er werd in

7.3. Financiële resultaten

De Vlaamse Landmaatschappij sloot het boekjaar 2000 af met een te bestemmen winst van 60.338.951 BEF. Zoals bepaald in art. 36 van de statuten en volgens het voorstel van de raad van bestuur aan de algemene vergadering wordt een bedrag van 60.193.951 BEF toegevoegd aan een onbeschikbare reserve. De resterende 145.000 BEF werd toegevoegd aan de wettelijke reserve, zodat deze nu 10 % van het maatschappelijk kapitaal bedraagt¹.

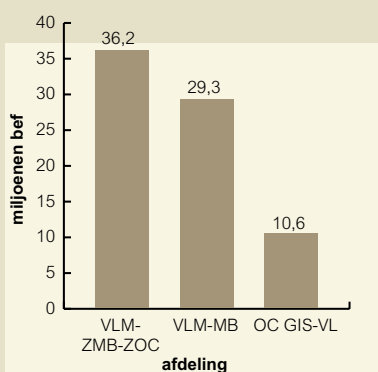
De VLM heeft in 2000 haar maatschappelijk kapitaal verdubbeld. Het bedraagt nu 2.900.000 BEF. Ingevolge de vennootschappenwet moet het minimumkapitaal van een NV minstens 2.500.000 BEF bedragen.

Op 1 oktober 1993 trad de Vlaamse Landmaatschappij toe tot het Centraal Financieringsorgaan (CFO). Sindsdien worden de middelen ter beschikking gesteld van de Vlaamse Landmaatschappij naargelang van haar financiële toestand; naargelang de vooruitzichten voor iedere entiteit afzonderlijk en voor alle entiteiten samen en naargelang de financiële opportuniteiten van het hele CFO.

Met het oog op de werking van het CFO zijn de financiële activiteiten van de Vlaamse Landmaatschappij ingedeeld in vier entiteiten:

- entiteit 1: de Ruilverkaveling;

¹ in deze winst is een bedrag van 50.000.000 BEF opgenomen, afkomstig van een terugname van aangelegde voorzieningen voor grote onderhoud- en herstelwerken.

Investeringsstoelage 2000 volgens begroting

2000 voor 429.769.066 BEF doorgestort naar het Minafonds.

7.2.3 Vlaamse Landmaatschappij, afdeling ondersteunend centrum – GIS – Vlaanderen (OC-GIS-VL)

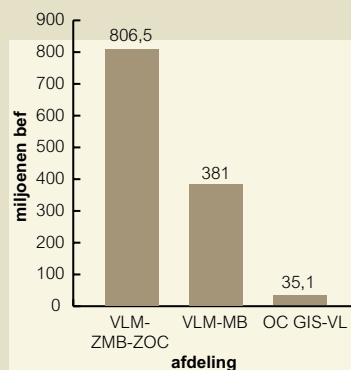
In 2000 werden de middelen ontvangen die nog betrekking hadden op het boekjaar 1999. De dotatie voor de werking 2000 werd reeds volledig ontvangen (35,1 miljoen).

De investeringstoelage (10,6 miljoen) is reeds verantwoord maar per 31/12/2000 nog niet ontvangen.

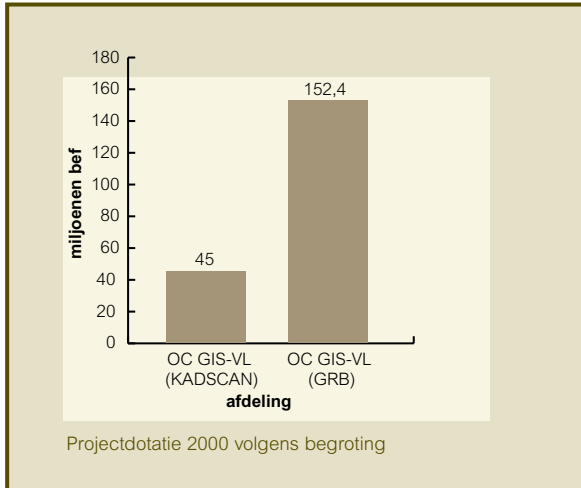
In 1999 werden voor het eerst uitgaven gerealiseerd (52,6 miljoen) in het kader van het groot-schalig referentiebestand (GRB), de voorloper van een Vlaams vastgoedinformatiesysteem. Wegens het ontbreken van een dotatiebesluit voor 1999 zal dit bedrag in 2000 vastgelegd worden via een bijkrediet. Dit bedrag was op 31/12/2000 nog niet ontvangen.

De helft van de dotatie GRB (49,9 miljoen) werd in 2000 ontvangen evenals de helft van de dotatie KADSCAN (22,5 miljoen). Een bedrag van 2,9 miljoen in verband met georeferencing was ook nog niet ontvangen.

De kredieten GRB en KADSCAN worden als projectdotaties beschouwd: enkel het verantwoorde gedeelte wordt uitbetaald. Beide dotaties werden volledig aangewend.

Werkingsstoelage 2000 volgens begroting

- entiteit 2: de Mestbank;
- entiteit 3: het Ondersteuend Centrum GIS-Vlaanderen;
- entiteit 4: overige.

De Vlaamse Landmaatschappij treedt op als rekenplichtige voor de ruilverkavelingcomités die elk een eigen rechtspersoonlijkheid bezitten (entiteit 1).

Vermits de financiering voor de werking van de mestbank vanuit het Minafonds gebeurt, moet deze activiteit afzonderlijk opgevolgd worden (entiteit 2).

Het OC-GIS-Vlaanderen waarvan de financiering behoort tot de bevoegdheid van de minister van binnenlandse aangelegenheden, ambtenarenzaken en sport moet eveneens financieel afzonderlijk gehouden worden (entiteit 3).

Onder entiteit 4 zijn de werkingsrekeningen (exclusief de afdelingen Mestbank en OC-GIS-Vlaanderen) en de investeringen van de Vlaamse Landmaatschappij (eveneens exclusief de afdelingen Mestbank en OC-GIS-Vlaanderen) terug te vinden. De financiering van de afdeling Mestbank (entiteit 2) en van de VLM zonder het OC-GIS-Vlaanderen behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse minister van leefmilieu en landbouw. Ook de patrimoniumrekeningen behoren tot deze entiteit. Ten einde de verrichtingen van de entiteit natuur en van de afdeling landinrichting en het project VOLT financieel beter te kunnen opvolgen werden afzonderlijke rekeningen binnen deze entiteit geopend.

Ondersteunende afdelingen

Mochten de doemvoorspellingen omtrent Y2K waarheid geworden zijn, en de "millenniumbug" ondanks de inspanningen die we ons getroost hadden ter voorkoming ervan, toch toegeslagen hebben, dan hadden we het in dit jaarverslag kunnen hebben over "wat zou moeten hebben..." en "wat had gekund..." Maar gelukkig konden we 2000 met een positieve noot beginnen: de VLM is de overgang van 1999 naar 2000 probleemloos doorgekomen.

Dus leverde de wegebbende opwinding een minder spannend, maar daarom niet minder boeiend jaar 2000 op, waarin vooral de ontwikkeling van nieuwe systemen en de opvolging van en implementatie van bestaande systemen centraal stonden. Niettemin werd er op technologisch vlak en op vlak van ontwikkeling heel wat gerealiseerd. Een overzicht:

8.1. Informatica, grond databank en GIS-VLM

8.1.1 Technologische realisaties

Onder de technologische realisaties springen er enkele in het oog. Vooreerst zijn er de projecten van de cel Operaties:

Netwerk upgrade

De lijnsnelheid voor dataverkeer, tussen de centrale directie en de provinciale afdelingen, werd vier maal verhoogd, namelijk van 128 kbps naar 512 kbps met de mogelijkheid tot "bursten" tot 1 Mbps.

Terzelfdertijd werd het router-park volledig gemoderniseerd en de communicatiesnelheid werd voor alle lokale netwerken verhoogd tot 100 Mbps.

Wat de Internetconnectie betreft werd ook daar de datacommunicatie op een hogere snelheid gebracht, namelijk 512 kbps en bovendien werd een aparte Internetlijn van dezelfde capaciteit geïnstalleerd ten behoeve van de dienstverlening van het Ondersteunend Centrum.

In de tweede jaarhelft werden een aantal verdiepingen van een gebouw in de buurt, dat voor de huisvesting van het Ondersteunend Centrum werd afgehuurd, gestructureerd bekabeld en via glasvezel, met het hoofdgebouw en het VLM-netwerk verbonden.

Upgrade van de PC-servers naar MS Windows 2000 Advanced Server

Er werd een concept uitgewerkt voor de nieuwe Windows 2000 architectuur. Het zogenaamde "VLM domein" werd opgezet en de eerste 2 servers (voor de afdeling Informatica & GIS-VLM en voor de afdeling OC-GIS Vlaanderen) werden geïnstalleerd. De gebruikers van deze afdelingen migreerden van de diensten van de Novell servers naar deze van de W2K servers.

Upgrade van de desktop

- Office 2000: Alle nieuwe PC's, aangekocht in het kader van de ICT-investeringen, werden uitgerust met MS Office Professional 2000, Nederlandstalige editie. Parallel daarmee werden ook de nog voldoende performante PC's voorzien van MS Office Professional 2000.

In samenwerking met de cel Vorming werd een aangepast opleidingsprogramma opgezet voor Office2000.

- Windows 2000:

In afwijking van de voorziene planning kreeg de desktop geen nieuw besturingssysteem. Wel werd alle toepassingssoftware grondig uitgetest onder het nieuwe platform MS Windows 2000 Professional. Implementatie op de gebruikers PC's werd verschoven naar het jaar 2001.

Een ander opvallend technologisch project, resulterende onder de cel Ontwikkeling, was het **"Internethoket MTIL" (Mest Transport Internet Loket)**. Dit systeem, met als doelstelling een nieuwe dienst te verlenen aan de landbouwsector door de tijd tussen de melding en start van mesttransporten drastisch te verminderen, maakt het elektronisch doorsturen van mestafzetdocumenten mogelijk. Het werd een succesvolle e-government-toepassing vanaf medio 2000.

Migratie naar Arc GIS 8: Ook op gebied van GIS evolueerde de VLM mee met de technologie. Elke provinciale afdeling alsook de afdelingen van de centrale directie werden uitgerust met de nieuwe versie van de multiple purpose GIS-software Arc Info 8, waarvoor ook de nodige opleiding werd voorzien.

Door deze migratie kwamen voor de GIS-experten in de provinciale afdelingen, nieuwe functies ter beschikking zoals: netwerk-analyse, het werken met digitale hoogtemodellen en met rasterbeelden.

Ook werd gestart met het opzetten van het centraal beheer van geo-informatie in een relationele databank via de software ArcSDE.

8.1.2 Ontwikkelen van nieuwe systemen

Het jaar 2000 was voor de afdeling Informatica en GIS-VLM een druk jaar, vooral op gebied van functioneel en technologisch onderhoud van de systemen. Er zijn een tiental systemen die onderhouden moeten worden. Daarnaast werden 5 nieuwe systemen ontwikkeld.

Een overzicht:

- Berekening en verzending Nutriëntenhalte

Het systeem "Nutriëntenhalte" liet de Mestbank toe tijdig, in het kader van de nieuwe regelgeving 2000, de complexe nutriëntenhalte te berekenen, de verzendingen te doen en de bezwaren te registreren.

- Objectenlibrary:

De indertijd aangekochte objectenbibliotheek PowerTool, gebruikt bij het ontwikkelen van Client-server toepassingen werd niet meer gesupporteerd. Dit noopte de afdeling Informatica & GIS-VLM in eigen beheer een volledig nieuwe objectenlibrary te ontwikkelen waarin ook het concept van business-objecten werd voorzien.

- Beheersovereenkomsten:

Het systeem "Beheersovereenkomsten" werd gevoelig uitgebreid.

Primo: in het kader van het plattelandsontwikkelingsplan met de beheerspakketten "botanisch beheer".

Secundo: in het kader van het mestdecreet met de zogenaamde overeenkomsten kwetsbare gebieden "Natuur" en "Water". Dit vergde ook een gevoelige uitbreiding van de aanverwante en gelijknamige GIS-toepassingen.

- Doel:

Om te kunnen anticiperen op een eventuele beslissing van de Vlaamse Regering over het inzetten van het instrument "ruilverkaveling voor grote infrastructuurwerken" in Doel en omgeving werden ten behoeve van de Administratieve afhandeling van gebruiksruiel twee applicaties ontwikkeld: een administratief systeem genaamd "ADINF" en een bijbehorend CAD-systeem.

- I.V.O.:

Het systeem Inspectie, Voorbereiding en Opvolging, waarvan de ontwikkeling werd aangevat einde 1999, groeide uit tot het eerste datawarehouse in de VLM, ten behoeve van beleidsvoorbereiding en rapportering m.b.t. de mestproblematiek.

De volgende systemen werden technologisch en/of functioneel bijgewerkt:

- het systeem "Aangiftes-Heffingen Mestbank"
- het systeem "Mestverhandelingen"
- het systeem "Erkende Mestvoerders"
- het systeem "Vergunningen m.b.t. de dierlijke productie"
- het systeem "Hypothecaire debiteuren"
- het systeem "Recht van voorkoop Natuur", dat

bestaat uit een administratieve toepassing en een GIS-applicatie.

- het systeem "Administratieve afhandeling van ruilverkavelingen" (ADMIN37) en het CAD-luik "Herverkavelingsgrafica"
- het systeem "Administratieve afhandeling van natuurinrichtingsprojecten" (ADNA)

Technologisch moesten er een aantal van deze applicaties aangepast worden als gevolg van het ingebruiknemen van Office2000.

8.1.3 Informaticaplan

In eigen beheer werd een informaticaplan opgesteld dat voor de periode 2000-2002 de strategische krachtlijnen vastlegt op gebied van infrastructuur, applicatie-ontwikkeling en GIS.

8.1.4 Communicatieplan

De afdeling Informatica & GIS-VLM werkte voor zichzelf een communicatieplan uit met twee grote doelstellingen: enerzijds door betere communicatie binnen de afdeling bijdragen aan stressvermindering, anderzijds de ICT-communicatie binnen de VLM beter structureren.

8.1.5 Financiële rapportering

De ICT-kosten van de VLM, zowel op gebied van investeringen als van exploitatiekosten (aanschrijvingen, huur- en onderhoudscontracten, ...) werden in een gedetailleerd rapport nauwkeuriger in kaart gebracht.

8.1.6 Geo-Informatica

8.1.6.1 Investerings in nieuwe technologie

Ten behoeve van nauwkeurige terreinopmetingen kocht de VLM haar eerste RTK-GPS-infrastructuur aan, die later nog gevoelig werd uitgebreid. RTK-GPS staat voor "Real Time Kinematic Global Positioning System, waardoor de gecapteerde signalen van satellieten onmiddellijk in nauwkeurige terreincoördinaten (x en y in een assenstelsel) beschikbaar zijn.

Voor het scannen van kleurendiaposities uit luchtopnames, een proces waar heel wat precisie en wetenschappelijke onderbouw aan te pas komt, werd een gespecialiseerde fotogrammetri-

sche scanner met hoge scanresolutie aangekocht. Deze apparatuur liet toe tijdig en voordelig over scanbestanden te beschikken als basisproduct voor de aanmaak van digitale terreinmodellen en orthofoto's.

8.1.6.2 Fotogrammetrische prestaties

Scanningen

In totaal werden vanaf het in gebruik nemen van de nieuwe scanner-configuratie 3.342 diaposities van luchtopnamen gescand op een resolutie van 30 micron:

- Rupelbekken
- St-Truiden
- Ieper – Yzer
- Rumst
- Hulsen-Olmen-Malou
- Brasschaat
- Gent-Zuid
- Londerzeel
- Meetkerke (Brugse Veldzone)

Restitutie van gebouwen

Werd uitgevoerd voor volgende projecten:

Herenthout-Bouwel: ruilverkavelingsproject

Malle-Beersel-Zoersel: ruilverkavelingsproject

Digitale terreinmodellen en orthofoto's werden aangemaakt voor:

Ieper-Yzer: natuurinrichtingsproject

Meetkerkse Moeren: landinrichtingsproject

Kleine Nete: landinrichtingsproject

Grote Nete: landinrichtingsproject

Turnhouts Vennegebied: natuurinrichtingsproject

Ook werden diverse taken uitgevoerd ten behoeve van projecten i.v.m. het GRB en het Digitaal Hoogte Model (DHM) Vlaanderen.

8.1.6.3 Andere GIS-operaties

Voor het Ondersteunend Centrum werden door de GIS-operatoren volgende opdrachten uitgevoerd:

- de uitbreiding van de boskartering
- het aanmaken van de geografische index van Vlaanderen voor de kadasterplanning
- de controle van de identificatiepunten van het project KADSCAN

Voor de verschillende afdelingen werden plotope-

Figuur 8.1: Aantal personeelsleden in dienst bij VLM per 31/12/1999

Niveau	Kader	In dienst								Totaal
		Statutairen		Contractueel personeel		Onderhoudspersoneel		E.W.E.		
		H.B.	B.D.	H.B.	B.D.	H.B.	B.D.	H.B.	B.D.	
A	211	85	84	21	14					204
B	177	42	103	9	26					180
C	98	16	81	12	23					132
D	128	23	52	5	13					93
E	14	1	8	1	1					11
Onderhoudspersoneel						5	20			25
Totaal	628	167	328	48	77	5	20	0	0	645
	628	495		125		25		0		645

raties uitgevoerd en er werd een nieuwe plotter aangekocht en in gebruik gesteld.

8.2. Algemene administratie

8.2.1 Personeel

Het aantal personeelsleden in dienst van de Vlaamse Landmaatschappij is in 2000 significant gestegen. Dit is meteen de meest markante vaststelling wanneer het personeelsbestand van de instelling op 31 december 2000 onder de loep wordt genomen. Opvallend is vooral de toename van het aantal contractuele personeelsleden. Het personeelsbestand van de VLM kende ook in 2000 nog steeds een overwegend mannelijke samenstelling, hoewel er inzake de man-vrouwverhouding een duidelijk verschil is tussen de contractuele en statutaire personeelsleden.

Kenmerkend is tevens de diversiteit in arbeidsregelingen, deeltijdse prestatieregimes of specifieke verlofstelsels die toelaten de loopbaan tijdelijk te onderbreken.

In 2000 steeg het aantal tewerkgestelde personeelsleden met meer dan 15 %. Eind 1999 waren er 645 personeelsleden in dienst, een jaar later was dit aantal opgelopen tot 748 (zie figuren 8.1 en 8.2).

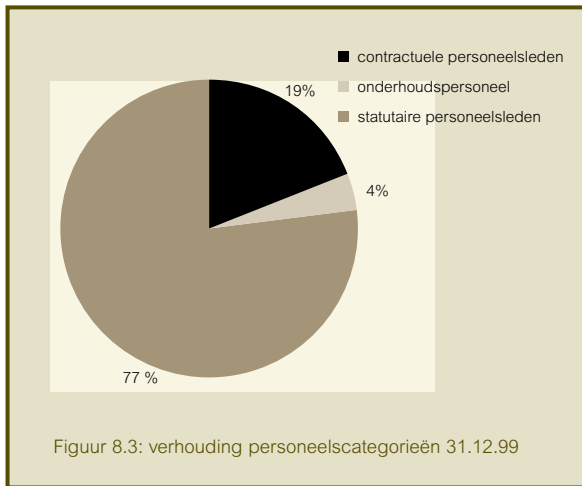
Opvallend is het verschil in de evolutie van het personeelsbestand tussen de contractuele en de statutaire personeelsleden.

Het aantal statutaire personeelsleden is slechts heel licht toegenomen (van 495 tot 499). Dit heeft vooral te maken met het feit dat de structurele personeelsbehoeften van de instelling, die in principe door statutair personeel moeten worden ingevuld, in 2000 grotendeels door de aanwerving van contractueel personeel werden opgevangen. Dit omwille van het feit dat de organisatie van nieuwe wervingsexamens door Selor tijdelijk werd opgeschort vanwege een herstructurering binnen deze federale overheidsdienst en de samenwerking met de Vlaamse tegenhanger Jobpunt Vlaanderen, na de goedkeuring van het

Figuur 8.2: Aantal personeelsleden in dienst bij VLM per 31/12/2000

Niveau	Kader	In dienst								Totaal
		Statutairen		Contractueel personeel		Onderhoudspersoneel		Startbaners		
		H.B.	B.D.	H.B.	B.D.	H.B.	B.D.	H.B.	B.D.	
A	211	89	93	35	39					256
B	177	41	101	21	66					229
C	98	21	79	16	23					139
D	128	20	47	6	4			9	3	89
E	14	1	7	0	2			1	1	12
Onderhoudspersoneel						5	20			23
Totaal	628	172	327	78	134	4	19	10	4	748
	628		499		212		23		14	748

stambesluit VOI, pas tegen het einde van 2000 kon worden opgestart.

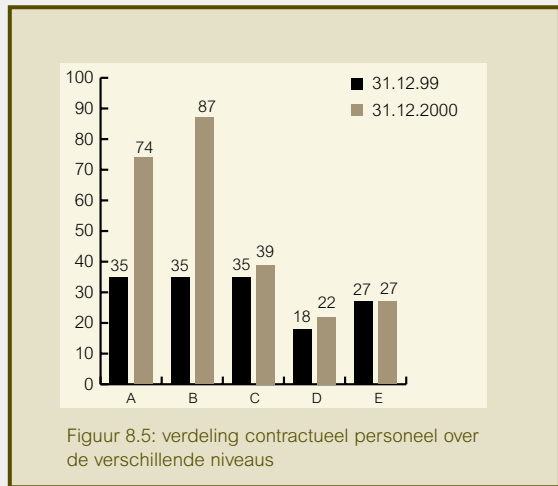
Het tijdelijk invullen van deze structurele personeelsbehoeften door contractuelen is niet de enige verklaring voor de groei van het totaal aantal contractuele personeelsleden.

In 2000 werd door de raad van bestuur ook een aanzienlijk aantal wervingen voor uitzonderlijke en tijdelijke personeelsbehoeften goedgekeurd. Het ging vooral om wervingen voor de uitvoering van MAP II, diverse projecten binnen het OC GIS-Vlaanderen en de implementatie van beheersovereenkomsten. Daarnaast werd nog een beperkt aantal wervingen goedgekeurd voor enkele kleinere projecten (Grondbank, Historiek VLM, Grensmaas, ...). Ook de toenemende populariteit van deeltijdse en voltijdse verlofstelsels (verlof voor verminderde prestaties, loopbaanonderbreking, ...) leidde tot een toename van contractuele personeelsleden

die in vervanging van afwezige ambtenaren werden aangeworven.

Al deze factoren veroorzaakten een stijging van het aantal contractuele personeelsleden (onderhoudspersoneel en startbaners niet inbegrepen) van 125 eenheden eind 1999 tot 212 eenheden op 31 december 2000.

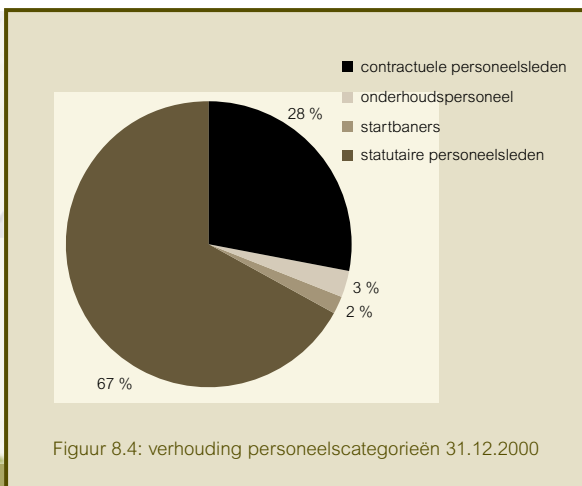
Op te merken valt ook dat eind 2000 de VLM 14 startbaners tewerkstelde. Startbanen zijn een nieuwe bijzondere tewerkstellingsvorm gecreëerd door de federale overheid. Bedoeling ervan is om de integratie van jongeren op de arbeidsmarkt te versoepelen door hen sneller een eerste werkervaring te laten

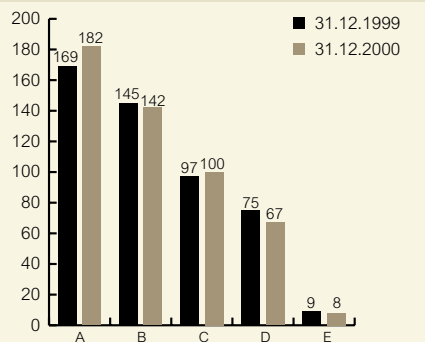

opdoen. De Vlaamse overheid legt in dit verband ook het accent op enkele doelgroepen, m.n. alloctonen en gehandicapten. Binnen de door de VLM aangeworven startbaners bevinden zich trouwens enkele personeelsleden die tot deze doelgroepen behoren.

Door de bijna status-quo van het statutair personeel en de stijging van het contractueel personeelsbestand is het relatieve aandeel van het contractueel personeel uiteraard toegenomen (zie figuren 8.3 en 8.4). Zo maken de contractuele personeelsleden (onderhoudspersoneel en startbaners niet inbegrepen) op 31 december 2000 28 % van het personeelseffectief uit (tegen 19 % in 1999). Het aandeel van het statutaire personeel nam daardoor uiteraard ook af van 77 % tot 67 %.

Indien de evolutie van het contractueel personeelsbestand verder wordt geanalyseerd, kan worden

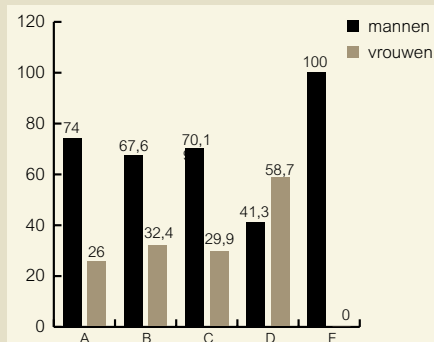

Figuur 8.6: verdeling statutair personeel over de verschillende niveaus

vastgesteld dat de toename zich vooral situeert in de niveaus B en A (figuur 8.5). Dit beklemtoont de noodzaak om steeds meer met hoog gekwalificeerde medewerkers de complexe opdrachten te verwezenlijken waar de Vlaamse Landmaatschappij mee wordt geconfronteerd.

In de groep van de statutaire personeelsleden (figuur 8.5) zijn de verschuivingen omwille van de hiervoor geciteerde redenen uiteraard beperkter, maar kan vastgesteld worden dat de statutaire wervingen die nog konden worden doorgevoerd zich vooral situeerden in niveau A en in mindere mate in niveau C. In niveau D is de bezetting in 2000 verder, met meer dan 10 %, afgenomen (figuur 8.6).

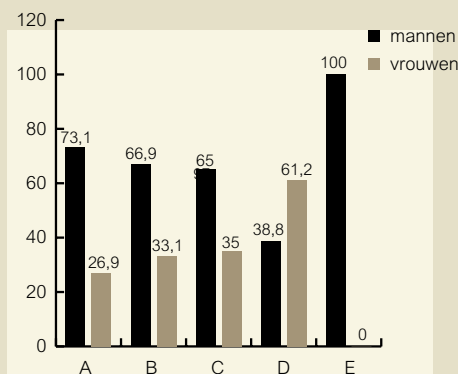
Bij een analyse van de man-vrouwverhouding in de groep van de statutaire personeelsleden kan in nagenoeg alle niveaus een, zij het weliswaar zeer bescheiden, evolutie worden vastgesteld in de richting van een meer evenwichtige verhouding tussen beide geslachten (figuren 8.7 en 8.8).

Figuur 8.7: verhouding statutair personeel mannen-vrouwen per niveau

Niveau E blijft evenwel nog steeds volledig uit mannen bestaan. Dit heeft te maken met het feit dat het in dit niveau vooral om technische functies gaat waarin traditioneel weinig vrouwen actief zijn (bv. de ondersteuning van topografische meetploegen). Niveau D, dat hoofdzakelijk uitvoerende administratieve functies omvat, is het enige niveau waarin vrouwen in de meerderheid zijn.

Bij de contractuele personeelsleden geeft de verhouding mannen-vrouwen een totaal ander beeld (figuren 8.9 en 8.10) en blijven de vrouwen in de meerderheid. Het aandeel vrouwelijke personeelsleden ligt daar in de niveaus B, C, D en E merkbaar hoger dan bij het statutaire personeel. In ver-

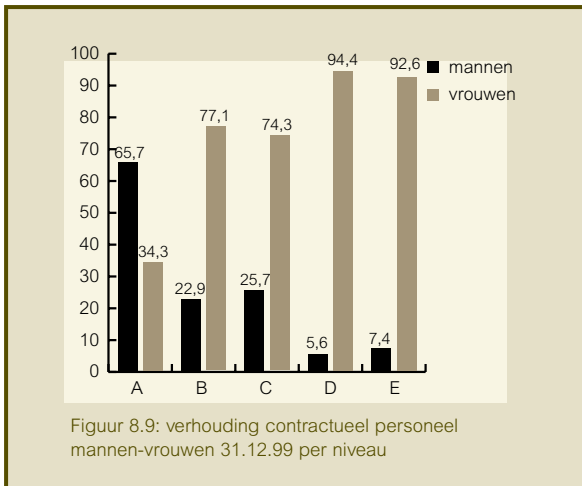
Figuur 8.8: verhouding statutair personeel mannen-vrouwen 31.12.2000

gelijking met de toestand eind 1999 tendert de situatie echter naar een beter evenwicht voor wat de niveaus A, B en D betreft.

Uit de evolutie van de leeftijdsstructuur van het statutair personeel (figuur 8.11) kan worden afgeleid dat er door het relatief geringe aantal statutaire wervingen, die normaal gezien voor een verjongingseffect zorgen, een lichte verschuiving van de jongste leeftijdsgroepen (20 tot 35) naar de iets oudere groepen (36 tot 50) is gebeurd. Ruim vijftig procent van het statutair personeel is tussen de 26 en 40 jaar oud. De andere personeelsleden zijn relatief evenwichtig gespreid over de andere leeftijdsgroepen, alleen de jongste en de oudste leeftijdscategorieën zijn iets minder vertegenwoordigd.

De leeftijdsverdeling van de contractuele personeelsleden geeft een ander beeld (figuur 8.12).

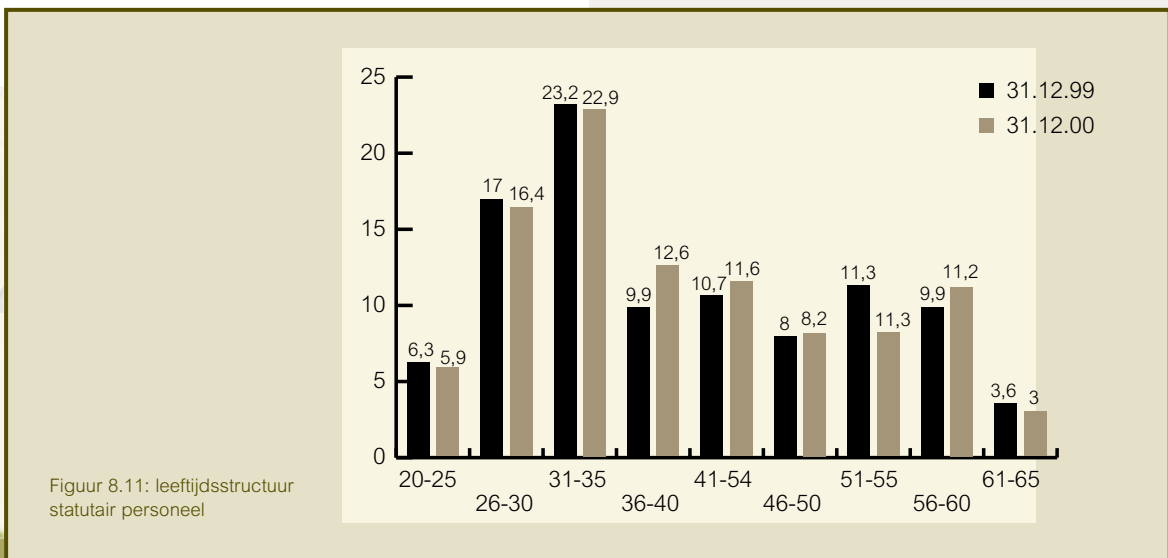
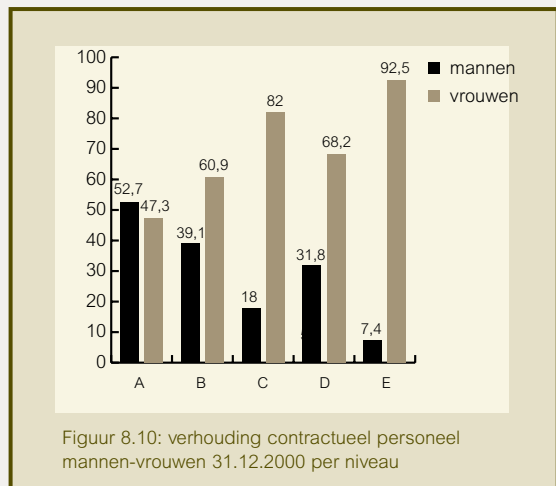

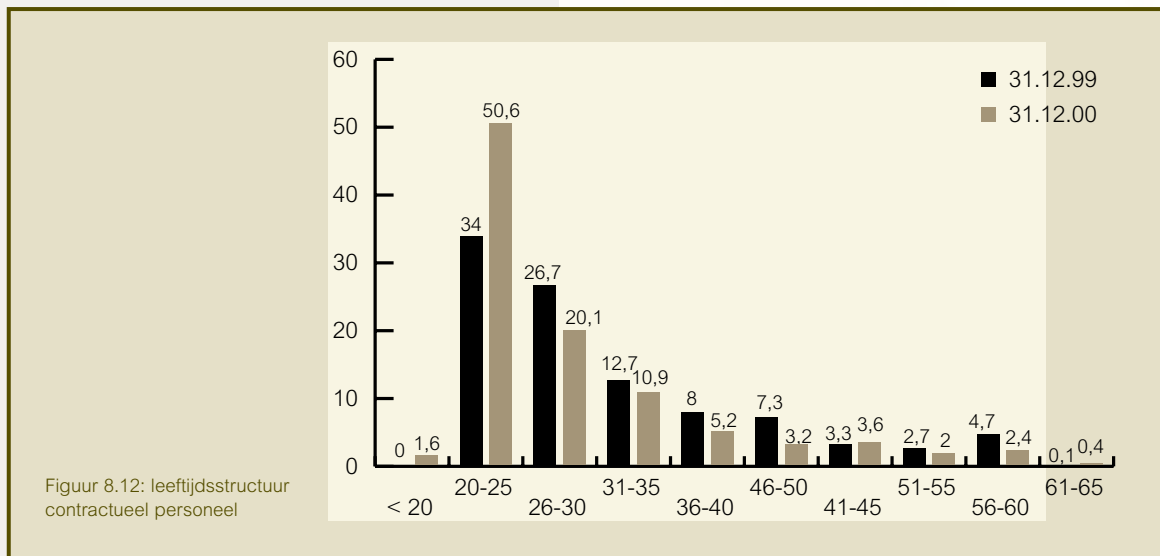
Het aandeel van de jongeren bij het contractueel personeel is duidelijk het grootst. Dit blijft een constante, hoewel dit op 31 december 2000 nog meer uitgesproken het geval was dan eind 1999. Meer dan 70 % van het contractuele personeel is 30 of jonger.

Het feit dat het aandeel van de jongere werknemers in de groep van het niet-statutaire personeel zo groot is, heeft uiteraard te maken met het feit dat contractuele betrekkingen vaak een tijdelijk karakter hebben, waardoor vooral jongeren die hun eerste ervaringen opdoen op de arbeidsmarkt, in afwachting van een job die meer werkzekerheid biedt, voor deze functies kandideren. Ook de startbanen hebben mede tot een verdere verjonging van het contractuele personeelsbestand geleid, voor het eerst sinds lang zijn hierdoor zelfs enkele

personeelsleden aangeworven die jonger waren dan 20 op 31 december 2000 (1,6 %).

Om personeelsleden toe te laten hun gezinsleven beter te combineren met hun functie bij de VLM staat de instelling positief t.o.v. vragen van personeelsleden om deeltijds te werken of tijdelijk hun loopbaan te onderbreken. Het personeelsstatuut voorziet diverse verlofsorten om aan dergelijke vragen tegemoet te komen en in het personeelsbeheer gaat dan ook de nodige aandacht uit naar flexibele werkvormen en de begeleidende maatregelen die moeten worden getroffen om de effecten daarvan op de organisatie zo goed als mogelijk op te vangen. In 2000 werd ook een proefproject inzake thuiswerk opgestart dat de voorbode is van verdere initiatieven op het vlak van alternatieve werkvormen.

Op een totaal van 748 personeelsleden werkten er eind 2000 in totaal 84 deeltijds (11,2 %). Daarnaast waren er 18 personeelsleden (2,4 %) die van een of andere vorm van een langdurig voltijds verlof (voltijdse loopbaanonderbreking, verlof voor opdracht, ...) gebruik maakten (zie figuren 8.13 en 8.14).

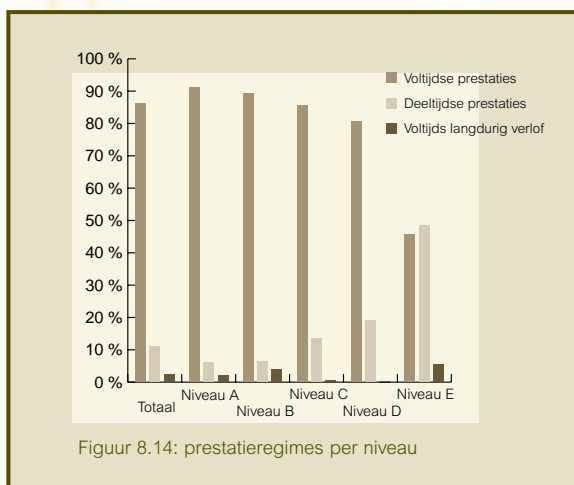
8.2.2 Vorming

De VLM hecht veel waarde aan de deskundigheid van haar personeel. Hun vakmanschap staat er borg voor dat er kwaliteitsvol werk wordt afgeleverd. De VLM ondersteunt haar medewerkers bij het voortdurend bijschaven van vakkennis en het ontwikkelen van nieuwe competenties.

De VLM doet dit niet enkel via formele vormingsactiviteiten zoals cursussen, studiedagen, interne infosessies, stagebegeleiding, etc. Om ook het informele leren en ervaringsuitwisseling te stimuleren werden verschillende competentienetwerken uitgebouwd. Dit gebeurde in het kader van de imple-

mentatie van de netwerkstructuur begin 2000. Zoals hierna zal blijken, droeg het installeren van deze netwerken bij tot competentie-ontwikkeling van medewerkers.

Een competentienetwerk heeft tot doel de aanwezige kennis en informatie maximaal te laten renderen en de verdere ontwikkeling ervan te stimuleren. Centraal

Figuur 8.13: Soorten prestatieregimes

	Voltijdse prestaties		Deeltijdse prestaties (1)		Voltijds langdurig verlof (2)		Totaal
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Niveau A	234	91,4	16	6,3	6	2,3	256
Niveau B	205	89,5	15	6,6	9	3,9	229
Niveau C	119	85,6	19	13,7	1	0,7	139
Niveau D	72	80,9	17	19,1	0	0,0	89
Niveau E	16	45,7	17	48,6	2	5,7	35
Totaal	646	86,4	84	11,2	18	2,4	748

(1) deeltijdse prestaties zijn de verlopen voor verminderde prestaties, halftijdse loopbaanonderbreking en deeltijdse contracten
 (2) voltijdse langdurige verlopen zijn het gecontingenteerd verlof voor stage of proeftijd, voltijdse loopbaanonderbreking en het verlof voor opdracht

in het competentienetwerk staat de competentiecoördinator. Dit personeelslid organiseert activiteiten waardoor vakinhoudelijk intern overleg tussen vakgenoten voor een bepaalde competentie mogelijk wordt. In de provinciale afdelingen werd voor bepaalde competenties ook een competentieleider aangeduid. Hij/zij treedt op als vakinhoudelijke coach binnen de afdeling voor de vakgenoten. De meeste netwerken hebben een aantal malen vergaderd in de loop van 2000. Door een gedegen voorbereiding groeiden deze vergaderingen uit tot fora waarop informatie, kennis en ervaring werd uitgewisseld en waarop nieuwe technieken en werkwijzen werden voorgesteld. Deze netwerken brengen alle VLM-specialisten uit een bepaald vakgebied regelmatig bijeen waardoor de betrokkenheid en de motivatie van deze personeelsleden verhoogd wordt. Tussendoor worden intensieve contacten onderhouden via e-mail. Begin 2000 werd ook een vormingscel geïnstalleerd. De vormingscel bestaat uit één vertegenwoordiger per afdeling. Dit personeelslid treedt op als contactpersoon voor vormingsactiviteiten. De werking van de vormingscel is gestart met een vergadering waarop het vormingsbeleid werd toegelicht en afspraken werden gemaakt. De leden van de vormingscel signaleren vormingsbehoeften van de personeelsleden van hun afdeling, werken mee aan de voorbereiding van bepaalde vormingsactiviteiten, zorgen voor logistieke ondersteuning ter plaatse voor interne infosessies, etc. Wegens tijdsgebrek werd er weinig formeel vergaderd. Er werd wel intensief gecommuniceerd via e-mail: langs deze weg kon zeer snel informatie over nieuwe initiatieven, praktische afspraken, etc. verspreid worden naar alle afdelingen.

8.2.3 Juridische zaken

Juridische dienstverlening en juridische ondersteuning van de beleidsvoorbereiding en -uitvoering zijn sleutelopdrachten van de Cel Juridische Zaken.

Concreet betekent dit:

- Het verlenen van casuïstiek (gevallenstudie) en algemeen juridisch advies inzake:
 - de kernactiviteiten van de maatschappij nl.: de ruilverkaveling, de mestreglementering, de landinrichting, het natuurbehoud, het Geografisch Informatie Systeem Vlaanderen

- De regelgevingen die raakvlakken hebben met of een impact hebben op de kernactiviteiten. Deze adviezen betreffen vooral het milieurecht, het publiek recht, het agrarisch recht, het zakenrecht, het strafrecht, het fiscaal recht en de ruimtelijke ordening

- Het beheer van de maatschappij als vennootschap, als openbare instelling en als werkgever. Deze adviezen zijn terug te brengen tot het vennootschapsrecht, het administratief recht, het arbeidsrecht en het personeelsstatuut

- De gunningsprocedure voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten. Het betreft het onderzoek op juridisch en administratief vlak van de problemen inzake het gunnen en het uitvoeren van de overheidsopdrachten

- De juridische ondersteuning bij de opmaak van voorontwerpen van de decreten en uitvoeringsbesluiten en het legistiek nazicht ervan

- Het beheer van de betwiste zaken van:

- geschillen voortvloeiend uit de toepassing van de wetgeving op de ruilverkaveling en de mestreglementering

- geschillen 'van gemeenrecht' voortvloeiend uit het maatschappelijk doel van de maatschappij;

- geschillen inzake de gunningsprocedure en de uitvoering van werken, leveringen en diensten in toepassing van de overheidsopdrachtenreglementering

- Het verstrekken van documentatie, de informatie in verband met rechtskundige aangelegenheden, de coördinatie van de wetgeving, de repertoriëring van de rechtspraak m.b.t. de kernactiviteiten en het geven van voorlichting over nieuwe wetgevingen. De gecoördineerde tekst van de kernwetgevingen wordt ter beschikking gesteld van belangstellenden.

- Daarnaast stond de cel Juridische Zaken in voor:

- het verlenen van eerstelijns rechtsbijstand aan de personeelsleden in het raam van het reglement van de sociale dienst. Deze bijstand betreft vooral de privaot- en familiaalrechtelijke sfeer van de personeelsleden

- de medewerking aan de adviescommissie inzake mestheffingen waarvan een jurist het secretariaat waarneemt

- de medewerking aan verschillende werkgroepen: grondzaken, overheidsopdrachten en openbaarheid van bestuur

- de medewerking aan de activiteiten van de Belgische Vereniging voor Agrarisch Recht en het Europees Comité voor Agrarisch recht

- de voorbereiding van de omschakeling naar de euro

8.2.4 Communicatie

Overleg is één van de pijlers van de werking van de VLM. Vanuit die optiek heeft de VLM een netwerk van contacten uitgebouwd, zowel binnen de Vlaamse overheid als daarbuiten. Het doel van dit netwerk bestaat erin wetenschappelijke en maatschappelijke onderbouwing te geven aan alle VLM-projecten.

De professionalisering van dit overleg was één van de topics voor de VLM-communicatie in 2000.

- Verdere uitbouw netwerk: MOVI, COLEV, Overleg Landbouwcommunicatie, MINA-raad (werkgroep milieucommunicatie), NME-overleg, ontvangst delegaties, terreinbezoeken...
- Actieve bijdrage bij advies MINA-raad over milieu-communicatie
- Evaluatie en bijsturing communicatieplannen
- Professionalisering grafische vormgeving (Huisstijlboeken)
- Overleg met de doelgroepen landbouw en milieu

Overzicht bezoeken aan de VLM

• maandag 7/2/2000:

bezoek van Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media;

• woensdag 23/2/2000:

bezoek van delegatie kabinet Stevaert, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, OC GIS-Vlaanderen

• maandag 28/2/2000:

bezoek van de provinciale gedeputeerden Land- en Tuinbouw, GIS-Vlaanderen, landbouwtyperingskaart, landinrichting en plattelandsbeleid, beheersovereenkomsten, mestbank – een dynamische landbouwdatabank voor leefmilieu

• maandag 13/3/2000:

werkbezoek van departement Leefmilieu en Infrastructuur, OC GIS-Vlaanderen

• maandag 27 maart 2000:

bezoek delegatie kabinet Landuyt, Vlaams minister

van Werkgelegenheid en Toerisme;

samenwerking op vlak van toerisme, VATGI-project

• woensdag 14 juni 2000:

bezoek van Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, natuurinrichting

• donderdag 26 oktober 2000

vrijdag 27 oktober 2000:

bezoek van delegatie provincie Noord-Brabant (NI) Vlaamse activiteiten op het gebied van plattelandsontwikkeling – PA Gent

• vrijdag 10/11/2000:

bezoek van de commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme van het Vlaamse Parlement - toelichting activiteiten VLM, diverse terreinbezoeken (PA Gent)

De communicatiestrategie van de VLM bestaat erin een communicatie-op-maat te realiseren die veel-er vanuit de vraagzijde is opgebouwd en niet vanuit de aanbodzijde.

Kaderend binnen de verschillende communicatieplannen (landinrichting, ruilverkaveling, natuurinrichting, mestbank, Ondersteunend Centrum GIS-Vlaanderen) werd een brede waaier aan media (VLM-website, krantjes, folders, brochures, voorlichtingsvergaderingen, terreinbezoeken, persconferenties, ...) ingezet om maatschappelijk draagvlak te creëren voor de VLM-projecten.

Bijzondere aandacht verdienen:

- meer specifiek gebruik van de website in de VLM-communicatie (vb. recht van voorkoop, MTIL, ...)
- nieuwe Mestgids met de meest actuele legistieke informatie in begrijpelijke taal gebracht. Werd verstuurd naar alle aangifteplichtige (ongeveer 40.000).
- mestbankbrochure waarin het activiteiten- en dienstenpakket van de Mestbank wordt toegelicht
- mestbankinfo's rond Mestbankthema's: aangifte, heffingen, ...
- nieuwe brochure ruilverkaveling over de multifunctionaliteit van het instrument
- brochure beheersovereenkomsten
- project historiek: publicatie met de geschiedenis van de VLM en haar rechtsvoorgangers

Overzicht beurzen 2000

- AGRIBEX – Heizel Brussel - van dinsdag 8 tot en met zondag 13 februari 2000

- EDUCA – Flanders Expo Gent – van 2 tot en met 5 maart 2000
- INTERNATIONALE PLUIMVEEDAGEN – Katholieke Hogeschool Kempen – Geel – van zaterdag 15 tot en met maandag 17 april 2000
- MILIEU – Heizel Brussel – van 29 september tot en met 1 oktober 2000
- IFEST – Flanders Expo Gent – van 24 tot en met 27 oktober 2000
- AGRIVEST EXPO – Ieper – van 9 tot en met 11 december 2000

Interne Communicatie

- SPIN (VLM-intranet) werd volledig geïntegreerd in de interne communicatie van de VLM
- Nieuwsbrief: tweemaandelijks
- Krant van Brussel, Gent, Brugge, Diest, Herentals
- Telefonische bereikbaarheid: studie uitgevoerd en resultaten geïmplementeerd
- Onthaal nieuwe personeelsleden
- Ontmoetingsdag gewezen VLM-directeurs

8.2.5 Emancipatie

Met de goedkeuring van het eindrapport, nog net in 2000, kwam het project "Gender in Balans" tot een einde. Het einde is tegelijk een begin: uit het project vloeide een actieplan voort, erop gericht de gender-invalshoek in het personeelsbeleid te integreren. Het actieplan wordt uitgevoerd vanaf 2001. De acties grijpen in op een aantal thema's: statuut van de ambtenaren, HRM-instrumenten, jury's, cijfers en statistieken. Het actieplan is het belangrijkste resultaat van de werking van de emancipatieambtenaar in 2000.

Het personeelsbeleid van de VLM is geënt op het statuut van de ambtenaren. Enkele acties zijn er daarom op gericht in de geschikte fora voortdurend te waken over de genderneutraliteit van het statuut. Omdat veel VLM-medewerkers eerst contractueel in dienst komen en daarna statutair worden benoemd – en omdat meer vrouwen dan mannen contractuele functies hebben – wordt ernaar gestreefd de verschillen tussen contractuele en statutaire medewerkers zo klein mogelijk te maken, b.v. op het vlak van vormingsmogelijkheden.

De HRM-instrumenten vormen het belangrijkste aangrijpingspunt voor acties m.b.t. genderneutraliteit. Zo zullen functie- en rolbeschrijvingen, wan-

neer ze worden opgesteld of aangepast, telkens op genderneutraliteit worden getoetst. Omdat uit de doorlichting van het personeelsbeleid in het project Gender in Balans is gebleken dat het personeelsbeleid zich te veel richt op de mannelijke fulltime statutaire werknemer van niveau A, zal de HRM-verantwoordelijke nagaan hoe functie- en rolbeschrijvingen en de evaluatiecyclus beter op andere groepen personeelsleden afgestemd kunnen worden.

Pool van juryleden

Ook de jury's die oordelen over aanwervingen en bevorderingen moeten genderneutraal te werk gaan. De directieraad zal een pool van vaste VLM-juryleden aanstellen waarbij een evenwichtige man-vrouwverhouding wordt nagestreefd. Personeelsleden komen zo niet langer ad hoc in een jury te zitten en kunnen deskundigheid ontwikkelen o.m. over gender. VLM zal verder bij de externe organisatie die de selectie en bevordering begeleidt, aandringen op een genderneutrale aanpak.

Via een fotoproject zal aan het personeel en aan bezoekers duidelijk worden gemaakt dat de VLM-werknemers een bont gezelschap vormen dat veel geschakeerder is dan de ene groep fulltime statutaire werknemers van niveau A. Zo wordt in beeld aangetoond dat de VLM zich bewust is van haar potentieel.

Ondersteunende acties

Het personeel kon tijdens de schoolvakanties een beroep doen op kinderopvang in Brussel, Brugge, Gent, Antwerpen en Hasselt. Het gaat om kinderopvang georganiseerd door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De vzw Limits treedt hulpverlenend en bemiddelend op bij klachten van personeel omtrent ongewenst seksueel gedrag op het werk. Er waren geen meldingen in 2000.

De Cel Juridische Zaken waakte over de naleving van het decreet over de evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen.

8.2.6 Vlaamse ombudsdienst en openbaarheid van bestuur

8.2.6.1 Vlaamse ombudsdienst

Door het decreet van 7 juli 1998 houdende instel-

ling van de Vlaamse ombudsdienst (B.S., 25 augustus 1998) wordt bij het Vlaams Parlement voor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest een Vlaamse ombudsdienst ingevoerd. Om de onafhankelijkheid van de ombudsman te garanderen is er voor geopteerd de ombudsdienst te laten ressorteren onder de wetgevende macht.

In dit eerste volledige werkingsjaar van de ombudsman verscheen het huishoudelijk reglement van de Vlaamse ombudsdienst in het Belgisch staatsblad van 29 november. Dit reglement regelt vooral de externe relaties van de ombudsdienst met de verzoekers, de Vlaamse overheidsdiensten en het Vlaams Parlement en bevat ook enkele interne werkingsregels. In uitvoering van dit reglement sloot de maatschappij met de ombudsdienst een samenwerkingsprotocol.

8.2.6.2 Decreet van 18 mei 1999 betreffende de openbaarheid van bestuur (B.S., 15 juni 1999)

Dit decreet heft het vroegere decreet van 23 oktober 1991 inzake openbaarheid van bestuur op. De instrumenten van actieve en passieve openbaarheid werden behouden om het beginsel van openbaarheid te realiseren op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest.

De actieve openbaarheid wordt op het vlak van de Vlaamse gemeenschap en het Vlaams Gewest gerealiseerd door het voeren van een actief voorlichtingsbeleid naar het publiek toe.

DEEL 2

Bijlagen

Waarderingsregels

ACTIVA

De waarderingsregels werden gewijzigd tijdens het boekjaar 1998 door het besluit van de Vlaamse regering van 21 mei 1997, (B.S. 11/10/97) betreffende een geïntegreerde economische boekhouding en budgettaire rapportering voor de Vlaamse openbare instellingen.

De afschrijvingen vanaf boekjaar 1998 zijn lineair en pro-rata-temporis berekend.

II. Immateriële vaste activa.

Computer-software wordt afgeschreven aan 33%.

III. Materiële vaste activa

A. Terreinen en gebouwen

De aankopen worden voor hun aankoopwaarde of bouwwaarde geboekt. BTW inbegrepen. De gebouwen worden afgeschreven aan 3 % per jaar.

De meerwaarde op terreinen en gebouwen wordt afgeschreven rekening houdende met de volgende criteria:

- de pro rata meerwaarde op de bebouwde terreinen, berekend volgens de verhouding boekwaarde terreinen en boekwaarde van de gebouwen, wordt niet afgeschreven.
- de meerwaarde op de gebouwen wordt afgeschreven volgens de resterende afschrijvingstermijn per gebouw.

B. Installaties, machines en uitrusting

De aankopen worden voor de aankoopwaarde geboekt.

De afschrijvingen worden als volgt berekend:

- materieel ruilverkaveling: 10% per jaar.
- materieel fotogrammetrie: 10% per jaar.
- beveiligingsinstallatie: 10% per jaar.
- installaties gebouwen: 10% per jaar.

C. Meubilair en rollend materieel

De aankopen worden voor de aankoopwaarde geboekt.

De afschrijvingen worden als volgt berekend :

- rollend materieel: 20% per jaar.
- informatica: 33% per jaar.
- meubilair: 10% per jaar.

- kunstvoorwerp: voor 1 bef. Symbolische waarde.
- mestopslag materieel : 20% per jaar.
- kantormaterieel: 20% per jaar.
- afdrukmaterieel: 20% per jaar.

Voor de investeringen, gefinancierd met kapitaalsubsidies, worden de afschrijvingen, ten laste genomen van het resultaat, evenredig aangerekend op de post 75 als in resultaat genomen kapitaalsubsidies.

E. Overige materiële vaste activa

De terreinen en de gebouwen worden voor hun aankoopwaarde geboekt.

De afschrijving van de gebouwen wordt aan 3% per jaar berekend.

IV. Financiële vaste activa

C. Andere financiële vaste activa.

C.2. Vorderingen en borgtochten in contacten;

De gestorte waarborgen worden voor hun nominale waarde geboekt.

V. Vorderingen op meer dan één jaar.

B. Overige vorderingen

De vorderingen worden voor hun nominale waarde geboekt en betreffen :

- vorderingen op ruilverkavelingscomité's.
- vorderingen op hypothecaire debiteuren.
- sociale leningen.
- projecten landinrichting.
- prefinanciering gronden natuurinrichting.

VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering

A. Voorraden.

A5. Onroerende goederen bestemd voor de verkoop.

De gronden worden geboekt voor hun aankoopwaarde vermeerderd met de aankoopkosten.

VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar.

A. Handelsvorderingen

De handelsvorderingen worden geboekt voor hun nominale waarde.

B. Overige vorderingen

De overige vorderingen worden geboekt voor hun nominale waarde.

IX. Liquide middelen.

De liquide middelen worden voor hun nominale waarden geboekt.

X. Overlopende rekeningen

De overgedragen kosten en de verworven inkomsten worden geboekt voor het bedrag berekend volgens het pro rata, respectievelijk ten laste of ten bate van het boekjaar, voor hun nominale waarde.

PASSIVA

VII. A. Voorzieningen voor risico's en kosten

3. Grote herstellings- en onderhoudswerken.

Deze voorziening wordt samengesteld op basis van een kostenraming betreffende een groot onderhoud en grote herstellingen aan de gebouwen van de Vlaamse Landmaatschappij.

4. Overige risico's en kosten.

Deze voorziening omvat volgende rubrieken :

- Voorziening voor hangende geschillen.
- Voorziening terreinen ruilverkaveling en landinrichting.
- Voorziening voor initiatieven van de Mestbank, samengesteld uit overgedragen saldi van vorige boekjaren.

VIII. Schulden op langer dan één jaar.

A. Financiële schulden.

5. Overige leningen.

Deze schuld wordt voor haar nominale waarde geboekt.

B. Overige schulden

Deze schulden worden voor hun nominale waarde geboekt.

IX. Schulden op ten hoogste één jaar

A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen.

Deze schulden worden voor hun nominale waarde geboekt.

C. Handelsschulden.

Deze schulden worden voor hun nominale waarde geboekt.

E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten.

Deze schulden worden voor hun nominale waarde geboekt. De voorziening voor het vakantiegeld wordt overeenkomstig de wettelijke bepalingen voorzien.

F. Overige schulden.

Deze schulden worden voor hun nominale waarde geboekt.

X. Overlopende rekeningen

De toe te rekenen kosten en de over te dragen opbrengsten worden respectievelijk ten laste of ten bate genomen van het boekjaar voor hun nominale waarde.

TOEVOEGING AAN DE TOELICHTING.

1. Een vordering van 145.900.000 bef. op het Vlaams Gewest m.b.t. uitgaven Mestbank staat nog open op datum van de algemene vergadering.
2. Van de voorziening initiatieven Mestbank werd 65.529.383 bef. teruggenomen om de werking van de Mestbank in evenwicht af te sluiten.
3. Tijdens het boekjaar werd een waardevermindering, voor een vordering t.b.v. 40.524.902 bef. op het Vlaams Gewest, teruggenomen, wegens de toezegging van het Vlaams Gewest dit bedrag effectief te storten. Op datum van de algemene vergadering was dit bedrag nog niet gestort.
4. Tijdens de bilaterale besprekingen bij de begrotingscontrole 2000 werd overeengekomen dat 55.000.000 bef., zijnde een dotatieoverschot van 1998, als een kapitaalsubsidie zal dienen bij de oprichting van gebouwen.
5. Van de werkingsdotatie van de VLM (zonder Mestbank en OC-Gis) werd 48.000.000 bef. overgedragen naar het volgende boekjaar.

Balans na winstverdeling

Balans na winstverdeling (bedragen in duizenden franken)

ACTIVA	codes	Boekjaar 2000		Vorig boekjaar	
VASTE ACTIVA	20/28		562.092		545.198
II. Immateriële vaste activa	21		26.014		10.710
III. Materiële vaste activa	22/27		535.344		533.962
A. Terreinen en gebouwen	22	301.480		336.052	
B. Installaties, machines en uitrusting	23	16.199		10.965	
C. Meubilair en rollend materieel	24	153.374		123.422	
E. Overige materiële vaste activa	26	64.291		63.523	
IV. Financiële vaste activa	28		734		526
C. Andere financiële vaste activa	284/8	734		526	
1. Aandelen	284	208			
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8	526		526	
VLOTTENDE ACTIVA	29/58		3.794.062		3.754.450
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29		728.155		615.156
B. Overige vorderingen	291	728.155		615.156	
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	3		479.926		434.210
A. Voorraden	30/36	479.926		434.210	
5. Onroerende goederen bestemd voor verkoop	35	479.926		434.210	
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41		2.528.168		2.666.381
A. Handelsvorderingen	40	13.408		18.611	
B. Overige vorderingen	41	2.514.760		2.647.770	
IX. Liquide middelen	54/58		420		307
X. Overlopende rekeningen	490/1		57.393		38.396
TOTAAL DER ACTIVA	20/58		4.356.154		4.299.648

boekjaar 2000

Balans na winstverdeling (bedragen in duizenden franken)

PASSIVA	codes	Boekjaar 2000		Vorig boekjaar	
EIGEN VERMOGEN	10/15		1.122.031		975.760
I. Kapitaal	10		2.900		1.450
A. Geplaatst kapitaal	100	2.900		1.450	
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12		519.688		519.688
IV. Reserves	13		383.823		288.887
A. Wettelijke reserve	130	290		145	
B. 2. Andere onbeschikbare reserves	1311	60.194		0	
C. Belastingvrije reserves	132	108.171		73.573	
D. Beschikbare reserves	133	215.168		215.169	
VI. Kapitaalsubsidies	15		215.620		165.735
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	16		219.592		324.824
VII.A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5		219.592		324.824
3. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	83.568		140.400	
4. Overige risico's en kosten	163/5	136.024		184.424	
SCHULDEN	17/49		3.014.531		2.999.064
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17		1.159.699		1.108.962
A. Financiële schulden	170/4	0		723	
5. Overige leningen	174	0		723	
D. Overige schulden	178/9	1.159.699		1.108.239	
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48		1.744.322		1.846.431
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	723		741	
C. Handelsschulden	44	93.528		92.893	
1. Leveranciers	440/4	93.528		92.893	
E. Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	123.823		101.494	
1. Belastingen	450/3	18.271		16.020	
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	105.552		85.474	
F. Overige schulden	47/48	1.526.248		1.651.303	
X. Overlopende rekeningen	492/3		110.510		43.671
TOTAAL DER PASSIVA	10/49		4.356.154		4.299.648

Resultatenrekening 2000

Resultatenrekening (bedragen in duizenden franken)

KOSTEN	codes	Boekjaar 2000		Vorig boekjaar	
II. Bedrijfskosten	60/64		1.469.541		1.750.271
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	33.632		312.999	
1. Inkopen	600/8	79.348		82.925	
2. Wijziging in de voorraad (toename -, afname +)	609	-45.716		230.074	
B. Diensten en diverse goederen	61	318.322		276.334	
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.088.666		986.229	
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	101.492		96.179	
E. Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen	631/4	-38.825		52.025	
F. Voorziening voor risico's en kosten	635/7	-105.232		-22.364	
G. Andere bedrijfskosten	640/8	71.486		48.869	
V. Financiële kosten	65		93		118
A. Kosten van schulden	650	24		42	
C. Andere financiële kosten	652/9	69		76	
VIII. Uitzonderlijke kosten	66		1.740		8.689
A. Uitzonderlijke afschrijvingen op	660	61		0	
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8	1.679		8.689	
X. Belastingen op het resultaat	67/77		0		0
A. Belastingen	670/3	0		0	
XI. Winst van het boekjaar	70/67		94.936		16.760
TOTAAL DER KOSTEN			1.566.310		1.775.838
XII. Overboeking naar de belastingvrije reserves	689		34.597		8.986
XIII. Te bestemmen winst van het boekjaar	70/68		60.339		7.774
RESULTAATVERWERKING					
A. Te bestemmen winstsaldo	70/69		60.339		7.774
1. Te bestemmen winst van het boekjaar		70/68	60.339		7.774
C. Toevoeging aan het eigen vermogen	691/2		-60.339		-7.774
2. aan de wettelijke reserve	6920	145		0	
3. aan de overige reserves	6921	60.194		7.774	

Resultatenrekening (bedragen in duizenden franken)

OPBRENGSTEN	codes	Boekjaar 2000		Vorig boekjaar	
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74		1.460.444		1.676.315
A. Omzet	70	92.315		366.613	
D. Andere bedrijfsopbrengsten	74	1.368.129		1.309.702	
IV. Financiële opbrengsten	75		84.319		78.961
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	19.800		24.988	
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	64.519		53.973	
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76		21.547		16.562
D. Meerwaarde bij de realisatie van vaste activa	763	1.016		9.239	
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	20.531		7.323	
X. B. Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen	77		0		4.000
TOTAAL DER OPBRENGSTEN			1.566.310		1.775.838

Toelichting

II. STAAT VAN DE IMMATERIELE VASTE ACTIVA (post 21 van de activa) (bedragen in duizenden franken)

codes	licenties, enz.	concessies, octrooien
a) Aanschaffingswaarde		
Per einde van het vorige boekjaar	8012	14.845
Mutaties tijdens het boekjaar:		
- Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8022	23.955
- overdrachten en buitengebruikstellingen	8032	
Per einde van het boekjaar	8052	38.800
c) Afschrijvingen en waardeverminderingen		
Per einde van het vorige boekjaar	8062	4.135
Mutaties tijdens het boekjaar:		
- Geboekt	8072	8.651
- Afgeboekt	8092	
- Overgeboekt van een post naar een andere	8102	
Per einde van het boekjaar	8122	12.786
d) Netto-boekw. per einde van het boekjaar	8132	26.014

III. STAAT VAN DE MATERIELE VASTE ACTIVA (posten 22 tot 27 van de activa) (bedragen in duizenden franken)

	codes	Terreinen en gebouwen (post 22)	codes	Installaties, machines en uitrusting (post 23)	codes	Meubilair en rollend materieel (post 24)	codes	Overige materiële vaste activa (post 26)
a) Aanschaffingswaarde								
Per einde van het vorige boekjaar	8151	494.970	8152	59.828	8153	507.784	8155	64.505
Mutaties tijdens het boekjaar:								
- Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8161	1.437	8162	7.540	8163	84.537	8165	3.974
- overdrachten en buitengebruikstellingen	8171		8172	-30.317	8173	-18.544	8175	-4.188
- overboeking van een post naar een andere	8181		8182		8183		8185	
Per einde van het boekjaar	8191	496.407	8192	37.051	8193	573.777	8195	64.291
b) Meerwaarden								
Per einde van het vorige boekjaar	8201	519.688	8202		8203		8205	
Mutaties tijdens het boekjaar:								
- Geboekt	8211		8212		8213		8215	
- Afgeboekt	8231		8232		8233		8235	
- Overgeboekt van een post naar een andere	8241		8242		8243		8245	
Per einde van het boekjaar	8251	519.688	8252		8253		8255	

vervolg	codes	Terreinen en gebouwen (post 22)	codes	Installaties, machines en uitrusting (post 23)	codes	Meubilair en rollend materieel (post 24)	codes	Overige materiële vaste activa (post 26)
c) Afschrijvingen en waardeverminderingen								
Per einde van het vorige boekjaar	8261	678.606	8262	48.863	8263	384.362	8265	982
Mutaties tijdens het boekjaar:								
- Geboekt	8271	36.009	8272	2.306	8273	54.587	8275	
- Afgeboekt	8281		8282		8283		8285	
- Overgeboekt na buitengebruikstelling	8301		8302	-30.317	8303	-18.546	8305	-982
- Overgeboekt van een post naar een andere	8311		8312		8313		8315	
Per einde van het boekjaar	8321	714.615	8322	20.852	8323	420.403	8325	0
d) Netto-boekw. per einde van het boekjaar								
einde van het boekjaar	8331	301.480	8332	16.199	8333	153.374	8335	64.291

IV. Staat van de financiële vaste activa (post 28 van de activa)
(bedragen in duizenden franken)

	codes	(post 284) Andere ondernemingen
1 Deelnemingen en aandelen		
a) Aanschaffingswaarde		
• per einde van het vorige boekjaar	8353	0
• Mutaties tijdens het boekjaar :		
• Aanschaffingen	8363	208
Per einde van het boekjaar	8393	208
Netto-boekwaarde per einde van het boekjaar	8563	208
	codes	(post 285/8) Andere ondernemingen
2. Vorderingen		
Netto-boekw. per einde van het vorige boekjaar	8573	526
• Toevoegingen	8583	0
• Terugbetalingen	8593	0
Netto-boekwaarde per einde van het boekjaar	8643	526

VII. Overlopende rekeningen
(bedragen in duizenden franken)

	boekjaar
Uitsplitsing van de post 490/1 van de activa	
491 Gelopen intresten	33.890

VIII. Staat van het kapitaal
(bedragen in duizenden franken)

	codes	Bedragen	Aantal aandelen
A. Maatschappelijk kapitaal			
1. Geplaatst kapitaal (post 100 v/d passiva)			
- Per einde van het vorige boekjaar	8700	1.450	
- Wijzigingen tijdens het boekjaar			
Kapitaalsverhoging		1.450	1.450
- Per einde van het boekjaar	8701	2.900	
2. Samenstelling van het kapitaal			
2.1. Soorten aandelen		2.900	2.900
2.900 aandelen met een gelijke nominale waarde van duizend frank elk			
2.2 Aandelen op naam of aan toonder			
Op naam	8702		2.900

IX. Voorzieningen voor overige risico's en kosten
(bedragen in duizenden franken)

	boekjaar
Uitsplitsing van de post 163/5 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.	
voorzieningen terreinen ruilverkaveling	36.264
voorzieningen hangende geschillen	33.300
voorzieningen initiatieven mestbank	66.445
voorzieningen terreinen landinrichting	15

X. Staat van de schulden
(bedragen in duizenden franken)

A. Uitsplitsing van de schulden met een oorspronkelijke looptijd van meer dan één jaar, naar gelang hun resterende looptijd	Schulden met een resterende looptijd van					
	hoogstens één jaar		meer dan één jaar, doch hoogstens 5 jaar		meer dan 5 jaar	
	codes	(post 42)	codes	(post 17)	codes	(post 17)
Financiële schulden	8801	723	8802		8803	
5. Overige leningen	8851	723	8852		8853	
Overige schulden	8901	0	8902	559.699	8903	600.000
TOTAAL	8911	723	8912	559.699	8913	600.000

	codes	Boekjaar
C. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten		
1. Belastingen (post 450/3 van de passiva)		
b) Niet vervallen belastingschulden	9073	18.271
2. Bezoldigingen en sociale lasten (post 454/9 van de passiva)		
b) Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	9077	105.552

XI. Overlopende rekeningen
(bedragen in duizenden franken)

	boekjaar	
Uitsplitsing van de post 492/3 van de passiva		
Te betalen projecten Mestbank	54.788	
Te betalen projecten GRB	49.193	

XII. Bedrijfsresultaten
(bedragen in duizenden franken)

	codes	Boekjaar	vorig boekjaar
B. Andere bedrijfsopbrengsten (post 74)			
Waarvan :			
exploitatiesubsidies en vanwege de overheid ontvangen compenserende bedragen	740	1.322.116	1.257.869
C1. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister			
a) Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9086	748	645
b) Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	9087	647,3	602,1
c) Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9088	942.976	871.505
C2. Personeelskosten (post 62)			
a) Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	620	795.393	722.789
b) Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	621	105.977	90.007
d) andere personeelskosten	623	56.648	48.869
e) pensioenen	624	130.648	124.564
D. Waardeverminderingen (post 631/4)			
2. op handelsvorderingen			
• geboekt	9112	1.700	52.025
• Teruggenomen	9113	-40.525	
E. Voorzieningen voor risico's en kosten (post 635/7)			
Toevoegingen	9115	33.300	16.858
Bestedingen en terugnemingen	9116	-138.532	-39.222
F. Andere bedrijfskosten (post 640/8)			
Belastingen en taksen op de bedrijfsuitoefening	640	8.571	9.990
Andere	641/8	62.915	38.879
G. Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen			
2. Gemiddeld aantal berekend in voltijdse equivalenten	9097	0,5	0,3
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9098	879	472
Kosten voor de onderneming	617	503	292

XIII. Financiële resultaten
(bedragen in duizenden franken)

	codes	Boekjaar	vorig boekjaar
A. Andere financiële opbrengsten (post 752/9)			
Door de overheid toegekende subsidies, aangerekend op het resultaat:			
- kapitaalsubsidies	9125	63.814	53.317

**XVI. Belasting op de toegevoegde waarde en belasting ten laste van derden
(bedragen in duizenden franken)**

	codes	Boekjaar	vorig boekjaar
A. De belasting op de toegevoegde waarde in rekening gebracht:			
2. door de onderneming	9146	403	567
B. De ingehouden bedragen ten laste van derden bij wijze van :			
1. bedrijfsvoorheffing	9147	225.547	224.477

**XIX. Financiële betrekkingen, met
(bedragen in duizenden franken)**

	codes	Boekjaar
A. Bestuurders en zaakvoerders		
4. Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon :		
- aan bestuurders en zaakvoerders	9503	816

Sociale balans

I. Staat van de tewerkgestelde personen

A. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister	codes	1.voltijds	2. deeltijds	3.totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	4.totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE)
1. Tijdens het boekjaar en het vorig boekjaar		(boekjaar)	(boekjaar)	(boekjaar)	(vorig boekjaar)
Gemiddeld aantal werknemers	100	585,2	117,9	647,3 (ETP)	602,1 (ETP)
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	101	849.294	93.682	942.976 (T)	871.505 (T)
Personeelskosten, in duizenden franken	102	989.347	99.319	1.088.666 (T)	986.229 (T)
Voordelen bovenop het loon, in duizenden franken	103	XXXXXXXX	XXXXXXXX	13.170 (T)	13.725 (T)
2. Op de afsluitingsdatum van het boekjaar	codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in equivalenten	
a. Aantal werknemers ingeschreven in het personeelsregister	105	645	103	701,4	
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst					
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	528	89	576,1	
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	106	7	110,8	
Vervangingsovereenkomst	113	11	7	14,5	
c. Volgens het geslacht					
Mannen	120	393	23	403,1	
Vrouwen	121	252	80	298,3	
d. Volgens de beroeps categorie					
Directiepersoneel	130	12		12,0	
Bedienden	134	618	84	664,0	
Arbeiders	132	15	19	25,4	
B. Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen	codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onderneming gestelde personen		
Tijdens het boekjaar					
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	150	0,5			
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	151	879			
Kosten voor de onderneming, in duizenden franken	152	503			

II. Tabel van het personeelsverloop tijdens het boekjaar

	codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
A. Ingetreden				
a. Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven	205	217	13	224,0
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	210	85	2	85,5
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	211	126	8	131,0
Vervangingsovereenkomst	213	6	3	7,5
c. Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen: lager onderwijs	220	5		5,0
secundair onderwijs	221	20	1	20,8
hoger niet-universitair onderwijs	222	37		37,0
universitair onderwijs	223	39		39,0
Vrouwen: lager onderwijs	230	6	1	6,5
secundair onderwijs	231	38	5	40,5
hoger niet-universitair onderwijs	232	45	3	46,3
universitair onderwijs	233	27	3	28,9
B. Uitgetreden				
a. Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar eeneinde nam	305	107	20	116,4
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	310	31	13	36,6
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	311	76	7	79,8
Vervangingsovereenkomst	313	0	3	0,0
c. Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen: lager onderwijs	320	6	1	6,9
secundair onderwijs	321	19	2	19,5
hoger niet-universitair onderwijs	322	11	3	12,0
universitair onderwijs	323	16	2	17,3
Vrouwen: lager onderwijs	330	5	4	6,9
secundair onderwijs	331	30	4	32,0
hoger niet-universitair onderwijs	332	13	1	13,8
universitair onderwijs	333	7	3	8,0
d. Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst				
Pensioen ³⁴⁰	11	3	13,3	
Andere reden	343	96	17	103,1

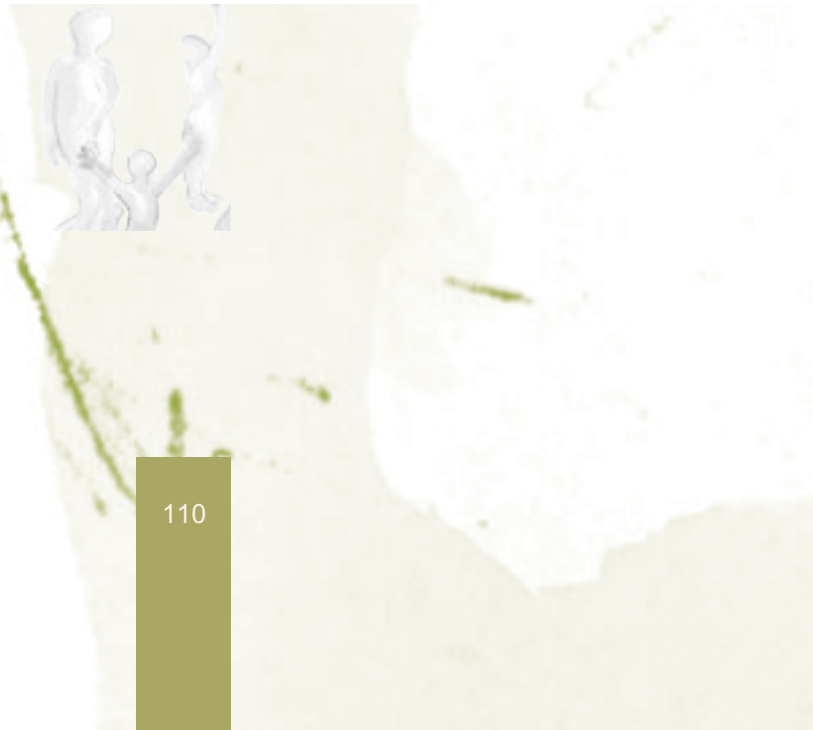
III. Staat over het gebruik van de maatregelen ten gunste van de werkgelegenheid tijdens het boekjaar

Maatregelen ten gunste van de werkgelegenheid	codes	Aantal betrokken werknemers		3. Financieel voordeel
		1. Aantal	2. In voltijdse equivalenten	in duizenden franken
1. Maatregelen met een financieel voordeel voor de werkgever m.b.t. de titularis of diens plaatsvervanger				
Volledige loopbaanonderbreking	412	6	4,2	1.051
Vermindering van de arbeidsprestaties deeltijdse loopbaanonderbreking)	413	7	3,3	613
Aantal werknemers betrokken bij één of meerdere maatregelen ten gunste van de werkgelegenheid:				
- totaal voor het boekjaar	550	63	26,1	
- totaal voor het vorige boekjaar	560	36	15,6	

IV. Inlichtingen over de opleidingen voor de werknemers tijdens het boekjaar

Totaal van de opleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever	codes	1. Aantal betrokken werknemers	2. Aantal gevolgde opleidings-uren	3. Kosten voor de onderneming in duizenden franken
mannen	580	289	13.276	27.159
vrouwen	581	204	7.520	12.586

Verslag van de revisor aan de algemene vergadering der aandeelhouders

Jaarrekening per 31 december 2000

In het kader van onze opdracht als revisor aangesteld bij ministerieel besluit van 9 januari 1990 in uitvoering van de wet van 16 maart 1954, en overeenkomstig de bepalingen van het artikel 29 van de statuten, brengen wij hierbij verslag uit aangaande onze controlewerkzaamheden in verband met de jaarrekening per 31 december 2000 van de Vlaamse Landmaatschappij, die werd opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur, met een balanstotaal van BEF 4.356.154.236 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een te bestemmen winst van het boekjaar BEF 60.338.951. Wij hebben eveneens de bijkomende specifieke controles verricht die door de wet zijn vereist.

Verklaring over de jaarrekening zonder voorbehoud

Onze controles werden uitgevoerd overeenkomstig de normen van het Instituut der Bedrijfsrevisoren. Deze beroepsnormen eisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat, rekening houdend met de Belgische wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften met betrekking tot de jaarrekening.

Overeenkomstig deze normen hebben wij rekening gehouden met de administratieve en boekhoudkundige organisatie van de vennootschap, alsook met de procedures van interne controle. De verantwoordelijken van de vennootschap hebben onze vragen naar ophelderingen of inlichtingen duidelijk beantwoord.

Wij hebben op basis van steekproeven de verantwoordiging onderzocht van de bedragen opgenomen in de jaarrekening. Wij hebben de waarderingsregels, de betekenisvolle boekhoudkundige ramingen die de onderneming maakte en de voorstelling van de jaarrekening in haar geheel beoordeeld.

Wij zijn van mening dat deze werkzaamheden een redelijke basis vormen voor het uitbrengen van ons oordeel.

Naar ons oordeel, rekening houdend met de toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften, geeft de jaarrekening afgesloten op 31 december 2000 een getrouw beeld van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van de vennootschap en een passende verantwoordiging wordt gegeven in de toelichting.

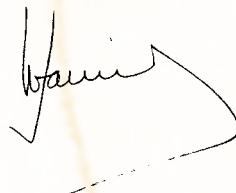
Bijkomende verklaringen en inlichtingen

Wij vullen ons verslag aan met volgende inlichtingen die niet van aard zijn om de draagwijdte van onze verklaring te wijzigen :

- Het jaarverslag bevat de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de jaarrekening.
- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, wordt de boekhouding gevoerd en de jaarrekening opgesteld overeenkomstig de in België toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- Wij dienen U geen enkele verrichting of beslissing mede te delen die in overtreding met de statuten of de vennootschappenwet zou zijn gedaan of genomen. De winstverdeling die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.

Opgemaakt op 7 maart 2001

Patrick Walt Niel

Bedrijfsrevisor

Vertegenwoordiger van de burgerlijke coöperatieve vennootschap "Dumont-Bossaert, Walt Niel & Co"

Info

Maatschappelijke zetel

Vlaamse Landmaatschappij

Gulden-Vlieslaan 72, 1060 Brussel 6

Tel. 02/543.72.00 (Algemeen nummer)
Fax 02/543.73.99 (Algemene directie)
02/543.73.96 (Administratie)
02/543.73.98 (Mestbank)
02/543.73.97 (Ruilverkaveling, Landinrichting en Natuur)
02/543.73.95 (Ondersteunend Centrum GIS-Vlaanderen)

Provinciale afdelingen

VLM-Provinciale afdeling Brugge

Emmanuel de Neckerestraat 5, 8000 Brugge

Tel. 050/45.81.00 (Algemeen nummer)
Fax 050/45.81.99 (Administratie)
050/45.81.98 (Mestbank)

VLM-Provinciale afdeling Diest

Leuvensestraat 86a, 3290 Diest

Tel. 013/35.87.00 (Algemeen nummer)
Fax 013/35.87.99 (Administratie)
013/35.87.98 (Mestbank)

VLM-Provinciale afdeling Gent

Ganzendries 149, 9000 Gent

Tel. 09/244.85.00 (Algemeen nummer)
Fax 09/244.85.99 (Administratie)
09/244.85.98 (Mestbank)

VLM-Provinciale afdeling Herentals

Cardijnlaan 1, 2200 Herentals

Tel. 014/25.83.00 (Algemeen nummer)
Fax 014/25.83.99 (Administratie)
014/25.83.98 (Mestbank)

Verantwoordelijke uitgever
ir. Paul Demeester
Gulden-Vlieslaan 72, 1060 Brussel 6

Concept, realisatie,
en grafische productie
Lemahieu & Partners, Erembodegem

Deze brochure werd gedrukt op
milieuvriendelijk papier
D/2000/6375/01

